

Croatian Civil Aviation Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO

GODIŠNJI PROGRAM RADA

ZA 2015. GODINU

Zagreb, siječanj 2015.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	MISIJA, VIZIJA I TEMELJNE ODREDNICE STRATEGIJE	3
3.	OSNOVNI CILJEVI AGENCIJE U 2015. GODINI	5
4.	TEŽIŠNE AKTIVNOSTI AGENCIJE U 2015. GODINI.....	6
4.1	Provedba nadzora, certificiranja i licenciranja	6
4.2	Neprekidno održavanje i unaprjeđenje Sustava upravljanja kvalitetom	26
4.3	Stručni poslovi za potrebe Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom i Nacionalnog povjerenstva za olakšice	27
4.4	Implementacija Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu.....	29
4.5	Školovanje i stručno usavršavanje kadrova	31
4.6	Sudjelovanje u Funkcionalnom bloku zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE)	33
4.7	Lokalni plan implementacije Jedinog europskog neba - LSSIP	35
4.8	Projekt suradnje s Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL	35
4.9	Aktivnosti vezane uz generalnu avijaciju	36
4.10	Komunikacija sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima	37
4.11	Rad na izradi nacrtu prijedloga podzakonskih propisa.....	37
4.12	Vođenje Hrvatskog registra civilnih zrakoplova	40
4.13	Rješavanje o pritužbama za zaštitu prava putnika.....	41
4.14	Odobrovanje letova	41
4.15	Aktivnosti u području zaštite civilnog zračnog prometa	43
4.16	Projekt informacijske sigurnosti	45
4.17	Suradnja s domaćim i inozemnim nadležnim tijelima.....	47
4.18	Implementacija novog unutarnjeg ustrojstva	48
5.	RESURSI POTREBNI ZA OSTVARENJE PLANIRANIH CILJEVA	49
5.1	Ljudski resursi	49
5.2	Financijski resursi	50
5.3	Materijalni resursi	50
6.	RAZVOJNI PROJEKTI.....	52
6.1	Projekt EMPIC	52
6.2	Projekt obnove (rekonstrukcije) poslovne zgrade	55
6.3	Projekt nabave aviona za posebne namjene.....	55
6.4	Twinning projekt Gruzija.....	57
6.5	Daljnji koraci vezano uz razvojne projekte	58
7.	ZAKLJUČAK.....	59

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

PRILOZI

Prilog 1. Organizacijska karta

Prilog 2. Strateški ciljevi (Strategic Objectives - STO) i Ciljevi srednje razine (Medium Level Objectives - MLO)

Prilog 3. Planovi nadzora u 2015. godini

Prilog 4. Plan školovanja u 2015. godini

Prilog 5. Plan sudjelovanja u radu međunarodnih organizacija i institucija u 2015. godini

Prilog 6. Plan održavanja radionica i osposobljavanja za zrakoplovnu industriju/zrakoplovne subjekte u 2015. godini

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

TJELA AGENCIJE

VIJEĆE AGENCIJE

PREDSJEDNIK

doc. dr. sc. Mirko Tatalović

ZAMJENICA PREDSJEDNIKA

dr. sc. Diana Božić

ČLANOVI

dr. sc. Tino Bucak

Josip Čuletić, dipl. ing.

Roman Gebauer, dipl. ing.

DIREKTOR AGENCIJE

Omer Pita

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

1. UVOD

Temeljem članka 5. stavka 4. Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14 – u daljnjem tekstu: Zakon) i članka 9. stavka 2. Statuta, Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija ili HACZ) podnosi Vladi Republike Hrvatske Godišnji program rada za 2015. godinu na odobrenje.

Godišnji program rada Agencije za 2015. godinu (u daljnjem tekstu: Program rada) donijelo je Vijeće Agencije, temeljem članka 8. stavka 6. podstavka 2. Zakona i članka 16. stavka 1. točke 3. Statuta Agencije, na 39. sjednici održanoj 19. prosinca 2014. godine.

Program rada Agencije proizlazi iz obaveza koje Agencija ima po Zakonu, Zakonu o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu («Narodne novine» broj 132/98, 63/08, 134/09 i 94/13), Zakonu o zračnim lukama («Narodne novine» broj 19/98 i 14/11), Zakonu o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe («Narodne novine» broj 19/98, 20/00 i 51A/13) i brojnim podzakonskim propisima koji su u skladu s rješenjima, normama i preporukama predviđenim u međunarodnim ugovorima kojima je Republika Hrvatska pristupila, kao i s propisima Europske unije.

Ovim Programom rada utvrđuju se osnovni ciljevi i aktivnosti Agencije u 2015. godini, u skladu sa Zakonom i Statutom Agencije.

Agencija je osnovana Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 46/07), kao prikladna i praktična organizacija izvan sustava državne uprave koja autonomno provodi u okviru svoje djelatnosti upravne i druge poslove koji se odnose na nadzor sigurnosti civilnog zračnog prometa. Zakonom o zračnom prometu («Narodne novine» broj 69/09) utvrđen je kontinuitet rada Agencije te pridodane inspekcijske ovlasti u obavljanju nadzora sigurnosti civilnog zračnog prometa i nadzora nad provođenjem mjera zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj. Time je primijenjen ICAO standard za uspostavu i upravljanje sustavom sigurnosti zračnog prometa (ICAO Doc 9734-AN/959, Safety Oversight Manual) te sukladnost s temeljnim propisom EU iz područja civilnog zrakoplovstva: Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i kojom se osniva Europska agencija za sigurnost zračnog prometa (SL L 79, 19.3.2008.) (Basic Regulation) kojom se daje opći pravni okvir sustava civilnog zrakoplovstva Europske unije.

Agencija je pravna osoba, koja na temelju javne ovlasti obavlja poslove određene Zakonom o zračnom prometu, kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, te obavlja i druge poslove u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona. Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava u skladu s odredbama Zakona obavlja Vlada Republike Hrvatske. Agencija je samostalna u obavljanju poslova iz svojeg djelokruga, a za svoj rad odgovara Vladi. Agencija predstavlja stručnu organizaciju koja sukladno brzom tehničko-tehnološkom razvoju u području civilnog zrakoplovstva omogućava praćenje i provođenje međunarodnih standarda nužnih za ispunjenje obaveza Republike Hrvatske u području sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa.

Djelatnost Agencije obuhvaća poslove vezane za sigurnost civilnog zračnog prometa, a osobito certificiranje, nadzor i inspekciju u cilju osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zahtjevima za obavljanje zračnog prijevoza i drugih djelatnosti u zračnom prometu, vođenje propisanih registara i evidencija te obavljanje drugih poslova utvrđenih Zakonom.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 84/11) proširena je nadležnost Agencije na dodatna područja civilnog zračnog prometa (certificiranje organizacija za projektiranje, proizvodnju i održavanje zrakoplova, certificiranje organizacija za osposobljavanje zrakoplovnog osoblja, prikupljanje, analiziranje i distribuiranje statističkih podataka vezanih uz Plan mjerenja učinkovitosti, nadzor,

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

inspekciju, mirenje te poduzimanje drugih aktivnosti u svezi sa zaštitom prava putnika, osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti, te pripremanje podloge za izradu propisanih izvješća nadležnim tijelima Europske unije), čime je povećan opseg poslova koje obavlja Agencija. Agencija djeluje kao Nacionalno nadzorno tijelo i obavlja poslove koji su propisani odgovarajućim EU propisima. Ti poslovi se odnose na izradu, praćenje i nadzor provedbe Plana mjerenja učinkovitosti u skladu s propisima kojima se regulira Jedinствeno europsko nebo, certificiranje pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, obavljanje kontinuiranog nadzora nad pružanjem usluga u zračnoj plovidbi radi osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zajedničkim zahtjevima, kao i druge poslove s tim u svezi, u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona i odgovarajućim EU propisima. Agencija je, uz nadzor u području zaštite civilnog zračnog prometa u skladu s Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa i Nacionalnim programom kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, postala i nadležno tijelo odgovorno za usklađivanje i koordinaciju rada subjekata zaštite civilnog zračnog prometa. Proširena je i regulatorna uloga Agencije na način da, osim što priprema nacрте prijedloga podzakonskih propisa iz svoje nadležnosti koje donosi ministar na temelju Zakona, Agencija može, radi provedbe svojih nadležnosti, izdavati obvezujuće naredbe o zrakoplovnoj sigurnosti, sigurnosne direktive, direktive o plovidbenosti u područjima za koja nije propisana nadležnost EASA-e i direktive u području zaštite civilnog zračnog prometa. Pored toga, Agencija obavlja i poslove vezane uz ekonomsku regulaciju naknada za pružene usluge u zračnom prometu i zračnoj plovidbi, na način da odobrava cjenike aerodromskih naknada i visinu naknade za zaštitni pregled, te utvrđuje baze troškova rutnih i terminalnih naknada i izračun jedinične cijene istih u skladu s odgovarajućim EU propisima. U cilju osiguravanja nadzora nad vojnim objektima i vojnom opremom u dijelu u kojem se koriste za civilni zračni promet propisano je da se taj nadzor uređuje sporazumom između Agencije i ministarstva nadležnog za poslove obrane.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 127/13) dodana je nova nadležnost Agencije da predlaže Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture odgodu početka primjene propisa Europske unije kada je ta mogućnost predviđena tim propisom.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 92/14), u odredbama u dijelu nadležnosti Agencije, propisana je ovlast za podnošenje optužnoga prijedloga u svojstvu ovlaštenoga tužitelja i izdavanje prekršajnog naloga za prekršaje iz područja civilnoga zrakoplovstva te mogućnost ukidanja rješenja odnosno drugog upravnog akta u slučajevima postupanja protivno primjenjivim propisima.

Unutarnje ustrojstvo Agencije te način rada i rukovođenja Agencijom utvrđuju se tako da se osigura zakonito, stručno, efikasno i racionalno obavljanje poslova i zadataka, pravodobno i efikasno provođenje poslova iz nadležnosti Agencije, prava i obveze radnika uz potpuno korištenje njihovih stručnih sposobnosti, koordinacija i nadzor nad izvršavanjem poslova, kao i suradnja s nadležnim subjektima u svezi organiziranog, planskog i efikasnog izvršavanja svih poslova i zadataka iz nadležnosti Agencije. Unutarnje ustrojstvo Agencije prikazano je u Prilogu 1. ovog Programa rada.

Resorno ministarstvo za područje rada Agencije je Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

2. MISIJA, VIZIJA I TEMELJNE ODREDNICE STRATEGIJE

Agencija je od samog početka svog postojanja strateški fokusirana organizacija. U cilju daljnjeg razvoja i unaprjeđenja svoje djelatnosti, Agencija prepoznaje važnost strateškog planiranja za sustavno donošenje temeljnih odluka i provođenje aktivnosti koje će oblikovati i upućivati na to što je Agencija, što radi, kako to radi i zašto to radi, sa usmjerenjem na budućnost. Temelj za godišnje planiranje poslovanja predstavlja strateški okvir za rad i razvoj Agencije u narednom razdoblju koji je usvojilo Vijeće Agencije. Strateškim okvirom utvrđena je misija, vizija i temeljne odrednice strategije. Strateški okvir proizlazi iz nadležnosti Agencije za obavljanje poslova utvrđenih Zakonom i propisima donesenima na temelju Zakona i u skladu s odgovarajućim EU propisima. Strateškim okvirom postavljaju se i strateški ciljevi, te ciljevi srednje razine koji u najvećoj mogućoj mjeri doprinose ispunjenju misije i ostvarenju vizije Agencije, primjenom temeljnih odrednica strategija. Popis strateških ciljeva, te ciljeva srednje razine nalazi se u Prilogu 2. ovoga Programa rada.

Misija

Temeljna zadaća Agencije je definiranje i implementiranje potrebne regulative te kontinuirani nadzor nad primjenom zakonskih i podzakonskih propisa u cilju osiguranja visokih standarda sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa.

Agencija skrbi o javnom interesu i interesu putnika u zračnom prometu. Ujedno je servis svim subjektima u civilnom zračnom prometu koji im osigurava ispunjenje potrebnih standarda operacija te pozitivno i poticajno djeluje na razvoj zrakoplovne djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

Vizija

Agencija treba biti prepoznata kao vrlo učinkovita organizacija koja kontinuirano uči i prilagođava se promjenama u okruženju. Na nacionalnoj razini, Agencija je prepoznata kao društveno odgovorna institucija.

U svojem radu, u cilju povećanja učinkovitosti, Agencija koristi suvremene tehnologije, a nesvrhovito administriranje svodi na minimum. Svi procesi po kojima radi Agencija su optimizirani i dokumentirani, sudionici u procesu odškolorani i upoznati sa svojim zadaćama, ovlaštenjima i odgovornostima. Agencija mjeri učinak svakog pojedinca, ustrojstvene jedinice i cijele Agencije te se aktivno i kontinuirano poboljšava na bazi spoznaja o nedostacima u radu.

Temeljne odrednice strategije

Kontinuirana i sustavna komunikacija sa zrakoplovnom industrijom;

Kontinuirano i sustavno školovanje menadžmenta i kadrova po specijalnostima te u tom smislu intenzivna komunikacija s drugim etabliranim zrakoplovnim vlastima i organizacijama u Europskoj uniji, prikupljanje tuđih iskustava i znanja, školovanje kadrova u drugim istovrsnim organizacijama te učenje na tuđim pogreškama;

Zapošljavanje najkvalitetnijih kadrova koji postoje na tržištu rada;

Jasno definiranje djelokruga rada i odgovornosti Agencije, unutarnjih ustrojstvenih jedinica i svakog pojedinca;

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

Temeljne odrednice strategije

Sustav upravljanja kvalitetom je temelj na kojem se gradi poslovanje i kontinuirano unaprjeđenje rada Agencije;

U postupcima izrade propisa sustavno uključiti obveznike primjene propisa;

Mora biti osigurana transparentnost u radu Agencije u svim aspektima poslovanja;

U maksimalnoj mogućoj mjeri, Agencija obavlja svoje aktivnosti bazirano na procjeni rizika;

Za djelatnosti za koje nema ekonomskog opravdanja obavljati ih vlastitim resursima, Agencija će koristiti vanjske usluge;

Pored redovitih prihoda propisanih Zakonom, koristiti sve dostupne vanjske (bespovratne ili vrlo povoljne) izvore financiranja za realizaciju pojedinih projekata važnih za rad i razvoj Agencije.

Ured za civilno zrakoplovstvo

3. OSNOVNI CILJEVI AGENCIJE U 2015. GODINI

Obveza godišnjeg planiranja poslovanja propisana je odredbama članka 5. stavka 4. Zakona te odredbama članka 9. stavka 2. i članka 37. stavka 2. Statuta Agencije. Godišnje planiranje poslovanja ostvaruje se izradom godišnjeg programa rada i financijskog plana za sljedeću kalendarsku godinu koje donosi Vijeće Agencije uz prethodno odobrenje Vlade Republike Hrvatske. U skladu sa strateškim okvirom utvrđuju se osnovni ciljevi za 2015. poslovnu godinu.

Osnovni ciljevi Agencije u 2015. godini, koji se postavljaju ovim Programom rada, predstavljaju nastavak nastojanja Agencije za kontinuiranim povećanjem sposobnosti i kapaciteta za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti. Slijedom gore navedenog, Agencija u 2015. godini, planira težište svojih aktivnosti usmjeriti na ostvarenje sljedećih osnovnih ciljeva:

R.br.	Osnovni ciljevi Agencije u 2015. godini	Opis cilja	Ključni pokazatelji uspješnosti
1.	Kontinuirana provedba nadzora, certificiranja i licenciranja	Planirati i realizirati nadzor sukladno zakonskim obvezama i obvezama koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma. Provoditi certifikaciju i licenciranje sukladno zahtjevima stranaka.	Realizacija nadzora na 100% zakonskog minimuma u svakom pojedinačnom sektoru/odjelu.
2.	Održavanje potrebne razine stručnosti i inspektorskih ovlaštenja	Realizirati Plan školovanja osoblja	Realizacija plana školovanja minimalno 80%.
3.	Otklanjanje ICAO i EASA nalaza	Prema Planu korektivnih mjera rješavati nalaze čije je rješavanje u nadležnosti Agencije.	Poštivati rokove za otklanjanje nalaza u nadležnosti Agencije koji slijede iz EASA procesa standardizacije, bez EASA Supplementary Report-a.
4.	Provedba projekta EMPIC	Provesti projekt implementacije ORG modula minimalno u LIC, OPS i ARW sukladno odobrenom projektu implementacije.	Izvjestice o realizaciji projekta bez neopravdanih kašnjenja.
5.	Donošenje i usklađivanje regulative	Raditi na unaprijeđenju postojeće nacionalne regulative, te osigurati kontroliranu implementaciju nacionalnih i EU propisa	Plan donošenja regulative proveden 90%.
6.	Jačanje edukativne funkcije	Kontinuirano održavati besplatne radionice i tečajeve za industriju. Angažirati kvalitetne domaće i međunarodne predavače.	Realizirati plan održavanja radionica i školovanja za industriju na 100%.
7.	Projekt obnove poslovne zgrade	Izraditi projektnu dokumentaciju, pribaviti potrebne dozvole, objaviti natječaj za izvođača radova.	Do kraja 2015. godine objaviti javni natječaj za izvođenje radova.
8.	Projekt nabave aviona za posebne namjene	Provoditi aktivnosti u skladu s Projektnim dokumentom, u suradnji s partnerima.	Do kraja 2015. godine pripremiti svu projektnu dokumentaciju za realizaciju projekta.
9.	Međunarodne aktivnosti	Pokrenuti, promicati i unaprijediti suradnju sa zrakoplovnim vlastima drugih zemalja.	Provoditi Twinning projekt Gruzija prema planu provedbe aktivnosti.

Croatian Civil Aviation Agency

4. TEŽIŠNE AKTIVNOSTI AGENCIJE U 2015. GODINI

Agencija će u 2015. godini raditi primarno na sljedećim težišnim aktivnostima, odnosno projektima:

4.1 Provedba nadzora, certificiranja i licenciranja

Temeljna zadaća Agencije je nadzor, certificiranje i licenciranje subjekata u civilnom zrakoplovstvu, u cilju osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zahtjevima za obavljanje zračnog prijevoza i drugih djelatnosti u zračnom prometu. Aktivnosti Agencije na provedbi nadzora, certificiranja i licenciranja zrakoplovnih subjekata u 2015. godini bit će, kao i prethodnih godina, poduzimane s najvišim prioritetom.

Detaljni planovi nadzora izrađeni su na razini svakog sektora, odnosno samostalnog odjela/odjela/odsjeka, u skladu s djelokrugom i područjima nadzora svake pojedine unutarnje ustrojstvene jedinice, i nalaze se u Prilogu 3. ovoga Programa rada. Pri izradi planova nadzora, uzeti su u obzir podaci i iskustva prikupljena tijekom provedenih nadzora iz prethodnih godina, temeljem kojih je utvrđen broj i učestalost, te opseg i trajanje pojedinih nadzora/inspekcija u skladu s primjenjivim propisima. Pri izradi planova nadzora vođeno je računa da se osigura ispunjavanje propisanih zahtjeva koji su ili će biti primjenjivi u smislu ispunjavanja obveza Agencije kao nadležnog tijela provedbi nadzora zrakoplovnih subjekata (npr. nacionalni propisi, EU propisi, ICAO standardi).

Certificiranje i licenciranje zrakoplovnih subjekata provodit će se u 2015. godini, kao i prethodnih godina, sukladno zahtjevima stranaka. Tijekom 2015. godine, Agencija će provoditi sljedeći Plan nadzora:

Sektor letaćkih operacija i plovidbenosti zrakoplova

Sektor letaćkih operacija i plovidbenosti zrakoplova obavlja poslove nadzora sigurnosti u skladu s člankom 129. Zakona. Sektor, u skladu s člankom 5. Zakona, obavlja poslove certificiranja i izdavanja licencija operatorima zrakoplova, certificiranja zrakoplova, certificiranja organizacija za projektiranje, proizvodnju, vođenje kontinuirane plovidbenosti i održavanje zrakoplova i zrakoplovnih komponenti kao i certificiranje organizacija za osposobljavanje pilota kod operatora koji obavljaju komercijalni zračni prijevoz.

Trenutno, pod nadležnošću Sektora je ukupno 51 certificirani subjekt, od čega je 33 ovlaštenih organizacija za održavanje zrakoplova i vođenje kontinuirane plovidbenosti zrakoplova i 18 operatora zrakoplova:

Vrsta subjekta	Broj certificiranih subjekata
Operatori zrakoplova	18 od čega: 8 operatora koji obavljaju CAT (A-B) 3 operatora koji obavljaju CAT (A-A) 5 operatora koji obavljaju COM koje nisu CAT 2 operatora složenih zrakoplova koji obavljaju nekomercijalne operacije
Organizacije za održavanje zrakoplova	13
Organizacije za održavanje Annex II zrakoplova	3
Organizacije za vođenje kontinuirane plovidbenosti zrakoplova	17
Ukupno	51

Tablica 1.: Pregled ovlaštenih organizacija i operatora zrakoplova

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

Sektor letačkih operacija i plovidbenosti zrakoplova, u skladu s člankom 129. Zakona, obavlja poslove nadzora sigurnosti nad zrakoplovima i operatorima zrakoplova koji lete u zračnom prostoru Republike Hrvatske u cilju osiguravanja udovoljavanja propisanim uvjetima za sigurnu uporabu zrakoplova, obavljanje prijevoza kao i obavljanja drugih djelatnosti u zračnom prometu. Dio tog nadzora sigurnosti je i nadzor koji Sektor provodi nad subjektima koje je certificirao u cilju osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja propisanim zahtjevima ovlaštenih organizacija i operatora zrakoplova. Nadzor sigurnosti provodi se putem redovnih nadzora i inspekcijskih pregleda koji mogu biti najavljeni ili nenajavljeni.

Predmetni nadzori provode se prema odobrenim godišnjim planovima nadzora za 2015. godinu koji se utvrđuju na razini svakoga odjela/odsjeka u skladu s njegovim djelokrugom. U plan nadzora za 2015. godinu uključeni su dodatni resursi za provođenje neplanskog nadzora zrakoplova i operatora zrakoplova u slučaju pojave negativnih trendova uočenih analizom koju Sektor kontinuirano provodi kao i u slučaju zaprimanja informacija ili prijava o narušavanju sigurnosti iz domene nadležnosti Sektora. Isto tako, planom nadzora za 2015. godinu predviđeni su i dodatni resursi za eventualno certificiranje i posljedično nadzor novih ovlaštenih organizacija i operatora zrakoplova.

Prilikom izrade plana nadzora za 2015. godinu uzeta je u obzir i interna reorganizacija Agencije kojom je ukinut Odjel generalne avijacije i dio nadležnosti tog Odjela dodijeljen je Odjelu letačkih operacija. Reorganizacijom Odjel letačkih operacija postaje nadležan i za:

- odobravanje i provođenje nadzora operacija generalne avijacije (sportsko rekreativnih zrakoplova, ovjesnih jedrilica, parajedrilica, padobrana s pogonom, jedrilica mase 80/100 kilograma i padobranskih aktivnosti);
- odobravanje i nadzor zrakoplovnih priredbi;
- praćenje i izradu nacрта propisa za sve vrste letačkih operacija.

Obzirom na opseg nadležnosti Sektora letačkih operacija i plovidbenosti zrakoplova vezano za certificiranje i nadzor izrađen je sljedeći Plan nadzora za 2015. godinu:

Plan nadzora u 2015. godini			
Unutarnja ustrojstvena jedinica	Područje nadzora	Broj nadzora	
		Plan	Uvjetni
Sektor letačkih operacija i plovidbenosti zrakoplova	Odjel letačkih operacija		
	Nadzor certificiranih operatora zrakoplova	46	7
	Nadzor operatora u nekomercijalnim operacijama (NCO i NCC)	13	0
	Nadzor prijevoza opasnih roba (DG)	16	0
	Nadzor osposobljavanja operatora koji obavljaju komercijalni zračni prijevoz (CAT)	13	4
	Nadzor operatora koji obavljaju komercijalni zračni prijevoz (CAT) - INO	9	2
	Nadzor registriranih površina	4	0
Nadzor zrakoplovnih priredbi	0	3	

Plan nadzora u 2015. godini				
Unutarnja ustrojstvena jedinica		Područje nadzora	Broj nadzora	
			Plan	Uvjetni
	Odjel plovidbenosti zrakoplova	Nadzor Part 145 i Part M organizacija	34	8
		Nadzor kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (ACAM)	21	0
		Provjera plovidbenosti zrakoplova (ARW)	0	105
		ACAM i ARW - INO	2 (ACAM)	1 (ARW)
	Odsjek SAFV/SACA Inspekcija	Ramp inspekcije operatora zrakoplova	97	9
Ukupno			255	139

Tablica 2.: Broj planiranih nadzora u 2015. godini u Sektoru letačkih operacija i plovidbenosti zrakoplova

Uvjetnim nadzorima iz Tablice 2. predviđeni su dodatni resursi za slučajeve:

- provođenja neplanskih nadzora u slučaju sumnje u narušavanje sigurnosti;
- provođenje provjera plovidbenosti zrakoplova na zahtjev stranke;
- eventualno certificiranje i posljedično nadzor novih ovlaštenih organizacija i operatora zrakoplova.

Uslijed činjenice da se, u prvom kvartalu 2015. godine, očekuje objava novog Pravilnika koji propisuje tehničke i operativne zahtjeve za sigurnu upotrebu sustava bespilotnih zrakoplova, Godišnjim planom rada za 2015. godinu predviđeni su u Odjelu letačkih operacija i Odjelu plovidbenosti zrakoplova resursi potrebni za odobravanje i nadzor operacija sustavima bespilotnih zrakoplova.

Odjel letačkih operacija

Odjel letačkih operacija razvio je u skladu s djelokrugom rada sljedeće planove nadzora:

- Nadzor certificiranih operatora zrakoplova;
- Nadzor operatora u nekomercijalnim operacijama;
- Nadzor prijevoza opasnih roba;
- Nadzor osposobljavanja operatora koji obavljaju komercijalni zračni prijevoz;
- Inozemni nadzor nad operatorima koji obavljaju komercijalni zračni prijevoz.

Operatori zrakoplova koji izvode letačke operacije komercijalnog zračnog prijevoza certificiraju se i nadziru prema odredbama Uredbe Komisije (EU) br. 965/2012 od 5. listopada 2012. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s letačkim operacijama (SL L 296, 25.10.2012.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 965/2012), osim operatora zrakoplova performansne klase B koji izvode letačke operacije komercijalnog zračnog prijevoza A-A, za koje je i dalje primjenjiva Uredba Vijeća (EEZ) br. 3922/1991 od 16. prosinca 1991. o usklađivanju tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u području civilnog zrakoplovstva (SL L 373, 31.12.1991.).

Primjenom Uredbe (EU) br. 965/2012 od 28. listopada 2014. godine, pregledi zrakoplova na stajanci (Ramp inspekcije), provode se u skladu s odredbama ARO.RAMP. Obzirom na činjenicu da Ramp inspekcije stranih

Croatian Civil Aviation Agency

operatora zrakoplova koji slijeću na aerodrome u Republici Hrvatskoj provodi odsjek SAFA/SACA inspekcija, a u cilju optimizacije nadzora, odlučeno je da provođenje Ramp inspekcija operatora koji su pod nadležnošću Agencije, preuzme Odsjek SAFA/SACA inspekcija. Potrebu i učestalost nadzora operatora određuje Odjel letačkih operacija. O rezultatima nadzora Odsjek SAFA/SACA inspekcije izvještava Odjel letačkih operacija koji je nadležan za kontinuirani nadzor operatora zrakoplova koje certificira.

Operatori zrakoplova koji izvode komercijalne letačke operacije koje nisu komercijalni zračni prijevoz i operatori zrakoplova koji izvode nekomercijalne letačke operacije, certificiraju se i nadziru prema odredbama nacionalnog propisa, Pravilnika o zahtjevima za izvođenje operacija zrakoplovima i o organizacijskim zahtjevima kojima moraju udovoljavati operatori zrakoplova («Narodne novine» broj 10/14).

Od 25. kolovoza 2016. godine primjenjivost Uredbe (EU) br. 965/2012, kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 800/2013 od 14. kolovoza 2013. (SL L 227, 24.8.2013.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 800/2013.), proširuje se na nekomercijalne letačke operacije. Sukladno tome, nadzor operatora zrakoplova koji izvode nekomercijalne letačke operacije će se od 25. kolovoza 2016. godine provoditi prema odredbama predmetne Uredbe. Sukladno odobrenom programu implementacije Uredbe (EU) br. 800/2013, Odjel letačkih operacija će tijekom 2015. godine provoditi aktivnosti usklađivanja s odredbama predmetne Uredbe.

Operatori zrakoplova koji izvode nekomercijalne letačke operacije zrakoplovima koji nisu složeni zrakoplovi na motorni pogon nadziru se na nasumičnoj bazi, nadzorima na zračnim lukama i aerodromima gdje se takav promet očekuje i u razdoblju u kojem je on najizgledniji. Operatori zrakoplova koji izvode ove letačke operacije nadziru se prema odredbama Pravilnika o zahtjevima za izvođenje operacija zrakoplovima i o organizacijskim zahtjevima kojima moraju udovoljavati operatori zrakoplova («Narodne novine» broj 10/14) i Pravilnika o letenju zrakoplova («Narodne novine» broj 128/14), a od 25. kolovoza 2016. godine bit će nadzirani prema odredbama Uredbe (EU) br. 965/2012, kako je izmijenjena i dopunjena Uredbom (EU) br. 800/2013.

Odjel letačkih operacija je certificirao operatore koji izvode letačke operacije tipovima zrakoplova za koje Odjel nema inspektora pilota s ovlaštenjem na tipu. U skladu s agencijskom politikom vezano za stalni angažman pilota inspektora s ovlaštenjem na tipu, Odjel planira povremeni angažman vanjskih suradnika u području nadzora, procjene relevantne dokumentacije i certifikacije koje se tiču slijedećih tipova zrakoplova: Dassault Falcon F50, Dash 6 Twin Otter, F100, King Air C90 i Learjet 75.

Odjel plovidbenosti zrakoplova

Odjel plovidbenosti zrakoplova obavlja poslove certifikacije i nadzora zrakoplova kao i certifikaciju i nadzor organizacija za projektiranje, proizvodnju, vođenje kontinuirane plovidbenosti i održavanje zrakoplova i zrakoplovnih komponenti.

Poslove vezane uz certifikaciju i nadzor zrakoplova, Odjel plovidbenosti zrakoplova provodi temeljem odredbi Zakona o zračnom prometu te Uredbe Komisije (EU) br. 748/2012 od 3. kolovoza 2012. o utvrđivanju provedbenih pravila za certifikaciju plovidbenosti i ekološku certifikaciju zrakoplova i s njima povezanih proizvoda, dijelova i uređaja te za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija (SL L 224, 21.8.2012.) i Uredbe Komisije (EZ) br. 2042/2003 od 20. studenoga 2003. o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova i aeronautičkih proizvoda, dijelova i uređaja, te o odobravanju organizacija i osoblja uključenih u te poslove (SL L 315, 28.11.2003.) i Uredbe Komisije (EU) br. 1321/2014 od 26. studenoga 2014. o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova i aeronautičkih proizvoda, dijelova i uređaja, te o odobravanju organizacija i osoblja uključenih u te poslove (Tekst značajan za EGP) (SL L 362, 17.12.2014.), te Pravilnika o projektiranju, prihvaćanju, gradnji i održavanju zrakoplova koji nisu u nadležnosti Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (EASA) («Narodne novine» broj 40/12) za slučaj kada se radi o Annex II zrakoplovima.

Odjel plovidbenosti zrakoplova razvio je u skladu s djelokrugom rada sljedeće planove nadzora:

- Nadzor organizacija za održavanje (Part-145) i organizacija za vođenje kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (Part-M Subpart G organizacije);
- Nadzor kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (ACAM);
- Provjera plovidbenosti zrakoplova (ARW) koji nisu obuhvaćeni provjerama plovidbenosti od strane ovlaštenih CAMO organizacija ili ovlaštenog osoblja;
- Inozemni nadzor kontinuirane plovidbenosti (ACAM) i provjere plovidbenosti zrakoplova (ARW).

Nadzor certificiranih organizacija (Part 145 i Part M Subp. G) obavlja se u svrhu osiguravanja njihovog kontinuiranog udovoljavanja propisanim zahtjevima i planira se na način da svi aspekti i aktivnosti certificirane organizacije budu pregledani bar jednom u periodu od 2 godine. U slučaju negativnih trendova, postojanja sumnje ili prijave o narušavanju sigurnosti, Odjel plovidbenosti zrakoplova odlučuje o potrebi izvanrednog inspekcijskog nadzora kao i o potrebi promjene učestalosti i opsega nadzora koji će provoditi nad predmetnom organizacijom.

Planom nadzora obuhvaćeno je svih 17 Part M Subp G organizacija i 11 Part-145 organizacija (dvije Part 145 organizacije nisu planirane za nadzor tijekom 2015 godine). U jednoj od Part M Subp G organizacija predviđena su dva parcijalna audita, u drugoj Part M Subp G organizaciji predviđen je nadzor pod ugovaratelja, a u jednoj Part 145 organizaciji predviđen je nadzor linijske postaje, što sve zajedno iznosi 31 planirani nadzor organizacija čemu je potrebno dodati i tri nadzora organizacija za održavanje i vođenje kontinuirane plovidbenosti Annex II zrakoplova, što ukupno iznosi 34 planirana nadzora tijekom 2015. godine.

Osim navedenih nadzora, temeljem iskustva iz prethodnih godina o broju zahtjeva za certifikacijom ili proširenjem opsega ovlaštenja, planom za 2015. godinu predviđeni su resursi za šest certifikacijskih nadzora Part M Subp G organizacija te dvije Part 145 organizacije.

Nadzorom kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (ACAM) obuhvaćeno je 15 malih zrakoplova (do 2.730 kg MTOM) u zemlji i dva zrakoplova čiji pregled se planira u inozemstvu za vrijeme baznog održavanja u ovlaštenom servisu.

Svi navedeni pregledi planirani su kao „In depth“ pregledi te će biti izvršeni od strane Odjela plovidbenosti zrakoplova za što su planirani potrebni resursi Odjela.

Osim navedenih „In depth“ ACAM inspekcija, planirano je i osam Ramp inspekcija velikih zrakoplova. U cilju optimizacije planiranja i provođenja nadzora, ove inspekcije provesti će Odsjek SAFA/SACA sukladno predmetnom planu. Resursi za provedbu ovih inspekcija predviđeni su u Odsjeku SAFA/SACA. Po obavljenim inspekcijama, Odsjek SAFA/SACA dostaviti će nalaze (check liste) Odjelu plovidbenosti zrakoplova na dalje postupanje koji ostaje odgovoran za praćenje realizacije ACAM inspekcija. U praćenje realizacije ulaze Ramp inspekcija i „In depth“ inspekcija te je za 2015. godinu planirano 23 ACAM inspekcija zrakoplova.

Planom provjere plovidbenosti zrakoplova (ARW) predviđeno je ukupno 105 zrakoplova koji nisu obuhvaćeni provjerama plovidbenosti od strane ovlaštenih CAMO organizacija i ovlaštenog osoblja te jedan zrakoplov koji se trenutno nalazi u inozemstvu.

Pregledi tih 105 zrakoplova grupirani su prema lokaciji matičnog aerodroma i prema mjesecu u kojem im istječe važnost potvrde o provjeri plovidbenosti (ARC) odnosno dozvola za letenje (*Permit to Fly*), tako da je u cilju realizacije ovog plana predviđeno ukupno 46 izlazaka inspektora na teren. U svezi ovog plana, potrebno je napomenuti da on ima samo orijentacijski karakter iz razloga što njegova realizacija u praksi ovisi o tome da li će vlasnici/operatori zrakoplova stvarno i podnijeti zahtjev za provjeru plovidbenosti svojeg zrakoplova. Plan je

Croatian Civil Aviation Agency

izrađen na osnovi realizacije planova provjere plovidbenosti za prethodne godine uz neke korekcije, te je dosadašnje iskustvo u izradi planova na ovaj način pokazalo da su oni točni na razini cca 90%.

Preuzimanje poslova Odjela generalne avijacije

Novim unutarnjim ustrojem Agencije, u Sektoru letačkih operacija i plovidbenosti ukida se Odjel generalne avijacije koji je bio nadležan za područje zrakoplovstva regulirano nacionalnim propisima koji propisuju način i uvjete upotrebe jedrilica, balona, parajedrilica, ovjesnih jedrilica, sportsko rekreativnih zrakoplova te padobranaca.

Odjel generalne avijacije bio je nadležan za:

- Nadzor i odobravanje operacija;
- Odobravanje i nadzor organizacija za osposobljavanje;
- Odobravanje i nadzor zrakoplovnih priredbi;
- Licenciranje zrakoplovnog osoblja;
- Izradu i izmjenu nacionalnih propisa.

Reorganizacijom se nadležnosti Odjela generalne avijacije raspodjeljuju kao što slijedi:

1. Samostalni odjel licenciranja, školovanja i zrakoplovne medicine preuzima sljedeće poslove:
  - Licenciranje (stjecanje, produženje i obnavljanje dozvola i ovlaštenja) zrakoplovnog osoblja;
  - Odobravanje i nadzor organizacija za osposobljavanje;
  - Nadzor odobrenih organizacija za osposobljavanje;
  - Izrada i izmjena nacionalnih propisa.
2. Odjel letačkih operacija preuzima sljedeće poslove:
  - Nadzor i odobravanje operacija,
  - Odobravanje i nadzor zrakoplovnih priredbi;
  - Izrada i izmjena nacionalnih propisa.

Odsjek SAFA inspekcija

Odsjek SAFA/SACA inspekcija, u cilju procjene sigurnosti inozemnih operatora zrakoplova koji slijeću/polijeću sa međunarodnih aerodroma u Republici Hrvatskoj, obavlja poslove nadzora sigurnosti tih operatora putem Ramp inspekcija u skladu sa zahtjevima dijela ARO.RAMP. Uredbe (EU) br. 965/2012.

Godišnji plan RAMP inspekcija nad inozemnim operatorima temelji se na proračunskoj metodologiji definiranoj odredbom Uredbe (EU) 965/2012 koja uzima u obzir broj operatora, vrstu operacija koje obavljaju, broj njihovih slijetanja na međunarodne aerodrome u Republici Hrvatskoj u zadnjih 12 mjeseci kao i sigurnosne rizike koji iz navedenoga proizlaze.

Dodatno, u cilju optimizacije i efikasnijeg provođenja nadzora Sektora, odsjeku SAFA/SACA dodijeljen je i dio nadzora operatora i zrakoplova koji su pod nadležnošću Odjela letačkih operacija odnosno Odjela plovidbenosti zrakoplova (operatori zrakoplova i zrakoplovi upisani u Hrvatski registar civilnih zrakoplova). Predmetni nadzor (SANA inspekcijski pregledi) uključen je u plan nadzora odsjeka SAFA/SACA na temelju potreba definiranih od strane Odjela letačkih operacija odnosno odjela plovidbenosti zrakoplova.

Obzirom na državu nadležnu za nadzor operatora zrakoplova, RAMP inspekcijski pregledi mogu biti:

- SAFA inspekcijski pregledi nad operatorima zrakoplova iz trećih država (TCO) kod kojih se provjerava usklađenost zrakoplova i operatora s međunarodnim ICAO standardima;
- SACA inspekcijski pregledi nad operatorima zrakoplova iz države članice EU ili Norveške, Islanda i Švicarske kod kojih se provjerava usklađenost zrakoplova i operatora sa EU zahtjevima;

- SANA inspeksijski pregledi nad operatorima zrakoplova koji su pod nadležnošću Agencije kod kojih se provjerava usklađenost zrakoplova i operatora sa EU i nacionalnim zahtjevima.

Osnovni parametri i zahtjevi koje plan nadzora Odsjeka SAFA/SACA inspekcija obuhvaća su:

- Planiranje resursa za provođenje RAMP inspekcija operatora i zrakoplova sa Prioritetne liste koju objavljuje EASA;
- Planiranje resursa za provođenje RAMP inspekcija sumnjivih zrakoplova u skladu s analizom i procjenom rizika koju provodi odsjek SAFA/SACA;
- Fokus planiranja RAMP inspeksijskog nadzora na provođenju RAMP inspekcija u ljetnim mjesecima i vikendima na aerodromima uz obalu;
- Ispunjavanje zahtijevanog broja/vrijednosti Ramp inspekcija provođenjem planiranih RAMP inspekcija;
- Ispunjavanje nadzora zahtijevanog od strane Odjela letačkih operacija odnosno Odjela plovidbenosti zrakoplova;
- Što veći uzorak operatora i zrakoplova koji slijeću na međunarodne aerodrome u Republici Hrvatskoj;
- Provođenje RAMP nadzora na svim međunarodnim aerodromima u Republici Hrvatskoj.

Proračunskom metodologijom izračunato je da Odsjek SAFA/SACA treba u 2015. godini postići kvotu (vrijednost izvršenih inspekcija) u iznosu od 115. Planom nadzora predviđeno je ukupno 30 izlazaka na sve međunarodne aerodrome u Republici Hrvatskoj u svrhu obavljanja Ramp inspekcija. U tih 30 izlazaka planira se obavljanje ukupno 99 SAFA i SACA Ramp inspekcija čija vrijednost iznosi 120 što premašuje izračunatu kvotu 115. Dodatno, u tih 30 izlazaka planirano je izvršenje i SANA Ramp inspekcija prema planu i potrebama Odjela letačkih operacija i Odjela plovidbenosti zrakoplova.

Samostalni odjel licenciranja, školovanja i zrakoplovne medicine

Samostalni odjel licenciranja, školovanja i zrakoplovne medicine obavlja poslove nadzora sigurnosti u skladu s člankom 131. Zakona. Samostalni odjel provodi nadzor sigurnosti prema odobrenim godišnjim planovima nadzora za 2015. godinu koji se utvrđuju na razini Samostalnog odjela, odnosno Odsjeka zrakoplovne medicine u skladu s djelokrugom rada.

Nadzor sigurnosti se obavlja u svrhu utvrđivanja udovoljavanja propisanim zahtjevima fizičkih i pravnih osoba koje podliježu nadzoru u skladu s propisima donesenima na temelju Zakona. Pod pojmom nadzora obuhvaćene su aktivnosti certificiranja i kontinuiranog udovoljavanja propisanim zahtjevima od strane ovlaštenih organizacija i ispitivača. Pod nadležnošću Samostalnog odjela je trenutno 147 ovlaštenih organizacija i ispitivača kako slijedi:

Vrsta subjekta	Broj certificiranih subjekata
Organizacije za osposobljavanje pilota zrakoplova u skladu s europskim propisima (ATO)	13 od čega: – 5 ATO – 8 PPL RF
Organizacije za osposobljavanje pilota zrakoplova u skladu s nacionalnim propisima (ATO-N)	33
Certifikat kvalifikacije uređaja za osposobljavanje koji simuliraju let koji posjeduju operatori simulatora (FSTDs)	2
Organizacije za utvrđivanje razine jezične sposobnosti pilota zrakoplova i kontrolora zračnog prometa	3
Organizacije za osposobljavanje osoblja za održavanje zrakoplova (Part-147)	1
Organizacije za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti zrakoplovnoga osoblja (AeMC)	2

Vrsta subjekta	Broj certificiranih subjekata
Zrakoplovno medicinski ispitivači (AME)	24
Ispitivači pilota zrakoplova u skladu s europskim propisima	44
Ispitivači pilota zrakoplova u skladu s nacionalnim propisima	25
Ukupno	93

Tablica 3.: Pregled ovlaštenih organizacija i ispitivača

Na temelju odobrenja i certifikata koje posjeduju ovlaštene organizacije i ispitivači, a u cilju njihovog kontinuiranog udovoljavanja propisanim zahtjevima, izrađen je sljedeći Plan nadzora za 2015. godinu:

Plan nadzora u 2015. godini				
Unutarnja ustrojstvena jedinica		Područje nadzora	Broj nadzora	
			Plan	Uvjetni
Samostalni odjel licenciranja, školovanja i zrakoplovne medicine	Samostalni odjel licenciranja, školovanja i zrakoplovne medicine	Nadzor ovlaštenih organizacija (ATO, FSTD, 147, LPAB, ATO-N)	45	6
		Nadzor ovlaštenih ispitivača pilota zrakoplova (Pilot Examiners)	9	0
		Nadzor ovlaštenih ispitivača pilota zrakoplova (Pilot Examiners) -INO	18	2
	Odsjek zrakoplovne medicine	Nadzor certificiranih centara i ispitivača za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti zrakoplovnog osoblja (AeMC/ AME)	27	2
Ukupno			99	10

Tablica 4.: Broj planiranih nadzora u 2015. godini u Samostalnom odjelu licenciranja, školovanja i zrakoplovne medicine

Samostalni odjel licenciranja, školovanja i zrakoplovne medicine razvio je u skladu s djelokrugom rada sljedeće planove nadzora:

- Nadzor organizacija za osposobljavanje pilota zrakoplova u skladu s europskim propisima (ATO), organizacija za osposobljavanje pilota zrakoplova u skladu s nacionalnim propisima (ATO-N), operatora simulatora (FSTD), organizacija za testiranje jezične sposobnosti (LPAB) i organizacija za osposobljavanje osoba za održavanje zrakoplova (Part 147);
- Nadzor certificiranih centara i ispitivača za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti zrakoplovnog osoblja (AeMC i AME);
- Nadzor ispitivača pilota (Pilot Examiners) koje je certificirala Agencija i koji provode stručne provjere pilota na teritoriju Republike Hrvatske;
- Nadzor ispitivača pilota - (Pilot Examiners -INO) koje je certificirala Agencija i koji provode stručne provjere pilota na teritoriju drugih država članica Europske unije.

Novost u planiranju nadzora Samostalnog odjela licenciranja, školovanja i zrakoplovne medicine je proširenje opsega aktivnosti nadzora na organizacije za osposobljavanje pilota zrakoplova (parajedrilice, ovjesne jedrilice, sportsko-rekreativni zrakoplovi, padobranci) u skladu s nacionalnim propisima i ispitivače pilota zrakoplova (parajedrilice, ovjesne jedrilice, sportsko-rekreativni zrakoplovi, padobranci) u skladu s nacionalnim propisima.

Dodatno, proširenje opsega aktivnosti Odjela se odnosi na provođenje teorijskih ispita za stjecanje dozvola pilota parajedrilice, ovjesne jedrilice, sportsko-rekreativni zrakoplovi, padobranci u skladu s nacionalnim propisima.

U godišnjem planu rada Odjela predviđeni su značajni resursi za rad na izradi i implementaciji propisa. Poseban izazov predstavlja proces implementacije revidiranih EU propisa koji će imati utjecaja na rad Odjela krajem 2015. godine u području licenciranja kontrolora zračnog prometa i osoblja za održavanje jedrilica i balona. Jednak izazov predstavlja donošenje nacionalnih propisa i rad na njihovom usklađivanju i poboljšavanju.

U nastavku daje se pregled dozvola zrakoplovnog osoblja koje su u nadležnosti Agencije / Samostalnog odjela školovanja, licenciranja i zrakoplovne medicine:

VRSTA DOZVOLE	VAŽEĆE DOZVOLE		UKUPNO
PART-FCL/ JAR DOZVOLA PILOTA – AVION	PPL(A)	189/42	231
	CPL(A)	108/5	113
	ATPL(A)	243/1	244
PART-FCL DOZVOLA PILOTA – HELIKOPTER	PPL(H)	0	18
	CPL(H)	16	
	ATPL(H)	2	
PART-FCL DOZVOLA PILOTA - JEDRILICA	LAPL (S)	1	1
DOZVOLA PADOBRANACA	-	200	200
DOZVOLA PILOTA JEDRILICE	-	80	80
DOZVOLA PILOTA BALONA	-	3	3
DOZVOLA PILOTA PARAJEDRILICE	-	339	339
DOZVOLA PILOTA OVJESNE JEDRILICE	-	78	78

VRSTA DOZVOLE	VAŽEĆE DOZVOLE		UKUPNO
DOZVOLA PILOTA MLZ KLASI I & II	-	100	100
DOZVOLA PILOTA SPORTSKO REKREATIVNOG ZRAKOPLOVA	-	27	27
KONTROLA ZRAČNOG PROMETA	ATC	264	288
	ATC - student	24	
DOZVOLA ODRŽAVANJA ZRAKOPLOVA	PART 66	322	322
DISPEČERI LETA/OPERATIVNI KONTROLORI PROMETA	FDO/FOO	27	27
ZDRAVSTVENA SPOSOBNOST	Kategorija 1/2/LAPL	667	1154
	Medicinski izvještaj kabinske posade	68	
	Kategorija 3	214	
	Kategorija 2 nacionalna	205	
UKUPNO			

Tablica 5.: Pregled dozvola zrakoplovnog osoblja u 2015. godini

Odsjek zrakoplovne medicine

Odsjek zrakoplovne medicine razvio je u skladu s djelokrugom rada sljedeći plan nadzora:

- Nadzor certificiranih zrakoplovno-medicinskih centara i zrakoplovno-medicinskih ispitivača za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti zrakoplovnog osoblja (AeMC/AME).

Zahtjevi nad nadležnim tijelom države članice Europske unije jasno su definirani u smislu odgovornosti i geografskih ograničenja, sukladno zahtjevima Uredbe Komisije (EU) br. 1178/2011 od 3. studenoga 2011. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka vezano za članove posade zrakoplova u civilnom zrakoplovstvu u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (SL L 311, 25.11.2011.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1178/2011) te njezinim dopunama i izmjenama, poglavito Uredba Komisije (EU) br. 290/2012 od 30. ožujka 2012. (SL L 100, 5.4.2012.).

Nadzori (auditi, inspekcije i nenajavljene inspekcije) se planiraju temeljem odredbi ARA.GEN.300 i ARA.GEN.305, vodeći računa o sigurnosnim prioritetima, kao i rezultatima prijašnjih nadzora. U planovima nadzora došlo je do

promjena u načinu planiranja nadzora u odnosu na prošlogodišnji sustav nadzora. Novi set propisa predviđa ciklus nadzora organizacija od 24 mjeseci za Zrakoplovno-medicinske centre (AeMC). Za Zrakoplovno-medicinske ispitivače nije propisan ciklus, ali je obaveza nadležnog tijela da uspostavi i održava program nadzora. Kod planiranja nadzora za zrakoplovno-medicinske ispitivače određen je ciklus od 36 mjeseci za redovni nadzor.

U ovome trenutku područja nadzora su, kako je primjenjivo, za AeMC: organizacija, sustav upravljanja sigurnošću, infrastruktura, oprema, održavanje standarda zrakoplovno-medicinskih pregleda, zapisi, osposobljavanja, priručnici, ili za AME: organizacija, infrastruktura, oprema, održavanje standarda zrakoplovno-medicinskih pregleda, zapisi, osposobljavanja, procedure.

Stupanjem na snagu Uredbe (EU) br. 1178/2011 omogućeno je proširenje opsega aktivnosti nadzora na zrakoplovno-medicinske ispitivače koji mogu biti certificirani od Agencije, a aktivnosti provode izvan teritorija Republike Hrvatske, u trećim zemljama (nečlanicama EU).

Sektor aerodroma, usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom

Novim unutarnjim ustrojem Agencije, u Sektor aerodroma, usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom spojeni su Odjel aerodroma bivšeg Sektora aerodroma i zaštite zračnog prometa i Sektor nadzora usluga u zračnoj plovidbi čiji odjeli su objedinjeni u novi jedinstveni Odjel usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom. Odjel zaštite zračnog prometa je preimenovan u novi Ured zaštite zračnog prometa koji samostalno obavlja poslove iz svoje nadležnosti.

Odjel aerodroma

Odjel aerodroma obavlja poslove nadzora sigurnosti u skladu s člankom 130. Zakona. Nadzor se provodi u skladu s odobrenim Godišnjim planom nadzora za 2015. godinu. Pod pojmom nadzora obuhvaćene su aktivnosti certificiranja i provjere kontinuiranog udovoljavanja propisanim zahtjevima od strane aerodroma, pružatelja zemaljskih usluga te ovlaštenih organizacija za stručno osposobljavanje zaposlenika i drugih ugovornih djelatnika aerodroma, pružatelja usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge. Pod nadležnošću Odjela aerodroma trenutno je 10 aerodroma sa svjedodžbom, 15 aerodroma s odobrenjem za uporabu te 3 aerodroma na vodi s odobrenjem za uporabu kako slijedi:

R. br.	Naziv aerodroma	Operator aerodroma	Vrsta svjedodžbe	Dozvoljene vrste prometa
1.	Zračna luka Dubrovnik	Zračna luka Dubrovnik d.o.o.	trajna	IFR/VFR
2.	Zračna luka Pula	Zračna luka Pula d.o.o.	trajna	IFR/VFR
3.	Zračna luka Split	Zračna luka Split d.o.o.	trajna	IFR/VFR
4.	Zračna luka Zadar	Zračna luka Zadar d.o.o.	trajna	IFR/VFR
5.	Zračna luka Zagreb	Zračna luka Zagreb d.o.o.	trajna	IFR/VFR
6.	Zračna luka Osijek	Zračna luka Osijek d.o.o.	trajna	IFR/VFR
7.	Zračna luka Mali Lošinj	Zračno pristanište Mali Lošinj d.d.	privremena do 20.04.2015.	IFR/VFR

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

R. br.	Naziv aerodroma	Operator aerodroma	Vrsta svjedodžbe	Dozvoljene vrste prometa
8.	Zračna luka Rijeka	Zračna luka Rijeka d.o.o.	privremena do 02.02.2015.	IFR/VFR
9.	Zračna luka Varaždin	Varaždin Airport d.o.o.	trajna	VFR
10.	Zračna luka Brač	Aerodrom Brač d.o.o.	privremena do 31.12.2017.	IFR/VFR

Tablica 6.: Popis aerodroma sa Svjedodžbom aerodroma

R. br.	Naziv aerodroma	Operator aerodroma	Odobrenje	Valjanost odobrenja
1.	Bjelovar-Brezovac	Zrakoplovni klub Bjelovar	Odobrenje za uporabu	26.04.2018.
2.	Zvekovac	Aeroklub Dubrava	Odobrenje za uporabu	Trajno
3.	Zabok-Gubaševo	Krapinsko-zagorski aerodrom d.o.o.	Odobrenje za uporabu	Trajno
5.	Vukovar - Borovo naselje	Aeroklub Borovo	Odobrenje za uporabu	31.12.2014.
6.	Vrsar	Aeroklub Vrsar	Odobrenje za uporabu	31.12.2014.
7.	Grobničko polje	Zrakoplovno društvo Krila Kvarnera	Odobrenje za uporabu	Trajno
8.	Daruvar	Aeroklub Ždral	Odobrenje za uporabu	31.12.2015.
9.	Lučko	Aeroklub Zagreb	Odobrenje za uporabu	Trajno
10.	Čakovec	Aeroklub Međimurje	Odobrenje za uporabu	Trajno
11.	Hvar	Aeroklub Faros	Odobrenje za uporabu	15.11.2019.
12.	Osijek-Čepin	Aeroklub Osijek	Odobrenje za uporabu	Trajno
13.	Sinj	Aeroklub Sinj	Odobrenje za uporabu	Trajno
14.	Sopot - Vinkovci	Zrakoplovni klub Vrabac	Odobrenje za uporabu	Trajno
14.	Otočac	Aeroklub Krila Gacke	Odobrenje za uporabu	Trajno
15.	Jelas	Aeroklub Brod	Odobrenje za uporabu	18.04.2015.
16.	Split – Resnik (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.	Odobrenje za uporabu	15.05.2024.
17.	Hvar – Jelsa (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.	Odobrenje za uporabu	Trajno
18.	Rab (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.	Odobrenje za uporabu	07.08.2024.

Tablica 7.: Popis aerodroma s Odobrenjem za uporabu aerodroma

Nadalje, pod nadležnošću Odjela aerodroma trenutno je 6 organizacija za stručno osposobljavanje zaposlenika i drugih ugovornih djelatnika aerodroma, pružatelja usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge kako slijedi:

R.br.	Organizacija za stručno osposobljavanje	Valjanost odobrenja
1.	Služba za stručno osposobljavanje MZLZ	26.05.2021.
2.	Školski centar Split	20.05.2021.
3.	Centar za stručno osposobljavanje ZL Dubrovnik	20.05.2021.
4.	Tehničko Veleučilište Zagreb	30.07.2021.
5.	Organizacija za stručno osposobljavanje ZL Zadar	16.07.2021.
6.	Organizacija za stručno osposobljavanje ZL Pula	12.08.2021.

Tablica 8.: Organizacije za stručno osposobljavanje zaposlenika na aerodromu

U skladu s Pravilnikom o pružanju zemaljskih usluga («Narodne novine» broj 38/13) pod nadležnošću aerodroma trenutno je 10 organizacija za pružanje zemaljskih usluga:

R.br.	Organizacija za pružanje zemaljskih usluga	Valjanost odobrenja
1.	INA- Avioservis (Odobrenje izdano za sljedeće zračne luke: Zagreb, Pula, Split, Zadar, Dubrovnik, Rijeka i Osijek)	06.05.2020.
2.	Newrest-Dubrovnik	11.06.2019.
3.	Pružatelj zemaljskih usluga na Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb	04.12.2020.
4.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Split	31.03.2018.
5.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Dubrovnik	12.04.2018.
6.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Brač	27.04.2019.
7.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Zadar	01.04.2018.
8.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Pula	15.04.2018.
9.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Rijeka	05.04.2018.
10.	Pružatelj zemaljskih usluga na Zračnoj luci Osijek	07.04.2018.

Tablica 9.: Organizacije za pružanje zemaljskih usluga

Na temelju svjedodžbi i odobrenja koje posjeduju aerodromi, organizacije za pružanje zemaljskih usluga i organizacije za stručno osposobljavanje zaposlenika na aerodromu, a u cilju njihovog kontinuiranog udovoljavanja propisanim zahtjevima, izrađen je Plan nadzora za 2015. godinu:

Plan nadzora u 2015. godini			
Unutarnja ustrojstvena jedinica	Područje nadzora	Broj nadzora	
		Plan	Uvjetni
Odjel aerodroma	Operatori aerodroma koji su ishodili Svjedodžbu aerodroma	15	0
	Operatori aerodroma koji su ishodili Odobrenje za uporabu aerodroma	7	3
	Organizacije za stručno osposobljavanje	0	2
	Pružatelji zemaljskih usluga	4	0

Plan nadzora u 2015. godini		
Ukupno	26	5

Tablica 10.: Broj planiranih nadzora u 2015. godini u Odjelu aerodroma

Tijekom 2015. godine područje nadzora Odjela aerodroma odnosit će se na: ispravnost i dokumentiranost podataka objavljenih u Zborniku zrakoplovnih informacija (AIP); kontrolu površine s ograničenjem prepreka oko aerodroma te usklađenost sadržaja objavljenih aerodromskih karata; označavanje prepreka; održavanje infrastrukturnih objekata aerodroma; spasilačko-vatrogasnu zaštitu na aerodromu; stanje svjetlosnih sustava koji služe za prilaženje, uzlijetanje i slijetanje zrakoplova; provedbe mjera sigurnosti zračnog prometa tijekom radova na aerodromu; održavanje vozila, sredstava i druge opreme koja se koristi u procesima prihvata i otpreme; organizacije za osposobljavanje, stručnu osposobljenost zaposlenika aerodroma; organizaciju i provedbu te dokumentiranost svih procesa u prihvatu i otpremi zrakoplova, putnika, prtljage, tereta i pošte; organizaciju i izvršenje operacija punjenja i pražnjenja goriva, uključujući pohranu goriva, kontrolu kvalitete i količine pošiljaka goriva; nadopunjavanje zaliha ulja i ostalih tekućina; stupanj implementacije i primjene sustava upravljanja sigurnošću te follow up nadzori.

Stupanjem na snagu Uredbe Komisije (EU) br. 139/2014 od 12. veljače 2014. o utvrđivanju zahtjeva i upravnih postupaka u svezi s aerodromima (SL L 44, 14.2.2014.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 139/2014), Međunarodna zračna luka Zagreb, ZL Split, ZL Dubrovnik, ZL Zadar, ZL Pula, ZL Rijeka, ZL Osijek i ZL Brač su u obavezi da se najkasnije do 31. prosinca 2017. godine usklade sa zahtjevima te Uredbe.

Sukladno tome, Odjel aerodroma će tijekom 2015. godine provoditi aktivnosti usklađivanja sa zahtjevima Uredbe (EU) br. 139/2014 i upoznavanja operatora aerodroma s procesom i nužnim aktivnostima koje se moraju provesti u svrhu usklađivanja.

Gore navedene aktivnosti Odjela aerodroma uključivat će:

- Redovite sastanke i radionice s operatorima aerodroma na koje se primjenjuju odredbe Uredbe;
- Radionicu u suradnji sa Europskom agencijom za sigurnost zračnog prometa (EASA);
- Izradu novih ili prilagodbu postojećih lista provjere, procedura i obrazaca.

Do kraja 2015. godine planirana je zamjena nacionalne svjedodžbe sa svjedodžbom izdanom prema odredbama Uredbe (EU) br. 139/2014 za Međunarodnu zračnu luku Zagreb i Zračnu luku Dubrovnik.

Tijekom 2015. godine, također, će se pratiti i implementacija Uredbe Komisije (EU) br. 73/2010 od 26. siječnja 2010. o utvrđivanju zahtjeva o kvaliteti zrakoplovnih podataka i zrakoplovnih informacija za jedinstveno europsko nebo (SL L 23, 27.1.2010.), te njenim izmjenama i dopunama Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 1029/2014 od 26. rujna 2014. (SL L 284, 30.9.2014.).

Odjel aerodroma će kontinuirano nastaviti s radom u dijelu praćenja gradnje, odobravanja dokumentacije i mjera poduzetih u cilju sigurnosti zračnog prometa za vrijeme izgradnje novog putničkog terminala MZLZ te puštanja u rad avio mostova na zračnoj luci Dubrovnik kao prvoj takvoj infrastrukturi na aerodromima u Republici Hrvatskoj. U Odjelu će se kontinuirano raditi na odobravanju dokumentacije vezane uz rekonstrukciju, izgradnju i održavanje pojedinih objekata od značaja za sigurnost zračnog prometa na aerodromima.

Osim radova vezanih za aerodrome, Odjel će u suradnji s Hrvatskom kontrolom zračne plovidbe kontinuirano raditi na izdavanju posebnih uvjeta za gradnju objekata koji mogu predstavljati prepreku u prostoru, i time dovesti do ugrožavanja sigurnosti zračnog prometa.

Odjel usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom

Odjel usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom provodi poslove nadzora nad pružateljima usluga u zračnoj plovidbi (članak 132. Zakona).

U Republici Hrvatskoj postoji samo jedan subjekt certificiran, temeljem Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1035/2011 od 17. listopada 2011. o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (SL L 271, 18.10.2011.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1035/2011), za pružanje usluga u zračnoj plovidbi, Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o., te Odjel provodi nadzor nad istim u dijelu koji se tiče:

- Operativnih usluga u zračnom prometu (ATS);
- Usluga komunikacije navigacije i nadzora (CNS);
- Usluga zrakoplovne meteorologije (MET);
- Usluga zrakoplovnog informiranja (AIS).

Osim nad uslugama za koje je pružatelj usluga certificiran, Odjel također provodi nadzor i nad:

- Upravljanjem zračnim prometom (ASM);
- Upravljanjem protokom zračnog prometa (ATFM);
- Oblikovanjem i utvrđivanjem načina, postupaka i drugih uvjeta za sigurno uzlijetanje i slijetanje zrakoplova na kontrolirani aerodrom (PANS OPS).

Odjel provodi kontinuirani nadzor nad certificiranim organizacijama za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa od kojih su trenutno Republici Hrvatskoj sljedeće organizacije:

- Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.;
- Hrvatsko učilišno središte za kontrolu zračnog prometa.

U sklopu planiranja nadzora za 2015. godinu, Odjel je izradio Godišnji program nadzora za 2015. godinu (*ANS Oversight Programme 2015*) kojime su obuhvaćene aktivnosti Odjela vezane za nadzor.

Godišnjim programom nadzora obuhvaćen je nadzor udovoljavanja zahtjeva certifikacije te nadzor obavljanja funkcija upravljanja protokom zračnog prometa i upravljanja zračnim prostorom pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, kao i nadzor certificiranih organizacija za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa. U cilju planiranja ljudskih resursa potrebnih za provedbu nadzora u dvogodišnjem ciklusu, a u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 1034/2011 od 17. listopada 2011. o nadzoru sigurnosti u upravljanju zračnim prometom i uslugama u zračnoj plovidbi (SL L 271, 18.10.2011.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1034/2011) i provjerom udovoljavanja zajedničkim zahtjevima pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u skladu s Uredbom (EU) br. 1035/2011, Odjel je napravio dvogodišnji plan potrebnih ljudskih resursa i radnih sati.

Godišnjim programom nadzora za 2015. godinu za provjeru zahtjeva po zajedničkim zahtjevima sukladno Uredbi (EU) br. 1035/2011 te ostalim primjenjivim propisima koji se odnose na usluge za koje je pružatelj usluga certificiran planirana su dva sveobuhvatna nadzora koji će se obaviti u središnjici pružatelja usluga po svim područjima nadzora i kraći komplementarni nadzori izdvojenih lokacija / podružnica pružatelja usluga.

Sveobuhvatni nadzori u pravilu traju po tjedan dana i provode se u proljetnom i jesenskom dijelu godine uvažavajući sezonski karakter prometa (ljetni period), dok su nadzori izdvojenih lokacija u travnju, svibnju i lipnju, te rujnu, listopadu, studenom i prosincu.

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

U 2015. godini, Odjel završava dvogodišnji ciklus provjere udovoljavanja zajedničkim zahtjevima.

Kao dio redovnih poslova vezanih za nadzor organizacije za osposobljavanje kontrolora, a sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 805/2011 od 10. kolovoza 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za licencije i određene svjedodžbe kontrolora zračnog prometa (SL L 206, 11.8.2011.), Odjel planira provoditi:

- Odobravanja svih programa i planova stručnog osposobljavanja kontrolora zračnog prometa;
- Odobravanja operativnih priručnika organizacija za osposobljavanje;
- Odobravanje ispitivača i ocjenjivača kontrolora.

Kao dio redovitih poslova, Odjel planira provoditi odobravanje programa osposobljavanja zrakoplovno-tehničkog osoblja (članak 93. Zakona).

U sklopu nadzora interoperabilnosti u mreži upravljanja zračnom prometom, a temeljem Uredbe (EZ) br. 552/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o interoperabilnosti Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (SL L 96, 31.3.2004.), Odjel održava bazu EZ izjava o sukladnosti te pripadajućih tehničkih dosjea, te provjera sukladnosti pružatelja usluga s primjenjivim provedbenim propisima.

Odjel u 2015. godini planira provodi nadzor nad uvođenjem promjena od strane pružatelja usluga u zračnoj plovidbi koje mogu imati utjecaj na sigurnost, a sukladno Uredbi (EU) br. 1034/2011, te je za 2015. godinu planiran nadzor više takvih promjena od kojih su najznačajnije uvođenje pričuvnog sustava za kontrolu zračnog prometa i implementacija automatskih sustava za motrenje vremena na zračnim lukama Pula i Split, te uvođenje novog sekundarnog radara na lokaciji Monte Kope.

U suradnji s Uredom upravljanja kvalitetom i sigurnosti zračnog prometa, Odjel će sudjelovati u analizi događaja povezanih sa sigurnošću.

Plan nadzora u 2015. godini			
Unutarnja ustrojstvena jedinica	Nadzirane cjeline	Broj nadzora	
Odjel usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom	HKZP HQ 2015	3	2
	Podružnica HKZP - Pula	2	
	Podružnica HKZP - Lošinj	3	1
	Podružnica HKZP - Rijeka	3	
	Podružnica HKZP - Osijek	3	
	Podružnica HKZP - Zagreb/Lučko	1	
	Podružnica HKZP - Split/Brač	2	1
	Podružnica HKZP - Dubrovnik	2	
	Podružnica HKZP - Zadar	3	

Plan nadzora u 2015. godini			
Unutarnja ustrojstvena jedinca	Nadzirane cjeline	Broj nadzora	
		Plan	Uvjereni
	Nadzor promjena	4	2
	Organizacije za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa	2	1
	Ukupno	28	7
	Područje nadzora	Broj nadzora	
		Plan	Uvjereni
	Operativne usluge u zračnom prometu	16	2
	Upravljanje zračnim prostorom i protokom zračnog prometa	14	
	Utvrđivanje letnih procedura	4	
	Usluge zrakoplovnog informiranja	10	1
	Usluge zrakoplovne meteorologije	10	1
	Usluge komunikacije, navigacije i nadzora	14	
	Interoperabilnost u mreži upravljanja europskim zračnim prometom	4	
	Ukupno	72	4

Tablica 11.: Broj planiranih nadzora u 2015. godini u Odjelu usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom

Ured zaštite zračnog prometa

Nadzor u području zaštite civilnog zračnog prometa prvenstveno se temelji, pored aktivnosti u područjima zakonodavstva, dokumentacije, organizacije i osposobljavanja, na mjerama kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa te institutima i ovlastima određenim člankom 133. Zakona.

Mjere kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa predstavljaju procedure ili procese procjene usklađenosti primijenjenih mjera zaštite s Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa, Izdanje 3, kojim su

propisane metode i zahtjevi za preventivne mjere zaštite civilnog zrakoplovstva od djela nezakonitog ometanja. Mjere kontrole kvalitete propisane su Nacionalnim programom kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, Izdanje 1 (Odluka Vlade Republike Hrvatske od 21. ožujka 2013. godine). Pored Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa metodologija i intenzitet kontrole kvalitete planira se i u skladu s Uredbom (EU) br. 18/2010 od 8. siječnja 2010. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 300/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa specifikacijama za nacionalne programe kontrole kvalitete u području zaštite civilnog zračnog prometa (SL L 7, 12.1.2010.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 18/2010). Navedenom Uredbom se određuju i setovi izravno povezanih mjera zaštite koji se nadziru te kriteriji za određivanje učestalosti nadzora pojedinih kategorija subjekata nadzora i setova izravno povezanih mjera zaštite. Od mjera kontrole kvalitete propisanih relevantnim zakonodavnim i provedbenim aktima, u cilju osiguranja implementacije, učinkovitosti i održivosti zahtjeva određenih Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa, sljedeće su u isključivoj nadležnosti Agencije i predstavljaju eksplicitna sredstva u funkciji nadzora u području zaštite civilnog zračnog prometa:

1. Audit zaštite;
2. Inspekcija zaštite.

Pored navedenih mjera kontrole kvalitete, kojima je svrha procjena usklađenosti s propisanim zahtjevima i kontinuiteta primjene svih ili jednog seta izravno povezanih mjera zaštite, u nadležnosti Agencije je i mjera prosudbe zaštite. Prosudbu zaštite Nadležno tijelo provodi u slučaju kada se utvrdi potreba nove procjene primijenjenih operacija/postupaka u cilju otkrivanja i definiranja mogućih ranjivosti te određivanja odgovarajućih mjera zaštite.

Subjekti nad kojima se obavlja kontrola kvalitete određeni su Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa i svrstavaju se u tri kategorije, sukladno vrsti preventivnih mjera koje primjenjuju:

1. Operatori aerodroma;
2. Operatori zrakoplova;
3. Ostali subjekti.

Operatori aerodroma podijeljeni su u dvije grupe u ovisnosti o opsegu mjera zaštite koje su obvezni primjenjivati, odnosno aerodrome/zračne luke s punim opsegom mjera i aerodrome na kojima se primjenjuju alternativne mjere zaštite. Grupe su određene Dodatkom II-1-4 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa. U grupu operatora aerodroma na kojima se primjenjuje puni opseg mjera zaštite i stalan nadzor propisanog intenziteta svrstani su:

1. Međunarodna zračna luka Zagreb,
2. Zračna luka Dubrovnik,
3. Zračna luka Split,
4. Zračna luka Pula,
5. Zračna luka Zadar,
6. Zračna luka Rijeka,
7. Zračna luka Osijek,
8. Aerodrom Brač,
9. Zračno pristanište Mali Lošinj.

Grupnu aerodroma na kojima se, sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 1254/2009 od 18. prosinca 2009. o utvrđivanju mjerila na temelju kojih se državama članicama omogućuje odstupanje od zajedničkih osnovnih standarda zaštite civilnog zračnog prometa i o donošenju alternativnih mjera zaštite (SL L 338, 19.12.2009.), primjenjuju alternativne mjere zaštite sačinjava 18 aerodroma s Odobrenjem za uporabu. Tijekom 2015. godine dovršit će se proces implementacije sustava alternativnih mjera zaštite a prioritet za planiranje aktivnosti nadzora čine aerodromi na kojima se obavljaju komercijalne operacije. U tom segmentu/bazi, nadzorom se planira

obuhvatiti aerodrome na vodi (Split–Resnik, Hvar-Jelsa i Rab), koji predstavljaju novost u smislu vrste operacija u Republici Hrvatskoj. Intenzitet nadzora ove grupe aerodroma nije propisan relevantnim zakonodavnim i provedbenim aktima i određuje se u skladu s procjenom ukupnog stanja i specifičnih okolnosti, a prvenstveno prema procjeni prijetnji/rizika te značaju i složenosti operacija.

Operatori zrakoplova također su, Dodatkom II-1-5 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, podijeljeni u dvije grupe, u ovisnosti o vrsti i složenosti mjera zaštite koje primjenjuju:

1. Zračni prijevoznici obveznici izrade programa zaštite – obvezan stalan nadzor:
  - a. Croatia Airlines,
  - b. Trade Air,
  - c. Sky Vision.

Nadzor u ovoj grupi operatora zrakoplova obuhvaća i strane operatore odnosno zračne prijevoznike koji obavljaju operacije letenja u Republici Hrvatskoj, prvenstveno u linijskom zračnom prijevozu. Zbog određenih specifičnosti mjera zaštite za zrakoplove nadzor se prioritarno planira nad operatorima koji obavljaju letove iz trećih zemalja.

2. Operatori zrakoplova obveznici primjene Operativnog priručnika:
  - a. AB OVO Grupa,
  - b. Air Action,
  - c. Albatros – pilotska škola,
  - d. Eudora let,
  - e. Europski obalni prijevoznik – ECA,
  - f. Zračno pristanište Mali Lošinj,
  - g. Jung Sky,
  - h. Winair.

Ovu grupu komercijalnih zračnih prijevoznika nižeg prioriteta u aktivnostima nadzora čine operatori zrakoplova koji mjere zaštite civilnog zračnog prometa, adekvatne karakteristikama zrakoplova (MTOM < 5 700 kg), složenosti operacija (u načelu poslovno zrakoplovstvo, taxi prijevoz) i potencijalnom utjecaju na sustav zaštite, obavljaju temeljem plana odobrenog u sklopu Operativnog priručnika. Bazu za planiranje aktivnosti nadzora tijekom 2015. godine čine operatori složenih zrakoplova na motorni pogon, prioritarno operator Europski obalni zračni prijevoznik koji obavlja novu vrstu operacija, hidroavionski prijevoz. Intenzitet nadzora ove grupe operatora zrakoplova nije propisan relevantnim zakonodavnim i provedbenim aktima i određuje se u skladu s procjenom ukupnog stanja zaštite i prisutnih specifičnih okolnosti, a prvenstveno prema procjeni prijetnji/rizika te značaju i složenosti operacija.

Kategorija „Ostali subjekti“ predstavlja subjekte koji su obveznici primjene mjera zaštite u korelaciji s određenim uslugama, a obuhvaća pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, organizacije koje obavljaju osposobljavanje u području zaštite civilnog zrakoplovstva, regulirane agente, poznate pošiljatelje i regulirane dobavljače opskrbe zrakoplova/aerodroma. Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa određeni su bitno izmijenjeni i složeniji zahtjevi u području prijevoza tereta, pošte i opskrbe. Implementacija propisanih zahtjeva započela je stjecanjem statusa reguliranog agenta (4), dok u ostalim kategorijama (poznati pošiljatelji, regulirani dobavljači) status nije ostvarila niti jedna pravna osoba. Implementacija sustava nastavlja se tijekom 2015. godine, međutim u ovoj fazi planiranja rada broj reguliranih agenata, poznatih pošiljatelja i reguliranih dobavljača opskrbe zrakoplova/aerodroma nije moguće konkretno odrediti. Intenzitet nadzora ove kategorije subjekata nije propisan relevantnim zakonodavnim i provedbenim aktima i određuje se u skladu s procjenom ukupnog stanja zaštite i prisutnih specifičnih okolnosti.

Proces planiranja nadzora općenito mora obuhvatiti spoznaje i činjenice o razini prijetnje civilnom zrakoplovstvu, vrsti, prirodi i opsegu operacija, rezultate prethodnih nadzora, stanju implementacije propisanih zahtjeva kao i drugih faktora koji mogu utjecati na učestalost nadzornih aktivnosti. Stanje implementacije propisanih zahtjeva te novosti u sustavu i mjerama zaštite prevladavajući su faktor u procesu planiranja i određivanja učestalosti nadzornih aktivnosti tijekom 2015. godine. Naime, osim procesa implementacije zahtjeva određenih Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa, Izdanje 3, te određenog broja izmjena i dopuna relevantnog europskog zakonodavstva koje su stupile na snagu tijekom 2014. god., tijekom 2015. godine istječu i rokovi konačne implementacije novih odgovornosti/odnosa u sustavu zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj. Ocjenjuje se kako aktivnosti i stanje zaštite u planskom razdoblju određuju sljedeći bitni elementi:

1. Nastavak implementacije 3. izdanja Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, pri čemu se ističe potreba prilagođavanja i usklađivanja određenih mjera zaštite s implementacijskim kriterijima Europske komisije usvojenim kroz prvi/inicijalni ciklus inspekcija nadležnog tijela Europske komisije, obavljen tijekom 2013. i 2014. godine, donošenja i odobravanja novih posebnih programa zaštite kod svih operatora aerodroma, odnosno;
2. Potpuna implementacija sustava alternativnih mjera zaštite;
3. Prijenos poslova zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage na operatore aerodroma;
4. Uvođenje u sustav zaštite novih subjekata – pružatelja usluga određenih poslova zaštite na aerodromu (pravne osobe registrirane za zaštitarsku djelatnost);
5. Uvođenje u obveznu upotrebu zaštitne opreme za otkrivanje tragova eksploziva – ETD;
6. Uvođenje u sustav zaštite novog modela lanca dostave i novih subjekata – regulirani agenti, poznati pošiljatelji, regulirani dobavljači opskrbe zrakoplova/aerodroma.

Stoga se planom nadzora za 2015. godinu većina aktivnosti kontrole kvalitete, a ujedno i nadzora odnosno audita i inspekcija zaštite, usmjerava na potpuni nadzor svih setova izravno povezanih mjera zaštite i odnosnih procesa kod svih aerodroma u grupi koja primjenjuje puni opseg mjera zaštite i zračnih prijevoznika u linijskom zračnom prometu, obveznika izrade posebnih programa zaštite. Kao prioritet druge razine određen je nadzor subjekata u grupi aerodroma koji primjenjuju alternativne mjere zaštite civilnog zračnog prometa, odnosno komercijalnih zračnih prijevoznika koji mjere zaštite primjenjuju temeljem plana odobrenog u sklopu Operativnog priručnika. Tijekom 2015. godine prosudba zaštite, uvažavajući svrhu i ciljeve u korelaciji s glavnom karakteristikom stanja predstojećeg razdoblja, obavljat će se u slučaju eventualne potrebe i u sklopu aktivnosti audita i inspekcije zaštite. Tijekom 2015. godine planira se obaviti ukupno 42 nadzora/mjera kontrole kvalitete, od kojih su 22 u kategoriji operatora aerodroma, 17 u kategoriji operatora zrakoplova i 3 u kategoriji ostalih subjekata. Pored navedenog broja aktivnosti planom se rezerviraju sredstva i kapaciteti za 13 uvjetnih aktivnosti, u funkciji „follow up“ nadzora i nadzora novih subjekata u sustavu zaštite. Svi nadzori u kategorijama operatora aerodroma i zrakoplova, koji se temelje na mjeri inspekcije zaštite planirani su kao nenajavljeni, sukladno točki 4.4 Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa i članku 7.3 Priloga II Uredbe (EU) br. 18/2010.

Plan nadzora u 2015. godini				
Unutarnja ustrojstvena jedinica		Područje nadzora	Broj nadzora	
			Plan	Uvjetni
Ured zaštite zračnog prometa	Ured zaštite zračnog prometa	Mjere kontrole kvalitete zaštite CZP – operatori aerodroma	22	9
		Mjere kontrole kvalitete zaštite CZP – operatori zrakoplova	17	

Plan nadzora u 2015. godini				
		Mjere kontrole kvalitete zaštite CZP – ostali subjekti	3	4
		Ukupno	42	13

Tablica 11.: Broj planiranih nadzora u 2015. godini u Uredu zaštite zračnog prometa

4.2 *Neprekidno održavanje i unaprjeđenje Sustava upravljanja kvalitetom*

Sustav upravljanja kvalitetom (*Quality Management System – QMS*) je temelj na kojem se gradi poslovanje Agencije. Neprekidnim održavanjem i unaprjeđenjem Sustava upravljanja kvalitetom osigurava se sukladnost procesa i procedura Agencije s međunarodnim standardima. Budući da će završni „draft“ novog standarda Sustava upravljanjem kvalitetom biti pripremljen početkom 2015. godine, a započeti s primjenom krajem 2015. godine planira se evaluacija postojećih procesa i procedura Agencije, te početak prilagodbe novom standardu upravljanja kvalitetom.

Agencija je usmjerena prema razvoju i praćenju svojih vlastitih standarda upravljanja, te učenju iz najbolje međunarodne prakse. Namjera je Agencije osigurati kontinuirano i standardizirano pružanje usluga koja zadovoljava očekivanja stranaka i zahtjeve primjenjivih propisa, te u konačnici osigurati visoku razinu sigurnosti zračnog prometa. Agencija i dalje planira osigurati potpunu usklađenost sustava upravljanja kvalitetom s primjenjivim zahtjevima ISO normi, te s važećim europskim propisima koji definiraju zahtjeve za nadležne zrakoplovne vlasti (*Authority Requirements*).

Tijekom 2015. godine Agencija će nastaviti otklanjati nalaze sa standardizacijskih inspekcija provedenih od strane Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (*EASA –Standardisation Inspection*) u područjima nadzora pružatelja usluga u zračnoj plovidbi (ANS.HR.03.2014 24.-28.03.2014.) i RAMP inspeksijskih pregleda inozemnih zrakoplova (RAMP.HR.11.2014 03.-06.11.2014.). Agencija će tijekom 2015. godine nastaviti otklanjati nalaze s nadzora provedenog od strane Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva (ICAO) u sklopu ICAO - USOAP programa (*Universal Safety Oversight Audit Programme*) provedenog tijekom 2010. godine. Sukladno Planu korektivnih mjera koji je revidiran sredinom 2012. godine, aktivnosti Agencije će biti usmjerene ponajprije na: definiranje i praćenje indikatora sigurnosti, posebice definiranje prihvatljive razine sigurnosti, praćenje implementacije SMS sustava, te potpisivanje operativnih sporazuma o suradnji s nacionalnim nadzornim tijelima (*National Supervisory Authorities –NSA*) susjednih država nakon potpisivanja međudržavnih sporazuma.

Agencija je predana održavanju sustava dobrog upravljanja i kontinuiranog poboljšanja svih svojih aktivnosti. U tom smislu, Ured upravljanja kvalitetom i sigurnosti zračnog prometa obavlja interne audite ključnih procesa i procedura, preporučujući mogućnosti za daljnja poboljšanja, smanjenje sustavnih rizika i veću efikasnost. Slijedom toga, a u skladu s Programom internih audita Agencije, baziranom na konceptu 24-mjesečnog ciklusa, tijekom 2015. godine bit će provedeni interni nadzori u Odjelu letačkih operacija, Uredu zaštite zračnog prometa, Odjelu usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom, Odsjeku SAFA/SACA inspekcija, Uredu za odobravanje letova i Odjelu zrakoplovnog prava i međunarodnih poslova.

Projekt implementacije upravljanja procesima

Sustav upravljanja kvalitetom u Agenciji strukturiran je u skladu s ISO 9001 standardom, te je implementirana većina zahtjeva koji proizlaze iz tog standarda. Do potpune kvalitetne implementacije ISO 9001 standarda,

Croatian Civil Aviation Agency

potrebno je unaprijediti postojeće upravljanje procesima. Implementacija naprednog upravljanja procesima rezultirat će boljom kontrolom nad radnim procesima Agencije, povećanjem produktivnosti i transparentnosti rada Agencije, uz istovremeno povećanje kvalitete obavljenih poslova.

Slijedom rezultata aktivnosti provedenih u sklopu IPA 2009 Twinning projekta *“Activity: 1.2 - CCAA Quality System”*; tijekom 2013. godine započeo je projekt redizajna procesa u Sustavu upravljanja kvalitetom Agencije. Projekt je započeo definiranjem Plana (*Road-map*) implementacije procesnog upravljanja u Sustavu upravljanja kvalitetom Agencije, a kojim bi se upravljanje procesima implementiralo kroz četiri faze u razdoblju od tri godine (2013.-2015.). Ovakvim faznim pristupom, osigurava se kvalitetno i postupno implementiranje ISO zahtjeva koji u konačnici trebaju rezultirati potpuno dokumentiranim i funkcionalnim upravljanjem poslovnim procesima Agencije i nužnim promjenama u pristupu poslu od strane radnika i rukovodstva Agencije.

Planirane faze projekta su:

Faza 1 – Analiza procesa

Faza 2 – Strukturiranje procesa

Faza 3 – Implementacija procesa

Faza 4 – Upravljanje procesima u funkciji

Ovaj pristup omogućuje identifikaciju onih procesa koji imaju najveći utjecaj na sveukupne aktivnosti Agencije, čime se omogućuje bolje određivanje prioriteta, poboljšanje samih procesa, te u konačnici učinkovitije i djelotvornije funkcioniranje u ostvarivanju misije, vizije i ciljeva Agencije.

Tijekom 2013. godine provedena je analiza postojećih procesa i procedura, te je započeta faza strukturiranja procesa na način da je uspostavljena inicijalna mapa procesa koja bi u konačnici trebala dati jasan pregled svih temeljnih (*core*) procesa, procesa upravljanja i procesa podrška unutar Agencije, kao i pripadajućih *sub*-procesa i procedura. Tijekom 2014. dovršeno je strukturiranje procesa i veći dio implementacije procesa. Nakon objave Priručnika upravljanja procesima krajem 2014. godine započet će revizija odjelskih priručnika, koja bi trebala biti dovršena u prvom kvartalu 2015. godine.

Završna faza ovog projekta započinje u 2015. godini – funkcionalno upravljanje procesima, kada počinje praćenje definiranih indikatora procesa. Budući da je reorganizacija Agencije izvršena u cilju optimiziranja procesa i povećanja efikasnosti rada, primarni zadatak Ureda upravljanja kvalitetom i sigurnosti zračnog prometa u 2015. godini bit će uspostava upravljanja procesima i podrška svim unutarnjim ustrojstvenim jedinicama Agencije vezano za prilagodbu njihovih internih priručnika i procedura.

4.3 Stručni poslovi za potrebe Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom i Nacionalnog povjerenstva za olakšice

Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom

Temeljem Zakona te Pravilnika o upravljanju zračnim prostorom («Narodne novine» broj 138/09), Povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom obavlja sljedeće stalne funkcije:

- Priprema prijedloge bitne za strateško upravljanje zračnim prostorom;
- Predlaže nacionalnu politiku upravljanja zračnim prostorom i strateške planove za upravljanje zračnim prostorom, uzimajući u obzir zahtjeve nacionalnih i međunarodnih korisnika zračnog prostora, te zahtjeve pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

Stručne poslove za potrebe Povjerenstva obavlja Agencija, temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom («Narodne novine» broj 116/09, 93/10, 126/10, 91/11, 76/12, 28/13 i 76/14).

Obzirom da je upravljanje zračnim prostorom (ustroj i struktura, klasifikacija, fleksibilna uporaba zračnog prostora te druge funkcije s ciljem maksimalnog korištenja raspoloživog zračnog prostora) u nadležnosti ministra pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove obrane, Povjerenstvo je u ulozi savjetodavnog tijela koje priprema sve relevantne prijedloge za što učinkovitije upravljanje zračnim prostorom.

Tijekom 2015. godine stručni poslovi za potrebe Povjerenstva će se naročito sastojati prema sljedećem:

- a) Predlaganje adekvatnih mjera u smislu implementacije Plana primjene sustava upravljanja zračnim prostorom. Plan primjene propisuje aktivnosti i rokove koje HKZP mora provesti, te se sustavom nadzora predviđa izvještavanje o statusu implementacije koncepta fleksibilne upotrebe zračnog prostora;
- b) Davanje stručnog mišljenja na sigurnosne procjene te sigurnosne studije u svezi prijedloga uspostave i modifikacije zračnog prostora (reorganizacija zračnog prostora R. Hrvatske, kreirane zone za potrebe zrakoplovno sportskih aktivnosti), prijedlog Plana promjene rutne mreže za 2015. godinu, promjena lateralnih granica CTR-ova i uspostava zona jedriličarskih i padobranskih aktivnosti ukoliko Povjerenstvo zaprimi takve zahtjeve;
- c) Davanje stručnog mišljenja u svezi implementacije zahtjeva Hrvatskog zrakoplovnog saveza za reorganizacijom i korištenjem zračnog prostora, kao i održavanje tematskog sastanka Povjerenstva s korisnicima zračnog prostora Republike Hrvatske;
- d) Sudjelovanje u raspravama i davanje mišljenja u svezi raznih izvještaja i zahtjeva aeroklubova u svezi prijedloga promjena zona zračnog prostora;
- e) U sklopu redovitih sjednica Povjerenstva, Agencija podnosi izvješća o pregledu stanja FAB CE inicijative u okviru svojih nadležnosti (sudjelovanje u FAB CE NSA CC radnom tijelu te pripadajućim radnim skupinama);
- f) Procjenjivanje uspostave Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC) te mišljenje o potrebi usklađivanja Pravilnika o upravljanju zračnim prostorom te ostalih propisa i dokumenata iz nadležnosti Povjerenstva;
- g) Izrada nacrtu izvješća o fleksibilnoj upotrebi zračnog prostora za Europsku komisiju;
- h) Predaja izvješća Povjerenstvu o provedenim nadzorima sigurnosti u Hrvatskoj kontroli zračne plovidbe d.o.o. sukladno zahtjevima Uredbe (EU) br. 1034/2011 i Uredbe Komisije (EZ) br. 2150/2005 od 23. prosinca 2005. o utvrđivanju zajedničkih pravila za fleksibilno korištenje zračnog prostora (SL L 342, 24.12.2005.), što predstavlja ispunjenje zahtjeva članka 32. Pravilnika o upravljanju zračnim prostorom.

Tijekom 2015. godine, težište stručnih poslova će se staviti na reorganizaciji zračnog prostora te sa tim u svezi davanje stručnih mišljenja te sudjelovanjima na koordinacijama i sastancima sa ostalim zainteresiranim zrakoplovnim subjektima. Praćenje projekta reorganizacije zračnog prostora (podizanje gornje visine G Klase zračnog prostora), rješavanje zahtjeva za izmjenama zračnog prostora od strane korisnika te u svezi s time procjenjivanje sigurnosnih studija i sigurnosnih procjena. Predstavnici agencije će tijekom 2015. sudjelovati u Nacionalnom povjerenstvu za upravljanje zračnim prostorom na definiranju stajališta Republike Hrvatske u svezi Funkcionalnog bloka zračnog prostora Središnje Europe (FAB CE), kao i izradu nacrtu Godišnjeg izvješća Europskoj komisiji o fleksibilnoj uporabi zračnog prostora tzv. „*FUA Report*“ za 2015. godinu.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

Nacionalno povjerenstvo za olakšice

Zakonom o zračnom prometu propisana je obveza osnivanja Nacionalnog povjerenstva za olakšice u svrhu pojednostavljivanja postupaka i dokumentacije vezano za kretanje putnika, njihove prtljage, zrakoplova, posade, tereta, pošte i zrakoplovnih zaliha. Nacionalno povjerenstvo za olakšice utvrđuje prijedlog Nacionalnog programa za olakšice i predlaže Vladi Republike Hrvatske njegovo donošenje. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o osnivanju Nacionalnog povjerenstva za olakšice («Narodne novine» broj 91/11, 28/13 i 76/14) kojom je imenovala predsjednika i članove povjerenstva iz određenih središnjih tijela državne uprave, Agencije, operatora aerodroma i zračnih prijevoznika.

Stručne poslove za potrebe Povjerenstva obavlja Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo.

U 2015. godini, Nacionalno povjerenstvo za olakšice utvrdit će Prijedlog Nacionalnog programa za olakšice i predložiti ga Vladi Republike Hrvatske na donošenje. Nacionalni program ima za cilj usmjeriti i uskladiti interese svih subjekata uključenih u olakšice u zračnom prometu npr. nadležnih tijela javne vlasti, operatora aerodroma, operatora zrakoplova, korisnika civilnog zračnog prijevoza, pravnih osoba registriranih za obavljanje zaštitarskih djelatnosti na aerodromu, korisnika aerodroma i pružatelja drugih usluga za unaprijeđivanje porasta sigurne, pouzdane i održive industrije zračnog prijevoza.

Glavni cilj Nacionalnog programa za olakšice je suradnja između nadležnih ministarstava, agencija i zrakoplovne industrije kako bi se:

- a) Osigurala provedba svih važećih propisa koji se odnose na olakšice u zračnom prometu;
- b) Poboljšali procesi i postupci; te
- c) Proaktivno podržao razvoj novih strategija koje se odnose na pitanja olakšica u okruženju civilnog zračnog prometa.

Prednosti koje se planiraju postići Nacionalnim programom:

- a) Održati ili povećati kvalitetu tokova zrakoplova, posade, putnika i tereta;
- b) Održati ili povećati razinu usluge koja se pruža putnicima kao i isplativost i učinkovitost procesa i postupaka;
- c) Olakšati, prilagoditi i potaknuti porast zračnog prijevoza;
- d) Doprinijeti pozitivnim iskustvom udovoljavanju potreba javnosti koja putuje.

Agencija će i u 2015. godini kontinuirano surađivati s ECAC (European Civil Aviation Conference) FAL (Facilitation) radnom grupom sudjelujući na radnim sastancima i dostavljanjem odgovarajućih informacija te provođenjem donesenih standarda.

4.4 Implementacija Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu

Prema odredbama Zakona, Agencija prati provedbu Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu, te obavlja stručne poslove za Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), sukladno Odluci o osnivanju Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu («Narodne novine» broj 116/09, 93/10, 126/10, 91/11, 76/12, 28/13, 121/13 i 76/14). Ured upravljanja kvalitetom i sigurnosti zračnog prometa će i u 2015. godini koordinirati i pratiti provedbu zadataka koje Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu dodijeli Agenciji, te pripremati radne materijale za povjerenstvo.

U skladu s obvezama koje proizlaze iz Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu (*State Safety Programme - SSP*), Agencija je tijekom 2013. i 2014. godine objavila pet ASIL-a kojima se daju smjernice i pripremaju planovi za provedbu mjera koje proizlaze iz preporuka europskih akcijskih planova:

- Implementacija europskog akcijskog plana za smanjenje rizika od nedozvoljenog ulaska u kontrolirani zračni prostor (*European Action Plan for Airspace Infringement Risk Reduction*);
- Implementacija europskog akcijskog plana za smanjenje rizika od nedozvoljenog ulaska na uzletno-sletnu stazu (*European Action Plan for Prevention of Runway Incursion*);
- Implementacija europskog akcijskog plana za smanjenje rizika od probijanja dozvoljene razine leta (*European Action Plan for Prevention of Level Bust*);
- Implementacija europskog akcijskog plana za smanjenje rizika od pogreške u komunikaciji zemlja-zrak (*European Action Plan for Air Ground Communications Safety*);
- Implementacija europskog akcijskog plana za smanjenje rizika od izlijetanja sa uzletno-sletne staze (*European Action plan for the Runway Excursions*).

Nastavno na zahtjeve i obaveze koje proizlaze iz tih planova, tijekom 2015. godine intenzivno će se raditi na provedbi aktivnosti koje su nadležnosti Agencije, kao i praćenju provedbe definiranih aktivnosti koje subjekti poduzimaju u skladu sa svojim implementacijskim planovima u svrhu smanjenja i kontrole pojedinih definiranih rizika.

Obaveze Agencije prema Nacionalnom programu i planu sigurnosti predviđaju tijekom 2015. godine intenzivan rad na:

- Kontinuiranom nadzoru nad provedbom i praćenje učinkovitosti dogovorenih mjera za ublažavanje rizika;
- Definiranju mjera potrebnih za ublažavanje rizika na temelju provedene procjene;
- Definiranju ciljeva sigurnosti prema svakom pojedinom indikatoru predviđenom Planom sigurnosti.

U skladu s internim Sustavom upravljanja sigurnošću, u Agenciji se od početka 2010. godine sustavno prikupljaju i obrađuju sva izvješća o događajima vezanima za sigurnost zračnog prometa te se evidentiraju u internoj bazi podataka koja služi kao osnova za izradu godišnjeg i periodičkih izvješća za Odbor za sigurnost (*Safety Board*) i za rad Povjerenstva. Svaki se događaj analizira u cilju identifikacije opasnosti, procjene rizika i definiranja mjera za ublažavanje rizika, a prikupljeni podaci se prate radi definiranja pokazatelja sigurnosti (*safety indicator*), ciljeva sigurnosti (*safety target*), te konačno i prihvatljive razine sigurnosti (*Acceptable Level of Safety - ALoS*), kao jednog od najvažnijih elemenata Programa.

Početak 2015. godine, Agencija će u skladu s predviđenim sporazumom s Agencijom za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu (u daljnjem tekstu: Agencija za istraživanje nesreća) dobiti izravan pristup ECCAIRS-u (*European Coordination Center for Accident and Incident Reporting Systems*) te će time započeti prijelazno razdoblje u kojemu će Agencija paralelno koristiti ECCAIRS s pristupom Nacionalnoj bazi događaja i internu bazu događaja. Cilj je potpuna implementacija ECCAIRS-a na državnoj razini i uspostava jedinstvene Nacionalne baze podataka kojom će upravljati Agencija za istraživanje nesreća, a Agencija će imati uvid u sve unesene događaje koji su se dogodili u Republici Hrvatskoj i događaje koji su prijavljeni od strane subjekata koji pripadaju pod nadležnost Agencije. Uspostavom procedura za međusobnu razmjenu podataka i izvješća o događajima te još bližom suradnjom s Agencijom za istraživanje nesreća osigurat će se točnost i svrhovitost nacionalne baze podataka.

Uredba (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o izvješćivanju, analizi i naknadnom postupanju u vezi s događajima u civilnom zrakoplovstvu, o izmjeni Uredbe (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Direktive 2003/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 1321/2007 i (EZ) br. 1330/2007 (Tekst značajan za EGP) (SL L 122, 24.4.2014.) koja stupa na snagu 15. studenog 2015. godine stavlja izvan snage Pravilnik o izvješćivanju događaja povezanih sa sigurnošću u zračnom prometu («Narodne novine» broj 57/13). Agencija će u sklopu zajedničkog rada s Agencijom za

istraživanje nesreća pripremiti novi provedbeni pravilnik i revidirati postojeće obrasce za prijavljivanje događaja povezanih sa sigurnošću u svrhu implementiranja ove Uredbe.

Na temelju i u skladu s Naredbom o zrakoplovnoj sigurnosti ASO-2010-004, Agencija će kontinuirano pratiti implementaciju i funkcioniranje Sustava upravljanja sigurnošću (*Safety Management System - SMS*) nadziranih subjekata koji su dužni uspostaviti SMS: pružatelji usluga (certificirane organizacije za osposobljavanje koje su tijekom pružanja usluga izložene riziku sigurnosti, operatori zrakoplova, certificirane organizacije održavanja (AMO & CAMO), organizacije odgovorne za dizajn tipa i/ili proizvodnju zrakoplova, pružatelji usluga u zračnoj plovidbi i certificirani aerodromi).

U skladu s ICAO odredbama, nadležno tijelo mora osigurati obuku, upoznavanje i dvosmjernu komunikaciju vezanu uz relevantne informacije o sigurnosti, kako bi potaknula razvoj pozitivne organizacijske kulture koja pomaže razvoju efektivnog i uspješnog SSP-a. Kako je u nadležnosti Agencije osigurati kvalitetnu pripremu i provođenje cijelog procesa, u 2015. godini će se u skladu s programom osposobljavanja provesti obnova znanja inspektora po pitanjima SMS-a.

Agencija će tijekom 2015. godine aktivno sudjelovati na međunarodnim radionicama vezanim uz temu sprječavanja rizika u civilnom zračnom prometu, kontinuirano pratiti smjernice, studije, strategije, programe i planove koje izdaje EASA, EUROCONTROL, ESSI (ECAS, EGAST i EHAS), IATA itd., te sve relevantne i korisne informacije distribuirati prema zrakoplovnoj industriji. Nadalje, u cilju promocije važnosti i svrhovitosti SMS-a, te kulture sigurnosti i izvješćivanja o događajima povezanim sa sigurnošću, Agencija i u 2015. godini planira održati radionice sa zrakoplovnom industrijom u kojima će poseban naglasak biti stavljen na poboljšavanje stope obveznog izvješćivanja te poticanju slanja dobrovoljnih izvješća u smislu prediktivnog pristupa sigurnosti.

4.5 Školovanje i stručno usavršavanje kadrova

Implementacija međunarodnih zahtjeva vezanih uz sigurnost zračnog prometa koji uređuju i standardiziraju postupke nadležnih tijela kod certificiranja i nadzora zrakoplovnih subjekata, a u cilju osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zahtjevima za obavljanje zračnog prijevoza i drugih djelatnosti u zračnom prometu, je jedna od temeljnih obveza Agencije.

Shodno tome, zrakoplovni inspektori Agencije moraju biti visoko kvalificirani i osposobljeni profesionalci, koji u ime Agencije obavljaju stručne i tehničke zadatke. Njihova uloga je iznimno važna za održavanje i nadzor sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa. Stručno osposobljavanje zrakoplovnih inspektora Agencije obavlja se u skladu s internim dokumentom Agencije - Priručnik za osposobljavanje (Training Manual - TR-MAN-001, Rev 6.).

Priručnik definira i opisuje program osposobljavanja zrakoplovnih inspektora Agencije od trenutka zapošljavanja (inicijalno osposobljavanje), kroz održavanje dodijeljenih inspektorskih ovlaštenja i kontinuirano usavršavanje (specijalizirana školovanja i školovanja za obnovu znanja zrakoplovnih inspektora).

Proces osposobljavanja zrakoplovnih inspektora predviđa pet faza – „paketa školovanja“ (*stages*) - razvoja znanja i vještina zrakoplovnih inspektora Agencije. Inicijalni paket školovanja (*stage 1 & 2*) je obavezan za sve nove inspektore kako bi se upoznali s temeljnim znanjima neophodnim za obavljanje inspektorskog posla, relevantnim nacionalnim i međunarodnim propisima, te primjenjivim operativnim i administrativnim procedurama Agencije.

Treći paket školovanja (*stage 3*) inspektorima pruža specifična znanja i vještine neophodne za zadatke, obaveze i dužnosti koje proizlaze iz dodijeljenog inspektorskog ovlaštenja. Ostala dva paketa (*stage 4 & 5*) usmjerena su na daljnje usavršavanje i podizanje stručnosti i znanja inspektora u specifičnim područjima, novim tehnologijama, te

Croatian Civil Aviation Agency

potiču aktivno sudjelovanje u međunarodnim tijelima i radnim grupama koje kontinuirano rade na unaprjeđenju sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa.

Školovanje i stručno usavršavanje kadrova Agencije u 2015. godini odvijat će se temeljem odobrenog Plana školovanja koji je sastavni dio ovoga Programa rada, a nalazi se u Prilogu 4. Školovanja se planiraju temeljem sljedećih kriterija:

- Plana prioriteta za pojedine radnike, napravljen na temelju analize kvalifikacijskih listi i izdanih ovlaštenja (sudjeluju Quality Manager, Department Manager i Training Manager);
- Pregleda potrebnih školovanja prema inspektorskim ovlaštenjima sukladno važećoj reviziji Training Manual-a;
- Pregleda realizacije školovanja u 2014. godini za Sektore, Urede, Odjele i pojedine inspektore;
- Financijskog plana Agencije za 2015. godinu (financijska sredstva planirana su za potrebe internih i eksternih školovanja – kako u inozemstvu, tako i u Republici Hrvatskoj);
- Aktualne ponude raspoloživih školovanja i potreba za osposobljavanjem.

Sukladno ciljevima Agencije za 2015. godinu i novo usvojenom organizacijskom ustroju Agencije, u 2015. godini planira se novo izdanje Priručnika za osposobljavanje zrakoplovnih inspektora (*Training Manual*). Isti će biti usuglašen s novim sustavom autoriziranja zrakoplovnih inspektora sukladno važećem izdanju Priručnika kvalitete (*Quality Manual*). Novi sustav autorizacije zrakoplovnih inspektora predviđa reevaluaciju svih postojećih autorizacija, te sukladno novom organizacijskom ustroju i izdavanje novih autorizacija zrakoplovnim inspektorima. Kako je sustav autorizacije zrakoplovnih inspektora u ovisnoj vezi s osposobljavanjem zrakoplovnih inspektora, očekuje nas evaluacija procesa osposobljavanja zrakoplovnih inspektora i novih „paketa školovanja“ za zrakoplovne inspektore.

Početak 2015. godine započinje funkcionalno upravljanje procesima na svim razinama djelatnosti Agencije, koje podrazumijeva i praćenje definiranih indikatora procesa. U skladu s tim, Savjetnik za školovanje i osposobljavanje (*Training Manager*) u suradnji s Voditeljem upravljanja kvalitetom (*Quality Manager*) ocijenit će potrebu, a nakon provedene procjene i eventualne izmjene postojećih inspeksijskih ovlaštenja.

INTERNA ŠKOLOVANJA

Interna školovanja će se provoditi unutar Agencije angažiranjem vlastitih instruktora ili suradnika/instruktora/stručnjaka iz zrakoplovne industrije, koji s obzirom na iskustvo, kvalifikacije i osobno završena osposobljavanja, mogu kvalitetno realizirati pojedine programe. Interna školovanja intenzivno će se provoditi u prvom i trećem kvartalu 2015. godine s ciljem realizacije potreba za školovanjem iz sve tri faze školovanja inspektora (inicijalnog, specijaliziranog i školovanja za obnovu znanja).

EKSTERNA ŠKOLOVANJA

Eksterna školovanja su planirana sukladno potrebama školovanja radnika Agencije i planiranim financijskim sredstvima. U 2015. godini, Agencija planira podići standarde kvalitete vlastitih ljudskih resursa, a naročito inspektorskog kadra. Za potrebe stručnog usavršavanja i stjecanja znanja iz specifičnih područja, Agencija koristi renomirane inozemne organizacije za školovanje.

Tako se u Sektoru aerodroma, usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom planira korištenje usluga školovanja IANS-a (EUROCONTROL's Institute of Air Navigation Services), airsight GmbH, IATA-e (International Air Transport Association), ICAO training organizacija, Develop UK.

U Sektoru letaćkih operacija i plovidbenosti zrakoplova planira se korištenje usluga školovanja European Aviation Safety Agency (EASA), UK CAA International, JAA Training Organisation (JAA TO) te organizacije koje pružaju usluge za potrebe obnavljanja pilotskih ovlaštenja.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

Nadalje, u Uredu zaštite zračnog prometa planira se korištenje usluga školovanja u ICAO Institute National Aviation University i ECAC (European Civil Aviation Conference), dok se za Samostalni odjel licenciranja, školovanja i zrakoplovne medicine planira korištenje usluga European Aviation Safety Agency (EASA) i JAA Training Organisation (JAA TO).

Kao i prethodnih godina, Agencija u 2015. godini planira koristiti usluge EASA-inog portala za učenje tzv. ELG (EASA Learning Gateway), i to naročito u pogledu E-learning učenja i E-examination ispita za zrakoplovne inspektore Agencije.

Uz realizaciju Plana školovanja za 2015. godinu, Agencija planira kontinuirano održavati besplatne radionice i tečajeve za industriju, i to angažmanom kvalitetnih domaćih i međunarodnih predavača iz područja sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa.

4.6 Sudjelovanje u Funkcionalnom bloku zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE)

Temeljem Odluke o proglašenju Zakona o potvrđivanju sporazuma o uspostavi Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe («Narodne novine», Međunarodni ugovori broj 5/12), Republika Hrvatska je obavezna zajedno s ostalim državama potpisnicama FAB CE sporazuma, sudjelovati u radnim tijelima navedene inicijative. Sukladno tome, Agencija je, kao Nacionalno nadzorno tijelo (*National Supervisory Authority – NSA*), putem resornog Ministarstva imenovala svoje predstavnike u tijela FAB CE te pripadajuće radne grupe. Putem svojih predstavnika, Agencija sudjeluje u radu delegacije Republike Hrvatske u Vijeću Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE Council), kao i u radu Koordinacijskog odbora nacionalnih nadzornih tijela (NSA CC).

Vijeće Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE Council)

Vijeće Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (*FAB CE Council*) osnovano je kao zajedničko tijelo za donošenje odluka u svrhu implementacije, rada i budućeg razvoja FAB CE. Sastavljeno je od predstavnika zemalja potpisnica Sporazuma u svrhu poduzimanja potrebnih radnji kako bi se osiguralo ostvarenje ciljeva u skladu s propisima Jedinog europskog neba (*Single European Sky – SES*). Predstavnik Agencije aktivno sudjeluje u radu delegacije Republike Hrvatske u Vijeću FAB CE.

U sklopu sudjelovanja delegacije Republike Hrvatske u radu Vijeća FAB CE u 2015. godini, posebna pozornost Agencije će biti usmjerena na podršku vezanu za otklanjanje primjedbi Europske komisije na dostavljeni Plan mjerenja učinkovitosti te izradu nove inačice Plana mjerenja učinkovitosti do njegovog usvajanja od strane Europske komisije; provjeru potpisanih sporazuma i njihovu moguću izmjenu zbog stupanja na snagu nove regulative, te nastavak na započetim poslovima iz 2014. godine.

Nadalje, predstavnik Agencije u Vijeću FAB CE sudjelovat će u formuliranju i potvrđivanju principa, ciljeva i politike na strateškoj razini; analizi rada tijela uspostavljenih od strane Vijeća FAB CE i potrebe uspostave novih u cilju dostizanja postavljenih ciljeva Jedinog europskog neba; donošenju odluka o potvrđivanju planova i mjera koje se odnose na buduću rad i razvoj FAB CE; školovanju i licenciranju osoblja, te usklađivanje objavljenih razlika prema ICAO propisima.

Koordinacijski odbor nacionalnih nadzornih tijela (NSA CC)

Obzirom na nadležnosti, od posebnog interesa za rad Agencije je sudjelovanje u radu Koordinacijskog odbora nacionalnih nadzornih tijela (NSA CC). Odbor je sastavljen od predstavnika nacionalnih nadzornih tijela zemalja članica FAB CE koje provode nadzor u zračnom prostoru zemalja članica. U 2015. godini, predstavnici Agencije će sudjelovati u ujednačavanju nacionalnih planova, na koordinaciji izrade Plana mjerenja učinkovitosti, nadzoru

sigurnosti na razini FAB CE, razmjeni informacija vezanih za sigurnost, ujednačavanju i razmjeni pravila i procedura koje primjenjuju nacionalna nadzorna tijela u procesu certifikacije i kontinuiranog nadzora pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, te školovanja i licenciranja kontrolora zračnog prometa i stručnosti osoblja uključenog u upravljanje zračnim prometom s aspekta sigurnosti.

Pored navedenog, tijekom 2015. godine, predstavnici Agencije sudjelovat će u radu sljedećih radnih grupa:

- *Assessment of ATM changes/Interoperability - CHWG;*
- *Performance Reports/Monitoring of performance plans – PRWG;*
- *Safety audits/oversight/ongoing compliance - SOWG;*
- *Safety directives/Safety reports - SRWG;*
- *Criteria for HR assessment/HR management/Training requirements - HRWG;*
- *ATCO/ATSEP licensing – LICWG.*

U 2015. godini, od posebnog značaja će biti sudjelovanje predstavnika Agencije u radu sljedeće dvije radne grupe: *Assessment of ATM changes/Interoperability* i *Performance Reports/Monitoring of performance plans*.

Assessment of ATM changes/Interoperability - CHWG

Republika Hrvatska, predstavljena putem Agencije, vodi radnu grupu *Assessment of ATM changes/Interoperability – CHWG*. U 2015. godini, CHWG nastavlja s radom iz prethodnih godina, a koji obuhvaća predlaganje harmoniziranih stručnih mišljenja i preporuka glede nadzora sigurnosnih promjena i interoperabilnosti, praćenje promjena vezanih za sigurnost i interoperabilnost na FAB CE razini i davanje preporuka za daljnje aktivnosti te uspostaviti parametre za prihvatljivu razinu sigurnosti (*Acceptable Level of Safety*) i procijeniti ciljanu zajedničku razinu sigurnosti dizajna na FAB CE razini. Glavni ciljevi grupe za 2015. godinu su: nastavak harmonizacije procesa nadzora promjena i interoperabilnosti na FAB CE razini, rješavanje problema vezanih za implementaciju europske regulative u području interoperabilnosti, harmonizacija shema klasifikacije rizika na FAB CE razini, nastavak suradnje u identificiranim točkama sa radnim grupama SRWG i SOWG te bliska suradnja s FAB CE radnom grupom pružatelja usluga *Safety Subcommittee – SAFSC*.

Performance Reports/Monitoring of performance plans – PRWG

Na sastanku *National Supervisory Authority Co-ordination Committee-a (NSA CC)* održanog 15. studenog 2012. godine odlučeno je da će se Plan mjerenja učinkovitosti (*Performance Plan – PP*) za drugo referentno razdoblje (RP 2) razviti i donijeti na FAB CE razini, a u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 390/2013 od 3. svibnja 2013. o utvrđivanju plana performansi za usluge u zračnoj plovidbi i mrežne funkcije (SL L 128, 9.5.2013.). Odluka je odobrena dana 30. siječnja 2013. godine od strane *FAB CE Councila (FCC)*. U sklopu iste odluke donesena je odluka o uspostavi FAB CE tijela (*FAB Performance Body – FPB*) koje bi bilo odgovorno za uspostavu Plana mjerenja učinkovitosti na FAB CE razini. Glavne aktivnosti FPB-a su sljedeće: priprema zajedničkog plana mjerenja učinkovitosti na FAB CE razini, komunikacija s Europskom komisijom i ostalim učesnicima koje sudjeluju u drugom referentnom razdoblju (RP 2), te slanje Plana mjerenja učinkovitosti prema Europskoj komisiji. U 2014. godini izrađen je Plan mjerenja učinkovitosti na FAB CE razini i dostavljen je Europskoj komisiji na procjenu, koja treba dati konačnu ocjenu.

U 2015. godini, predstavnici Agencije će sudjelovati u otklanjanju primjedbi dobivenih od strane Europske komisije na dostavljeni Plan mjerenja učinkovitosti i izradi nove inačice Plana mjerenja učinkovitosti do njegovog završnog usvajanja, te kontinuirano praćenje dostizanja definiranih ciljeva i godišnje izvješćivanje Europskoj komisiji.

4.7 Lokalni plan implementacije Jedinštenog europskog neba - LSSIP

Obzirom na obaveze koje proističu iz članstva u Europskoj organizaciji za sigurnost zračne plovidbe - EUROCONTROL (Zakon o potvrđivanju Protokola s usuglašenom Međunarodnom konvencijom o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe EUROCONTROL – («Narodne novine», Međunarodni ugovori broj 8/05), Republika Hrvatska, je između ostalog, dužna sudjelovati na donošenju i provođenju Europskog plana Jedinštenog europskog neba (*European Single Sky Implementation Plan* - u daljnjem tekstu ESSIP), koji također podrazumijeva izradu Lokalnog plana implementacije Jedinštenog europskog neba za Republiku Hrvatsku (*Local Single Sky Implementation Plan* - u daljnjem tekstu LSSIP).

ESSIP predstavlja skup stratezijskih ciljeva (sigurnosni, tehnički/tehnološki, regulatorni i dr.) koje je potrebno dostignuti u cilju implementacije zahtjeva projekta Jedinštenog europskog neba, a LSSIP predstavlja način na koji će Republika Hrvatska dostignuti stratezijske ciljeve koji su definirani u ESSIP-u.

Uloga Agencije u izradi LSSIP dokumenta je prvenstveno predlaganje regulatornih rješenja, tj. nacрта prijedloga podzakonskih propisa u civilnom zrakoplovstvu. Obzirom da svaki novi godišnji ciklus LSSIP-a počinje u rujnu, bit će potrebno tijekom, listopada, studenog i prosinca 2015. godine, te siječnja 2016. godine osigurati ljudske resurse koji će pripremiti tekstualni dio LSSIP-a i urediti LSSIP bazu podataka (regulatorne okvire pojedinih ciljeva).

Baza podataka će se zatvoriti 15. veljače 2016. godine. Zbog toga, potrebno je upisati u bazu što više podataka najkasnije do 15. siječnja 2016. godine kako bi se podaci mogli provjeriti s razine resornog Ministarstva.

U cilju što kvalitetnije implementacije pojedinih ciljeva LSSIP-a, biti će potrebno tijekom 2015. godine organizirati više stručnih sastanka i radionica, kao na primjer za ciljeve INFO7 Electronic Terrain and Obstacle Data (TOD) i ITY-ACID Mode_S transponder Aircraft identification.

4.8 Projekt suradnje s Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL

Suradnja s Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL inicirana je 2009. godine, a realizacija suradnje počela je 2010. godine. Glavni cilj projekta je pružanje podrške Agenciji pri uspostavi sposobnosti i stjecanju potrebnih znanja za kompetentno obavljanje funkcije Nacionalnog nadzornog tijela (*National Supervisory Authority - NSA*), naročito pri obavljanju nadzora nad pružateljem usluga u zračnoj plovidbi (na nacionalnoj i FAB razini). Drugi, isto tako važan cilj projekta je usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s regulativom Jedinštenog europskog neba (*Single European Sky – SES*). I u 2015. godini, projekt suradnje s EUROCONTROL-om odvijat će se u okviru podrške koju pruža Jedinica za podršku civilnim zrakoplovnim vlastima/nacionalnim nadzornim tijelima (*Support to CAA/NSA Unit*) pri Direkciji za jedinstveno nebo (*Directorate Single Sky - DSS*) EUROCONTROL-a.

S obzirom na višegodišnju uspješnu suradnju na ovom projektu, ali i na neke aktivnosti koje još nisu završene, EUROCONTROL je odlučio produžiti trajanje projekta do kraja 2016. godine.

Temeljem Plana upravljanja projektom (*Project Management Plan - PMP*) projekt će se u 2015. i 2016. godini provoditi kroz pet osnovnih radnih paketa:

- *Review and development of the NSA documentation;*
- *CCAA staff training;*
- *Review of the changes related to the new ATM system;*
- *Review of the current organisation of the CAA, NSA;*

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

- *Support to CCAA tasks related to their tasks undertaken within FABCE NSA Coordination Committee (CC).*

U sklopu navedenih radnih paketa u 2015. godini planiran je nastavak već započetih aktivnosti:

- Nastavak izrade NSA priručnika pripadajućih procesa i procedura koje će uključiti nove organizacijske promjene;
- Ažuriranje postojećih NSA procesa sukladno novoj SES regulativi ili izmjenama regulative;
- Razvoj strategijskog poslovnog plana NSA-a;
- Nastavak secondment-a u 2015.za radnike Agencije, te dodatnih školovanja kroz sustav Eurocontrola – IANS;
- Pregled i prihvaćanje promjena od utjecaja na sigurnost novog ATM sustava i razvijanje relevantnih izvještaja;
- Pregled dokumentacije o interoperabilnosti novog ATM sustava i izrada relevantnih izvještaja;
- Pregled trenutne organizacijske strukture i ljudskih resursa u HACZ/NSA-u;
- Podrška FAB CE NSA CC CHWG.

4.9 Aktivnosti vezane uz generalnu avijaciju

Novim organizacijskim ustrojem Agencije, u Sektoru letačkih operacija i plovidbenosti ukida se Odjel generalne avijacije.

Kako bi se umanjili mogući negativni aspekti reorganizacije, a ujedno nastavili sa započetim procesom povećane brige u cilju unapređenja zrakoplovstva u segmentu generalne avijacije, Agencija planira pokrenuti Projektni zadatak sa sljedećim ciljevima:

1. Koordinirati i olakšati siguran i kontroliran prijenos poslova u Samostalni odjel licenciranja, školovanja i zrakoplovnemedicine te Odjel letačkih operacija na način da prijenos poslova ima što je moguće manji utjecaj na zrakoplovnu zajednicu.
2. Kontinuirano podizanje razine sigurnosti operacija u segmentu generalne avijacije, budući da se radi o grani zrakoplovstva koja ima tendenciju značajnog rasta.

Aktivnosti koje se planiraju provesti u cilju poboljšanja razine sigurnosti operacija kao i unapređenja zrakoplovstva u segmentu generalne avijacije su:

- Kontinuirana i uska suradnja projektnog tima sa šefovima odjela koji su preuzeli nadležnosti Odjela generalne avijacije po svim pitanjima kako bi se osigurao kontroliran prijenos nadležnosti (kao npr. sudjelovanje pri izradi godišnjeg plana rada, razmjena informacija i iskustava vezano za prethodne nadzore, praćenje potreba zrakoplovne zajednice,...);
- Sudjelovanje u grupi koju je osnovala EASA „General Aviation Road Map“ te prateći europske trendove predlagati rješenja u cilju unaprjeđenja i poboljšanja nacionalnih propisa;
- Evaluacija događaja povezanih sa sigurnošću u zračnom prometu i utvrđenih nalaza tijekom provedenih nadzora odobrenih organizacija za osposobljavanje te predlaganje odgovarajućih mjera u cilju unapređenja i podizanja razine sigurnosti operacija odnosno osposobljavanja, vodeći računa o proporcionalnosti rizika operacija i aktivnosti sa zahtjevima;
- Organizacija radionica edukativnog sadržaja u cilju poboljšanja stanja te podizanje sigurnosti u zračnom prometu u području generalne avijacije (piloti generalne avijacije i organizacije koje provode osposobljavanje). Radionice će biti fokusirane na kritične elemente sustava (pravila letenja, izmjene propisa, analiza događaja koji ugrožavaju sigurnost, nesreća, rezultate nadzora i sl.).

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

4.10 Komunikacija sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima

Komunikacija sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima povezana je s jačanjem edukativne funkcije Agencije. Prije svega, jačanje edukativne funkcija Agencije je jedan od temeljnih ciljeva Agencija koji se ogleda kroz kontinuirano održavanje besplatnih radionica i tečajeva za industriju, uz angažman najkvalitetnijih domaćih i međunarodnih predavača.

Brojne radionice održane tijekom 2014. godine pokazale su svoju svrishodnost i opravdanost što je rezultiralo zadovoljstvom krajnjih korisnika. Sve veći broj polaznika radionica iz zemalja u okruženju, pokazuje kako je Agencija prepoznata kao jedan od vodećih zrakoplovnih autoriteta u regiji.

Kad je riječ o težišnim područjima komunikacije sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima tijekom 2015. godine, ona će biti usmjerena na upoznavanje zainteresiranih s novom regulativom, ispravno tumačenje regulative, poteškoće u primjeni regulative te upoznavanja sa zahtjevima Agencije u pogledu dostavljanja raznih izvješća, dokumenata, priručnika i tome slično. Na taj način će Agencija aktivno djelovati na podizanju razine znanja, stručnosti i sigurnosne kulture u civilnom zrakoplovstvu Republike Hrvatske.

Jedan od vrlo važnih načina komunikacije Agencije sa industrijom u 2015. godini biti će kao i prethodnih godina, slobodno uključivanje zainteresirane stručne javnosti u raspravu oko nacrtu prijedloga podzakonskih propisa u području zrakoplovstva. Zainteresirana zrakoplovna industrija/zrakoplovni subjekti bit će u mogućnosti na nacrtu prijedloga podzakonskih propisa dostaviti primjedbe, komentare i prijedloge u cilju što kvalitetnije izrade predmetnih propisa.

Agencija u suradnji s domaćim, inozemnim i međunarodnim organizacijama, zrakoplovnom industrijom i drugim institucijama, može organizirati stručne skupove i forume u svrhu razmjene informacija i iskustava te promicanja sigurnosti zračnog prometa. Jedno od takvih događanja je znanstveno stručna konferencija "INTRANSLAW 2015" koja će se održati 15. - 16. listopada 2015. godine u Zagrebu. Organizatori konferencije su Pravni fakultet u Zagrebu i Akademija pravnih znanosti Hrvatske. Tema prve konferencije u 2015. godine jest "Transportno pravo EU". S obzirom da je u nadležnosti Agencije izrada nacrtu prijedloga podzakonskih propisa kao i kontinuirani nadzor udovoljavanja propisima iz područja civilnog zrakoplovstva, Agencija navedenu konferenciju smatra važnom i korisnom za podizanje razine znanja iz transportnog prava te jačanje domaće prijevozne industrije u cjelini. Agencija će organizatorima ponuditi pomoć u programskom i komunikacijskom smislu.

Tijekom 2015. godine nastavit će se objavljivanjem publikacija i brošura s informativnim i edukativnim sadržajima za svako značajnije područje civilnog zrakoplovstva. Riječ je o periodičnom izdavanju publikacije „Infolist“ na internetskim stranicama Agencije. Infolist je zamišljen kao dodatak službenim pravilnicima i dokumentima te služi kao informativni materijal.

Temeljem smjernica koje proizlaze iz Strategije odnosa s javnošću Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo, zahtjeva za funkcionalnijim, preglednijim i sadržajnijim internetskim stranicama, u 2014. je puštena u rad potpuno nova, redizajnirana internetska stranica koja će u komunikaciji sa zrakoplovnom industrijom tijekom 2015. godine biti pravovremen, relevantan i opsežan izvor potrebnih informacija.

4.11 Rad na izradi nacrtu prijedloga podzakonskih propisa

Za 2015. godinu predviđena je izrada nacionalnih pravilnika koji ne predstavljaju provedbu i primjenu pravne stečevine EU. Budući da EU propisima nisu regulirana sva područja civilnog zrakoplovstva, ona moraju biti

regulirana na nacionalnoj razini. Pod izradom pravilnika podrazumijeva se izrada nacrtu prijedloga novih pravilnika kao i izmjene i dopune postojećih.

Agencija će izraditi nacрте prijedloga sljedećih nacionalnih pravilnika koje će uputiti resornom ministru na donošenje (nazivi pravilnika nužno ne moraju biti identični):

1. Pravilnik o uvjetima kojima mora udovoljavati operator aerodroma za izdavanje te način izdavanja svjedodžbe aerodroma i odobrenja za uporabu aerodroma
2. Pravilnik o održavanju i pregledanju aerodroma te mjerama potrebnim za njegovu sigurnu uporabu
3. Pravilnik o aerodromima
4. Pravilnik o stručnom osposobljavanju zaposlenika i drugih ugovornih djelatnika aerodroma, pružatelja zemaljskih usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge
5. Pravilnik o spasilačko-vatrogasnoj zaštiti na aerodromu
6. Pravilnik o helidromima
7. Pravilnik o aerodromima na vodi
8. Pravilnik o padobranstvu
9. Pravilnik o zahtjevima za izvođenje operacija zrakoplovima i o organizacijskim zahtjevima kojima moraju udovoljavati operatori zrakoplova
10. Pravilnik o uvjetima kojima mora udovoljavati osoba koja upravlja zrakoplovima kada se na te zrakoplove ne primjenjuje Uredba (EZ) br. 216/2008
11. Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati poduzetnici koji obavljaju stručno osposobljavanje zrakoplovnog osoblja
12. Pravilnik o projektiranju, prihvaćanju, gradnji i održavanju zrakoplova koji nisu u nadležnosti europske agencije za sigurnost zračnog prometa
13. Pravilnik o oblikovanju i načinu utvrđivanja postupaka i drugih uvjeta za sigurno uzlijetanje i slijetanje zrakoplova
14. Pravilnik o uvjetima i načinu upotrebe sportsko rekreativnih zrakoplova
15. Pravilnik o uvjetima i načinu prijevoza opasnih roba zrakom
16. Pravilnik o projektiranju, postavljanju, puštanju u rad, nadogradnji, održavanju i nadzoru nad radom i ispravnošću tehničkih sustava i objekata zračne plovidbe
17. Pravilnik o zdravstvenoj sposobnosti zrakoplovnog osoblja na koje se ne primjenjuju odredbe Uredbe Komisije (EU) br. 1178/2011
18. Pravilnik o sustavima bespilotnih zrakoplova

Radi osiguranja prava na pristup informacijama, nacrti prijedloga pravilnika objavljuvat će se na internetskim stranicama Agencije radi prikupljanja komentara i prijedloga. Pristigli komentari i prijedlozi i dalje će se usuglašavati s podnositeljima kroz elektronsku komunikaciju i na radionicama za zainteresiranu javnost.

Potrebu donošenja propisa za provedbu EU propisa Agencija utvrđuje tako što sukladno internoj proceduri prati nacрте EU uredbi i njihovu objavu u Službenom listu EU, te provodi analizu potrebe donošenja provedbenih propisa.

S obzirom na predstojeće izmjene Uredbe (EU) br. 1178/2011 od 3. studenoga 2011. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka vezano za članove posade zrakoplova u civilnom zrakoplovstvu u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (SL L 311, 25.11.2011), bit će potrebna izmjena sljedećeg provedbenog pravilnika:

1. Pravilnik o provedbi Uredbe Komisije (EU) br. 1178/2011 o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih procedura vezano za članove posade zrakoplova u civilnom zrakoplovstvu u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća («Narodne novine» broj 116/13).

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

Nadalje, Uredba (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o izvješćivanju, analizi i naknadnom postupanju u vezi s događajima u civilnom zrakoplovstvu, o izmjeni Uredbe (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Direktive 2003/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 1321/2007 i (EZ) br. 1330/2007 (Tekst značajan za EGP) (SL L 122, 24.4.2014.) donosi potrebu stavljanja izvan snage sljedećeg pravilnika:

1. Pravilnik o izvješćivanju događaja povezanih sa sigurnošću u zračnom prometu («Narodne novine» broj 57/13).

Agencija će u sklopu zajedničkog rada s Agencijom za istraživanje nesreća pripremiti novi provedbeni pravilnik za Uredbu (EU) br. 376/2014 i revidirati postojeće obrasce za prijavljivanje događaja povezanih sa sigurnošću u svrhu implementiranja ove Uredbe.

Agencija će u skladu sa svojom ovlasti iz članka 5. stavka 7. točke 16. Zakona o zračnom prometu predlagati resornom Ministarstvu odgodu početka primjene EU propisa kada je ta mogućnost predviđena EU propisom i kada analiza pokaže da je to u interesu civilnog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj. Većina novih EU propisa je puno složenija nego do sada zato što je propisano puno više obaveza za nacionalne zrakoplovne vlasti, a i propisani zahtjevi kojima moraju udovoljiti zrakoplovni subjekti su ponekad znatno napredniji od dosadašnjih. Zbog toga, mnogi EU propisi daju mogućnost državama da odgode početak njihove primjene koji može biti i nekoliko godina, kako bi se svi koji će biti odgovorni za njegovu primjenu mogli na to pripremiti. Proces implementacije većine novih EU propisa je složen i obuhvaća niz aktivnosti kao što su izrada novih procedura i pripadajućih lista provjere, osposobljavanje inspektora, informiranje zrakoplovnih subjekata, pripremu logističkih elemenata (izrada baza podataka, izrada obrazaca) itd. Pojedini EU propisi će zahtijevati koordinaciju i kompetenciju iz više sektora Agencije.

U skladu sa zakonskim ovlastima, Agencija će tijekom 2015. godine izdavati naredbe o zrakoplovnoj sigurnosti (*Air Safety Order – ASO*) u pitanjima iz područja civilnog zrakoplovstva u kojima je izdavanje istih potrebno kako bi se omogućila provedba zakona i pravilnika, odnosno zrakoplovne sigurnosne informacije (*Air Safety Information Letter – ASIL*) kako bi se zainteresiranim subjektima dale detaljnije informacije o zahtjevima iz važećih pravilnika ili europskih pravila u nekom području ili kako bi ih se informiralo o stvarima koje su im u interesu.

Agencija će pratiti ICAO državna pisma (ICAO State Letters) i upućivati ih nadležnim unutarnjim ustrojstvenim jedinicama radi pravodobnog informiranja o izmjenama ICAO standarda i sukladno tome potrebnim intervencijama u važeće propise.

Agencija će davati i mišljenja na nacрте prijedloga propisa iz nadležnosti drugih državnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima.

Praćenje EU propisa

Aktivnost praćenja EU propisa je rezultat „Projekta prilagodbe vezane uz pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji s aspekta izrade propisa i izrada plana implementacije propisa“, pokrenutog 2013. godine. Cilj 8 tog Projekta je izrada jedinstvene formalizirane procedure na razini Agencije, prema kojoj se prate nacrti EU propisa i prema kojoj svaka unutarnja ustrojstvena jedinica izrađuje svoj plan implementacije EU propisa.

Praćenje EU propisa omogućuje Agenciji pravovremeno planiranje njihove implementacije. Budući da implementaciji mora prethoditi kadrovska, administrativna i organizacijska priprema i planiranje aktivnosti, u Agenciji je odlučeno da će se EU propisi pratiti još dok su u fazi nacрта, te da će se početi s pripremanjima u trenutku kada ti nacrti budu u završnoj fazi zakonodavnog postupka u tijelima EU. Tako je u 2014. godini uspostavljena procedura praćenja i analize nacрта EU propisa koja uređuje način praćenja i obavezne aspekte

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

analize nacрта EU propisa iz područja nadležnosti Agencije. EU propisi se dinamično razvijaju u gotovo svim područjima civilnog zrakoplovstva i morao se osigurati mehanizam praćenja još u fazi prije njihove objave u Službenom listu EU. Praćenje i analiza nacрта EU propisa u skladu s ovom procedurom je zaživjelo unutar svih unutarnjih ustrojstvenih jedinica Agencije te će se u 2015. godini nastaviti pravovremeno i kontinuirano praćenje zakonodavnih postupaka u EU kako bi se na vrijeme provela pravna i stručna analiza i utvrdila potreba donošenja provedbenog podzakonskog akta, što podrazumijeva i eventualnu potrebu izmjene odredbi postojećih provedbenih akata.

Praćenje će se raditi kroz uspostavljenu tablicu u kojoj će se identificirati svaki nacrt EU propisa, datum njegove planirane objave, planirani datum stupanja na snagu, planirani datum početka primjene, eventualni rokovi za moguću odgodu početka primjene, utjecaj na postojeći nacionalni propis, mogući utjecaj na industriju, potrebne nacionalne mjere za potpunu provedbu EU propisa, te odgovorna osoba. Na provedbi praćenja EU propisa rade sve unutarnje ustrojstvene jedinice Agencije u okviru svog djelokruga rada, uz nadzor i potporu Odjela zrakoplovnog prava i međunarodnih poslova.

Praćenje zakonodavnog postupka u EU završava se objavom određenog propisa u Službenom listu EU, čime podaci prikupljeni tijekom navedene procedure postaju relevantan izvor za eventualno donošenje ili izmjenu postojećih provedbenih propisa.

Podaci prikupljeni kroz ovaj postupak koristit će se za pravovremenu reakciju na razini države, u sklopu raznovrsnih radnih tijela koja sudjeluju u zakonodavnim postupcima Europske unije. U tom smislu Agencija će pružati stručnu pomoć resornom Ministarstvu u izradi prijedloga stajališta Republike Hrvatske za potrebe sudjelovanja u radnoj skupini Vijeća Europske unije.

4.12 Vođenje Hrvatskog registra civilnih zrakoplova

U skladu s člankom 5. stavak 7. točka 7. Zakona o zračnom prometu, Agencija je nadležna za vođenje Hrvatskog registra civilnih zrakoplova (dalje u tekstu: Registar). Vođenje Registra obuhvaća: upis zrakoplova, dodjeljivanje registarskih oznaka, upis podataka i upis promjene podataka, ispis zrakoplova iz registra, izdavanje rješenja i potvrda o registraciji i brisanju zrakoplova iz registra te kontinuirano praćenje i ažuriranje podataka (vlasništvo, založno pravo, operator, podaci o zrakoplovu). Registar je javna knjiga za koju se smatra da potpuno i istinito odražava činjenično i pravno stanje zrakoplova. Izvadci iz Registra imaju dokaznu snagu javnih isprava.

U 2015. godini Agencija će nastaviti s vođenjem elektronskog oblika Registra uspostavljenog temeljem Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja Hrvatskog registra civilnih zrakoplova («Narodne novine» broj 137/12). Takav način vođenja omogućava lakši i brži upis podataka, uvid u upisane podatke i stavljanje istih na raspolaganje zainteresiranim subjektima.

Sukladno članku 38. Pravilnika, Agencija će nastaviti sa započetim postupkom brisanja po službenoj dužnosti svih zrakoplova kojima je oduzeta Svjedodžba o plovidbenosti, radi uspostavljanja ažurnog Registra u kojem se vode isključivo aktivni zrakoplovi, odnosno oni koji posjeduju valjanu Svjedodžbu.

Nadalje, Agencija će, u skladu s potpisanim Sporazumom o suradnji i Protokolom za razmjenu podataka između Agencije i Porezne uprave, nastaviti s dostavom svake promjene podataka i informacija o zrakoplovima Poreznoj upravi. Cilj navedene razmjene podataka je pravovremena dojava novog upisa zrakoplova kao i promjena u evidencijama Agencije, sa svrhom stvaranja imovinske kartice za potrebe Porezne uprave.

U skladu s člankom 45. stavak 1. Zakona o zračnom prometu, ažurirana preslika Registra kvartalno će se dostavljati resornom Ministarstvu, a svakog prvog u mjesecu objavljuvat će se ažurirana tablica Registra na internetskim stranicama Agencije.

4.13 Rješavanje o pritužbama za zaštitu prava putnika

Agencija je, prema članku 5. stavku 7. točki 15. Zakona, nadležna za nadzor, inspekciju, mirenje te poduzimanje drugih aktivnosti u svezi sa zaštitom prava putnika, osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti te pripremanje podloge za izradu propisanih izvješća nadležnim tijelima Europske unije. U tom smislu je internetska stranica Agencije nadopunjena detaljnim informacijama da bi zainteresirane osobe, koje smatraju da su im povrijeđena prava zajamčena Uredbom (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku (SL L 46, 17.2.2004.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) 261/2004) i Uredbom (EZ) br. 1107/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti u zračnom prijevozu (SL L 204, 26.7.2006.), mogle poduzeti korake da ostvare prava koja im kao putnicima u zračnom prijevozu pripadaju. Ovako dostupne informacije rezultirale su velikim povećanjem broja zahtjeva za zaštitom prava i naknadom, budući je javnost bolje informirana o svojim mogućnostima. U 2015. godini, Agencija će sve zahtjeve nastaviti rješavati po ubrzanom postupku, sa što manje proceduralnih zahtjeva prema putnicima podnositeljima zahtjeva, te će u tom smislu i dalje nastaviti posredovati između putnika i zračnog prijevoznika kako bi putnik što prije saznao ima li pravo koje potražuje, odnosno kako bi dobio kompenzaciju od zračnog prijevoznika ako se utvrdi da mu ona pripada.

U cilju što boljeg poznavanja propisa, u organizaciji Agencije će se održati radionica na temu: „Zaštita prava putnika u zračnom prijevozu“ namijenjena predstavnicima zračnih prijevoznika, zračnih luka, nacionalnih nadzornih tijela iz drugih država, te odvjetnicima i sveučilišnim profesorima. Cilj radionice će biti upoznati sve sudionike, koji na različite načine primjenjuju propise o zaštiti prava putnika, na postojeći međunarodni i domaći regulatorni okvir, utvrditi međusobna prava i obveze, razjasniti sva otvorena pitanja te pružiti jasan i detaljan uvid u najavljenju reviziju gore navedene Uredbe (EZ) br. 261/2004 kojom bi, između ostalog, nadležnost Agencije bila proširena i na prigovore putnika glede povrede prava koja za njih proizlaze iz Uredbe Vijeća (EZ) br. 2027/97 od 9. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreća (SL L 285, 17.10.1997.) koja se odnosi na naknadu štete u slučaju smrti ili ozljede putnika, kao i gubitka, oštećenja ili uništenja putnikove prtljage.

4.14 Odobranje letova

U 2015. godini nastavit će se aktivnosti na provedbi Uredbe Komisije (EU) br. 452/2014 od 29. travnja 2014. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s letačkim operacijama operatora iz trećih zemalja (SL L 133, 6.5.2014.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 452/2014) koja je stupila na snagu 26. svibnja 2014. godine. Odobrenja izdaje Europska agencija za sigurnost zračnog prometa (EASA) operatorima trećih zemalja koji namjeravaju obavljati komercijalni zračni prijevoz u državama članicama Europskog gospodarskog prostora i Švicarske. EASA donosi odluku o izdavanju odobrenja nakon provedene ocjene sigurnosti za pojedinog operatora, a koje će biti preduvjet državama članicama za izdavanje odobrenja za letenje u smislu odobranja komercijalnih prometnih prava.

Uredba predviđa prijelazni period od 30 mjeseci koji traje do 26. studenoga 2016. godine u kojem EASA mora odlučiti o zahtjevima operatora trećih zemalja koji su na dan stupanja na snagu Uredbe (EU) br. 452/2014 imali odobrenja koja su im izdale države članice i koje su podnijele zahtjev EASA-i u propisanom roku od 6 mjeseci odnosno do 26. studenoga 2014. godine.

Za vrijeme trajanja prijelaznog razdoblja, Ured će provoditi ocjenu sigurnosti sukladno nacionalnom propisu odnosno Pravilniku o uvjetima i načinu izdavanja odobrenja za letenje inozemnih zrakoplova u hrvatskom zračnom prostoru («Narodne novine» broj 54/13) do trenutka kada EASA donese odluku za odgovarajućeg operatora iz

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

treće zemlje, odnosno do razdoblja od najviše 30 mjeseci nakon stupanja na snagu Uredbe (EU) br. 452/2014, ovisno što prije nastupi. Stoga će Ured morati pratiti status rješavanja zahtjeva pojedinih operatora trećih zemalja kroz za to predviđenu EASA bazu zaprimljenih zahtjeva.

Operatore koji nisu obavljali komercijalni zračni prijevoz u Europskoj uniji nakon stupanja na snagu Uredbe (EU) br. 452/2014, Ured mora upućivati na obvezu podnošenja zahtjeva EASA-i što će biti preduvjet da bi Ured mogao započeti postupak i provesti ocjenu sigurnosti prema Pravilniku.

Ured će imati obvezu svakog mjeseca dostavljati EASA-i izvješća o novim operatorima kojima su izdana odobrenja, a ne nalaze se na EASA-inoj kandidacijskoj listi operatora.

Po svim pitanjima vezanim uz provedbu Uredbe (EU) br. 452/2014 usko će se surađivati s EASA-om kroz međusobnu razmjenu informacija, pitanja i odgovora oko eventualnih nejasnoća u primjeni Uredbe te na redovitim radionicama za države članice.

Obavljanje redovitih poslova Ureda obuhvatit će izdavanje odobrenja za letenje u komercijalnom zračnom prijevozu, prijevozu opasnih roba, odobrenja za letačke operacije izvanaerodromskih slijetanja i uzlijetanja na kopno i vodu, obavljanje radova iz zraka inozemnih operatora zrakoplova, aktivnosti za koje je propisima predviđeno izdavanje odobrenja, davanje suglasnosti na pojedinačne i godišnje zahtjeve za odobravanjem preleta i slijetanja inozemnih državnih zrakoplova u suradnji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, vođenje evidencije izdanih odobrenja i dr.

U 2015. godini planiraju se aktivnosti na usklađivanju Priručnika procedura Ureda s Priručnikom kvalitete Agencije vezano uz reorganizaciju i projekt implementacije upravljanja procesima. Također će se, na temelju plana donošenja nacionalnih propisa primjenjivih na poslove iz djelokruga rada Ureda u dogovoru s odgovarajućim unutarnjim ustrojstvenim jedinicama Agencije raditi na razvijanju novih i reviziji postojećih procedura za izdavanje odobrenja za letačke operacije i aktivnosti koje utječu na sigurnost, a nisu komercijalni zračni prijevoz.

U sklopu obavljanja poslova na izdavanju odobrenja za letenje u komercijalnom zračnom prijevozu, Ured će surađivati s resornim Ministarstvom / Upravom za zračni promet, elektroničke komunikacije i poštu u pitanjima vezanim uz uspostavljanje i pružanje usluga linijskog zračnog prijevoza inozemnih zračnih prijevoznika koja su utvrđena dvostranim ili mnogostranim ugovorima iz područja zračnog prometa koje je sklopila Republika Hrvatska. Ured od resornog Ministarstva, odnosno Uprave mora pribavljati prethodna mišljenja kako je predviđeno Zakonom o zračnom prometu i Pravilnikom te očitovanja o postupanju u pitanjima koja nisu uređena međunarodnim ugovorima ili drugim propisom u vezi komercijalnog zračnog prijevoza.

Suradnja će se odvijati i vezano uz praćenje, primjenu i tumačenje bilateralnih i multilateralnih sporazuma o zračnom prometu koje je sklopila Republika Hrvatska kao i sporazuma koje je sklopila Europska unija s pojedinim trećim državama koji uređuju pitanja zračnog prometa. S tim u vezi, provodit će se aktivnosti kako bi se osigurala pravovremena i pravilna primjena već postojećih i pratilo sklapanje odnosno stupanje na snagu eventualnih novih sporazuma.

Planira se izraditi analiza Pravilnika s ciljem identifikacije problema, nejasnoća i pravnih praznina koje su se pokazale kroz primjenu kao priprema za njegovu izmjenu u 2016. godini zbog usklađivanja s Uredbom (EU) br. 452/2014. Također će se raditi na revizijama naredbi o zrakoplovnoj sigurnosti koje su primjenjive na poslove iz djelokruga rada Ureda zbog usklađivanja s europskim ili nacionalnim propisima.

4.15 Aktivnosti u području zaštite civilnog zračnog prometa

Aktivnosti Agencije u području zaštite civilnog zračnog prometa u prethodnom razdoblju bile su fokusirane na regulatorna pitanja, suradnju s tijelima koja čine sustav zaštite civilnog zračnog prometa, nadzor primjene preventivnih mjera zaštite, kontrolu kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, tehničke opreme i infrastrukture za zaštitu civilnog zračnog prometa. I u 2015. godini, Agencija će nastaviti provoditi značajne regulatorne i operativne aktivnosti u cilju unaprijeđenja dostignute razine implementacije i učinkovitosti mjera zaštite civilnog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj te daljnjeg usklađivanja s novim međunarodnim standardima i novim regulatornim zahtjevima Europske unije.

REGULATORNE AKTIVNOSTI

1. Nacionalni program zaštite civilnog zračnog prometa

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 84/11) utvrđena je obaveza izrade Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, kao neovisnog regulatornog akta u odnosu na Nacionalni program zaštite civilnog zračnog prometa. Temeljem navedene obaveze, kao i obaveze kontinuiranog usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s propisima EU, Vlada Republike Hrvatske donijela je dana 21. ožujka 2013. godine Izdanje 3 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, čime je obavljeno konačno usklađivanje s tada važećom/novom regulativom EU u području zaštite civilnog zračnog prometa.

U 2014. godini, na razini Europske unije na snagu je stupio određeni broj novih izravno primjenjivih i obvezujućih Uredbi u području zaštite civilnog zrakoplovstva, kojima su prvenstveno donijete izmjene Uredbe Komisije (EU) br. 185/2010 od 4. ožujka 2010. o utvrđivanju detaljnih mjera za provedbu zajedničkih osnovnih standarda o zaštiti zračnog prometa (SL L 55 5.3.2010.), odnosno određenih mjera/postupaka zaštite:

- a) Provedbena uredba Komisije (EU) 278/2014 od 19. ožujka 2014.
- b) Provedbena uredba Komisije (EU) 687/2014 od 20. lipnja 2014.

Stoga se tijekom 2015. godine planira obaviti 1. revizija Nacionalnog programa, kao dio procesa kontinuiranog usklađivanja s novim regulatornim aktima EU.

2. Nacionalni program kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“ broj 84/11) utvrđena je obaveza izrade Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, kao neovisnog regulatornog akta u odnosu na Nacionalni program zaštite civilnog zračnog prometa. Temeljem navedene obaveze, kao i obaveze konstantnog usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s propisima EU, Vlada Republike Hrvatske donijela je dana 21. ožujka 2013. godine Izdanje 1 Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa. Tijekom 2015. godine planira se nastaviti proces kontinuiranog usklađivanja s novim regulatornim aktima EU, a primarno Uredbom (EU) br. 18/2010, odnosno dovršiti 1. reviziju Programa.

OPERATIVNE AKTIVNOSTI

1. Operativna implementacija zaštitnog pregleda tekućina, aerosola i gelova (LAGs)

Temeljem izmjena i dopuna Odluke Komisije C(2010) 774 u dijelu mjere zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage operatorima aerodroma uvodi se obveza pregleda opremom za otkrivanje tragova eksploziva – ETD, s rokom primjene od 1. rujna 2015. godine. Tijekom 2015. godine Agencija će pružiti podršku operatorima aerodroma u dijelu izbora potrebne tehničke opreme i razvoju modela implementacije u postojeći sustav zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage. Također, Agencija će pružiti podršku operatorima aerodroma u izradi i

implementaciji operativnih postupaka, koje je potrebno integrirati u postojeće procese zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage, primjenom predloženog jedinstvenog modela.

2. Prijenos poslova zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“ broj 84/11) propisana je izmjena u dijelu poslova zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage. U odnosu na postojeća rješenja, izmjenom je mogućnost/pravo operatora aerodroma za ugovorno povjeravanje poslova zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage drugim subjektima ograničena isključivo na pravne osobe registrirane za zaštitarsku djelatnost. Propisan je i prijelazni rok za preuzimanje navedenih poslova od policije, do mjeseca srpnja 2014. godine. Nedvojbeno je kako preuzimanje predstavlja složen proces koji je neophodno voditi i koordinirati na razini nadležnih tijela, pri čemu, sukladno propisanim ovlastima, primarnu ulogu ima Agencija. Proces se odvija u područjima prepoznavanja i potvrđivanja pružatelja usluga zaštitnog pregleda, osposobljavanja potrebnog zaštitnog osoblja, procjeni njihove sposobnosti i spremnosti za operativni rad i naravno samom izboru pružatelja usluga u pojedinim zračnim lukama. Tijekom 2013. godine, pored koordinacije subjekata i procesa prijenosa u Zračnoj luci Zagreb te stvaranja uvjeta u području osposobljavanja Agencija je donijela i Posebne uvjete za pravne osobe koje obavljaju određene poslove zaštite na aerodromu. Nadležnost Agencije za donošenje uvjeta određena je Dodatkom II-1-2 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa. Posebni uvjeti predstavljaju specifične i dodatne zahtjeve za pravne osobe registrirane za obavljanje zaštitarske djelatnosti koje pružaju ili imaju namjeru pružati usluge obavljanja određenih poslova zaštite na aerodromu, a određeni su u područjima organizacije rada, upravljanja kvalitetom, upravljanja ljudskim potencijalima i pravnog uređenja međusobnih odnosa te obveza i odgovornosti između operatora aerodroma i pružatelja usluga zaštitnog pregleda. Tijekom 2014. godine ostvarene su značajne aktivnosti u procesu ocjene sposobnosti pravnih osoba registriranih za obavljanje zaštitarske djelatnosti za pružanje usluga zaštitnih mjera i području osposobljavanja i certificiranja zaštitnog osoblja. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“ broj 92/14), produžen je rok za preuzimanje navedenih poslova od policije, do dana 26. ožujka 2015. godine. U cilju realizacije propisanog roka u 1. tromjesečju 2015. godine nastavit će se intenzivne aktivnosti u svim područjima procesa prijenosa poslova, među kojima su primarne aktivnosti u području certificiranja zaštitnog osoblja koje obavlja zaštitne preglede, ocjene sposobnosti pružatelja usluga i koordinacija operativnog prijenosa poslova u ostalim zračnim lukama.

3. Operativna implementacija standarda i zahtjeva u području planiranja, rekonstrukcije i izgradnje zračnih luka

Izdanjem 3 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa prvi puta su određeni konkretni tehnički i organizacijski zahtjevi u području planiranja, rekonstrukcije i izgradnje infrastrukturnih objekata u zračnim lukama, koji se odnose na nadzirana područja aerodroma i putnički terminal, sigurnosno osjetljive objekte u nadziranom području aerodroma te zaštitu perimetra (Dodatak IV-1-7 Nacionalnom programu zaštite civilnog zračnog prometa). Tijekom 2015. godine planiraju se intenzivne aktivnosti implementacije zahtjeva prvenstveno kroz projekte izgradnje novog putničkog terminala u Zračnoj luci Zagreb i Zračnoj luci Dubrovnik.

4. Operativna implementacija Sustava upravljanja zaštitom (SeMS)

Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa, Izdanje 3, (Poglavlje 2, točka 2) uređen je normativni okvir, odnosno obveza uvođenja sustava upravljanja zaštitom. Sustav upravljanja zaštitom (*Security Management System - SeMS*) omogućava organizacijama strukturiran pristup upravljanju zaštitom kao integralnim dijelom sveukupnog poslovanja. SeMS služi kao alat za sustavno integriranje procjene rizika zaštite u svakodnevno poslovanje organizacije i doprinosi stvaranju sustava zaštite koji funkcionira na principu proaktivnog djelovanja.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

Tijekom 2015. godine nastavit će se proces implementacije, započet tijekom 2013. godine stvaranjem provedbenih kapaciteta na razini Agencije.

AKTIVNOSTI KOMUNIKACIJE, SURADNJE I KOORDINACIJE S OSTALIM SUBJEKTIMA ZAŠTITE CIVILNOG ZRAČNOG PROMETA

1. Radni sastanci s osobama odgovornim za zaštitu civilnog zračnog prometa

U cilju upoznavanja s razvojem prijetnji, novim preventivnim mjerama, metodama i postupcima, razvojem nacionalnog i međunarodnog odnosno zakonodavstva, razmjene iskustava i ujednačavanja metodologije i kvalitete primijenjenih mjera zaštite, tijekom 2015. godine održat će se 3 sastanka s osobama odgovornim za zaštitu civilnog zračnog prometa u svim relevantnim subjektima i nadležnim državnim tijelima, u organizaciji Odjela zaštite zračnog prometa.

2. Sudjelovanje u radu tuzemnih i inozemnih radnih tijela

Nacionalno povjerenstvo za zaštitu civilnog zračnog prometa: Radnik Odjela, kao predstavnik Agencije, sudjelovat će u radu Nacionalnog povjerenstva za zaštitu civilnog zračnog prometa (min. četiri sjednice), tijela odgovornog za implementaciju preventivnih mjera zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj.

EC Regulatory Committee: Radnik Odjela, kao predstavnik Agencije, sudjelovat će u radu Regulatornog odbora Europske komisije za zaštitu civilnog zračnog prometa (Regulatory Committee for Civil Aviation Security).

EC Regulatory Committee – Inspection Working Group: Radnik Odjela, kao predstavnik Agencije, sudjelovat će na sastancima radne grupe Regulatornog odbora Europske komisije za zaštitu civilnog zračnog prometa (Regulatory Committee for Civil Aviation Security), formirane za aktivnosti uređenja u području inspekcija zaštite CZP.

ECAC Security Forum: Sudjelovat će se na 2 sjednice ECAC Security Forumu, tijela ECAC-a nadležnog za razvoj i stručne odluke u dijelu izrade preporuka i predlaganja inicijativa u području zaštite civilnog zračnog prometa.

ECAC Guidance Material Task Force: Predstavnik Odjela zaštite zračnog prometa sudjelovat će, kao stalni član, na 3 radna sastanka ECAC GMTF – specijalizirane radne grupe za izradu priručnika i procedura iz područja zaštite civilnog zračnog prometa.

ECAC Workshop: Predstavnici Odjela zaštite zračnog prometa sudjelovat će na 4 radionice ECAC-a u cilju usvajanja najbolje prakse i uputa za operativnu implementaciju preventivnih mjera zaštite civilnog zračnog prometa.

4.16 Projekt informacijske sigurnosti

Agencija na temelju javnih ovlasti obavlja poslove određene Zakonom o zračnom prometu, kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, te druge poslove u skladu s propisima donesenim na temelju tog Zakona. U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti Agencija koristi klasificirane i neklasificirane podatke. Agencija sudjeluje u razmjeni klasificiranih i neklasificiranih podataka i na međunarodnoj razini, prvenstveno u dijelu obveza i odgovornosti koje proizlaze djelovanjem u funkciji „Nadležnog tijela“ u području zaštite civilnog zračnog prometa, temeljem članka 5. stavka 9. Zakona, ali i u funkciji „Nacionalnog nadzornog tijela“, temeljem članka 5. stavka 1. Zakona. Stoga, Agencija mora u korelaciji sa statusom pravne osoba s javnim ovlastima, ustrojiti sustav zaštite klasificiranih i neklasificiranih podataka propisan Zakonom o informacijskoj sigurnosti («Narodne novine» broj 79/07) i Zakonom o tajnosti podataka («Narodne novine» broj 79/07).

Sustav zaštite, kojim se uređuju način i provedba zaštite podataka, ustrojava se za sva područja informacijske sigurnosti:

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

- sigurnosna provjera,
- fizička sigurnost,
- sigurnost podataka,
- sigurnost informacijskog sustava,
- sigurnost poslovne suradnje.

Agencija je u proteklom razdoblju ostvarila aktivnosti i mjere u svim područjima informacijske sigurnosti, pri čemu je potrebno naglasiti pribavljanje certifikata za radnike čije dužnosti i poslovi uvjetuju uvjerenje o sigurnosnoj provjeri, mjere fizičke sigurnosti kod pohrane podataka i mjere u dijelu označavanja, pristupa i zaštite podataka.

Tijekom 2014. godine Agencija je stekla Certifikat sigurnosne akreditacije i ustrojila Kontrolnu točku Agencije čime su u potpunosti ostvareni svi zakonom propisani uvjeti za postupanje s NATO i EU klasificiranim podacima u tiskanom obliku, odgovarajuće razine klasifikacije.

Također, u dijelu sigurnosti informacijskog sustava obavljen je niz mjera komplementarnih Uredbi o mjerama informacijske sigurnosti („Narodne novine“ broj 46/08), temeljenih na međunarodnim normama kojima se uređuje sigurnost podataka.

Agencijski poslužitelji i nadalje će biti povezani na način da autoriziranim korisnicima omogućuju visoku dostupnost službenih i korisničkih podataka u svakom trenutku, pa i u slučaju prekida rada jednog od poslužitelja. Provoditi će se obvezna autentifikacija i autorizacija korisnika koji se spajaju na računalnu mrežu, a svaki korisnik imat će odobrene razine pristupa informacijama i podacima na poslužiteljima.

Dio poslužitelja povezan je na način da tvori skupinu (*cluster*) na kojem se nalaze virtualni poslužitelji za smještaj svih aplikacija i baza podataka koje se koriste u Agenciji te se na taj način optimalno koriste zajednički resursi postojećih poslužitelja.

I u 2015. godini nastaviti će se s praksom izrade sigurnosnih (*back-up*) kopija službenih i korisničkih podataka na opremu za pohranu podataka više puta dnevno, a jednom tjedno na *back-up* trake. Svi poslužitelji i mrežna oprema na naponsku mrežu su spojeni preko uređaja za besprekidno napajanje koji, u trenutku prekida naponske mreže, prebacuju na pričuveno napajanje i pokreću procedure za automatsku pohranu podataka prije sigurnog gašenja opreme.

Zaštita službenih i korisničkih podataka od „upada“ izvan lokalne mreže povećat će se korištenjem nabavljenog sigurnosnog uređaja (*rutera*) koji prati ulazni i izlazni promet, te štiti cjelokupnu računalnu mrežu svojim sigurnosnim servisima: anti-virusna i anti-spam zaštita, vatrozid, kontrola aplikacija, filtriranje mrežnih i internetskih stranica. Zaštita podataka koji se prenose putem elektronske pošte ostvaruje se korištenjem enkripcijskih protokola i sigurnih mail servera.

Kao glavni cilj u području informacijske sigurnosti tijekom 2015. godine planira se, u suradnji s nadležnim tijelima za informacijsku sigurnost, obaviti ocjenu provedivosti i stvaranje uvjeta za stjecanje Certifikata sigurnosne akreditacije i za postupanje s NATO i EU klasificiranim podacima u elektronskom obliku. Također, u 2015. godini planira se, u ovisnosti o implementaciji navedenog statusa i zahtjeva za razmjenu klasificiranih podataka mrežnim putem, nabava uređaja za enkripciju koji će, zajedno s vlastitim poslužiteljem elektronske pošte, podići razinu informacijske sigurnosti na još višu razinu.

Predviđena je i implementacija digitalnog potpisa u cilju razmjene podataka s tijelima državne uprave i ostalim organizacijama u području civilnog zračnog prometa, a koje je potrebno štiti i ovjeriti njihovu vjerodostojnost. Digitalni potpis pribavit će se od ovlaštenog tijela za izdavanje sigurnosnih certifikata – FINA-e (*certificate authority*).

4.17 Suradnja s domaćim i inozemnim nadležnim tijelima

I tijekom 2015. godine, Agencija će nastaviti unaprjeđivati suradnju s tijelima državne uprave, prije svega s resornim Ministarstvom i Agencijom za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, a koja su uz Agenciju, nadležna tijela za civilno zrakoplovstvo u Republici Hrvatskoj, sukladno odredbama Zakona. S Agencijom za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu intenzivirat će se suradnja započeta sklapanjem Sporazuma o suradnji sredinom 2014. godine, a radi sudjelovanja stručnjaka Agencije u istragama nesreća i ozbiljnih nezgoda u području civilnog zrakoplovstva, školovanja djelatnika, korištenja biblioteke Agencije te suradnja i razmjena informacija o događajima povezanim sa sigurnošću. U 2015. godini, temljem Sporazuma o suradnji između Ministarstva obrane i Agencije nastavit će se suradnja s Ministarstvom obrane u području nadzora nad vojnim objektima i vojnom opremom u dijelu u kojem se koriste za civilni zračni promet i to kroz djelovanje Zajedničkog civilno - vojnog odbora za zračni promet. Suradnja će se ostvarivati i po ostalim pitanjima u svezi sigurnosti i zaštite zračnog prometa. Isto tako, Agencija će surađivati s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje po pitanju dostave podataka o događajima povezanim sa sigurnošću, nesrećama, ozbiljnim nezgodama i nezgodama zrakoplova, kao i o drugim pitanjima od zajedničkog interesa. Agencija će u 2015. godini intenzivirati suradnju s Državnom geodetskom upravom vezano uz projekt „Electronic Terrain and Obstacle Data“ (TOD) koji je obveza Republike Hrvatske sukladno Lokalnom planu implementacije Jedinственog europskog neba – LSSIP. Kao nacionalno nadzorno tijelo za provedbu zaštite prava putnika u zračnom prijevozu, Agencija redovno prisustvuje sastancima s ostalim nacionalnim nadzornim tijelima iz svih država članica EU, u organizaciji Europske komisije. Po istom pitanju Agencija aktivno surađuje s Europskim potrošačkim centrom, osnovanim u okviru Ministarstva gospodarstva, kao tijelom nadležnim za zaštitu potrošača u svim prekograničnim tužbama i sporovima. Suradnja i koordinacija obavlja se u području zaštite civilnog zračnog prometa sa Sigurnosno-obavještajnom agencijom i Ministarstvom unutarnjih poslova, u dijelu praćenja stanja zaštite, procjene prijetnji i definiranja dodatnih mjera zaštite civilnog zračnog prometa. S Ministarstvom unutarnjih poslova suradnja i koordinacija obavlja se i u dijelu kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa.

Nadalje, predstavnici Agencije će aktivno sudjelovati na redovitim sastancima i aktivnostima, prije svega, europskih te drugih međunarodnih organizacija i institucija s područja zračnog prometa, u radu njihovih stručnih tijela i radnih grupa te će ostvarivati suradnju s inozemnim nadležnim tijelima za civilni zračni promet, sukladno odredbama Zakona. Suradnja s Europskom agencijom za sigurnost zračnog prometa – EASA, nadležnim tijelima Europske komisije, Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL te Europskom konferencijom civilnog zrakoplovstva od posebnog je interesa za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije. Ulaskom u Europsku uniju, Agencija je obavezna aktivno sudjelovati u radu mnogobrojnih tijela i radnih grupa iz područja civilnog zračnog prometa, sada u ulozi predstavnika punopravne članice Europske unije.

Težište i značajan dio sredstava Agencije je predviđen u svrhu prisustvovanja radnim sastancima u EASA-i koji su se pokazali dobrim mjestom za prikupljanje informacija u vezi s rješavanjem tekućih problema, a isto tako su se pokazali neophodnima u smislu bolje pripreme za implementaciju propisa i kvalitetniju pripremu za standardizacijske posjete EASA-e. Naime, slijedom proširenja djelokruga EASA-e s postojećega okvira inicijalne i kontinuirane plovidbenosti na letačke operacije, licenciranje osoblja, zdravstvenu sposobnost, operatore simulatora - FSTD-a, aerodrome i ATM područje, za očekivati je u narednom razdoblju povećan broj standardizacijskih inspekcija EASA-e u Agenciji, uzimajući u obzir pravilo da se svako područje nadzire najmanje jedan put u razdoblju od 24 mjeseca, a određeni broj područja je multi-odjelski i multi-sektorski.

U 2015. godini, slijedom pojačanih aktivnosti na uspostavi Funkcionalnog bloka zračnog prostora Središnje Europe (FAB CE), značajni resursi Agencije bit će usmjereni na sudjelovanje u radu tijela i radnih grupa FAB CE, kao i na suradnju s nacionalnim nadzornim tijelima država članica FAB CE.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

Obzirom na navedeno, Agencija je izradila Plan sudjelovanja u radu međunarodnih organizacija i institucija u 2015. godini koji se nalazi u Prilogu 5. ovog Programa rada.

4.18 Implementacija novog unutarnjeg ustrojstva

Dana 1. prosinca 2014. godine stupio je na snagu novi Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo. Novim Pravilnikom izvršena je reorganizacija unutarnjeg ustrojstva Agencije u skladu s novim potrebama razvoja Agencije. Civilno zrakoplovstvo je područje ljudske djelatnosti koje se neprestano mijenja sukladno brzom tehničko-tehnološkom razvoju. Obzirom na to, regulatorni okvir civilnog zrakoplovstva nameće nadležnim tijelima za civilno zrakoplovstvo nove zahtjeve kojima se povećavaju nadležnosti i obim poslova. Trenutno, u Europskoj uniji se odvija proces reorganizacije/reforme nadležnih tijela za civilno zrakoplovstvo, prije svega Europske agencije za sigurnost zračnog prometa – EASA i Europske organizacije za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL, koji se na odgovarajući način reflektira i na nacionalna nadležna tijela za civilno zrakoplovstvo. Tijekom provedbe Twinning projekta financiranog iz prepristupnog programa pomoći EU IPA 209 napravljena je dubinska snimka procedura i sustava rada Agencije koja je ukazala na moguća poboljšanja funkcioniranja i optimiziranja rada Agencije primjenom procesnog pristupa radu i usvajanjem novih tehnologija postupnim uvođenjem u uporabu standardnog *software*-a za civilne zrakoplovne vlasti – EMPIC. Isto tako, novi europski regulatorni okvir iziskuje i nameće potrebu fleksibilnije organizacijske strukture prilagođene novim zahtjevima (*authority requirements*). U skladu s navedenim, a uzimajući u obzir i dosadašnje iskustvo i organizaciju rada Agencije, pojavila se potreba redefiniranja postojećeg unutarnjeg ustrojstva. U starom unutarnjem ustrojstvu postojao je određeni nesrazmjer u smislu veličine pojedinih unutarnjih organizacijskih jedinica i broja rukovodećeg osoblja u odnosu na broj radnika. Nadalje, u nekim područjima djelatnosti Agencije, unutarnje ustrojstvo usložnjavalo je procese pri obavljanju poslova koji zahtijevaju više sektorsku/odjelsku suradnju zbog većeg broja hijerarhijski ustrojenih unutarnjih ustrojstvenih jedinica (4 sektora, 16 odjela, 5 odsjeka).

Obzirom na navedeno, novim Pravilnikom izvršene su određene organizacijske promjene, odnosno organizacijski preustroj koji će biti primjeren efikasnom obavljanju poslova iz nadležnosti Agencije za naredno razdoblje. Novo unutarnje ustrojstvo Agencije temelji se na sljedećim načelima: načelo racionalizacije, načelo funkcionalnosti, načelo vertikalne i horizontalne povezanosti, načelo harmonizacije temeljnih elemenata unutarnjeg ustrojstva, načelo fleksibilnosti unutarnjeg ustrojstva i načelo dostupnosti. Prema novom unutarnjem ustrojstvu, Agencija je ustrojena na 4 ureda (2 na razini odjela/2 na razini odsjeka), 3 sektora (6 odjela/4 odsjeka) i 1 samostalni odjel, kako je to prikazano u organizacijskoj karti u Prilogu 1. Unutarnje ustrojstvene jedinice su ustrojene prema kriteriju srodnosti poslova i djelokruga rada uz uvažavanje preporuka da je obavljanje određenih poslova potrebno izdvojiti u zasebnu unutarnju ustrojstvenu jedinicu sukladno međunarodnim standardima i preporučenim praksama, kao i u slučaju kada je određene poslove potrebno zasebno izdvojiti radi učinkovitijeg obavljanja istih.

Tijekom 2015. godine provodit će se harmonizacija novog unutarnjeg ustrojstva Agencije te daljnje unaprjeđenje procesa rada, sve u cilju povećanja učinkovitosti u obavljanju poslova iz nadležnosti Agencije.

5. RESURSI POTREBNI ZA OSTVARENJE PLANIRANIH CILJEVA

5.1 Ljudski resursi

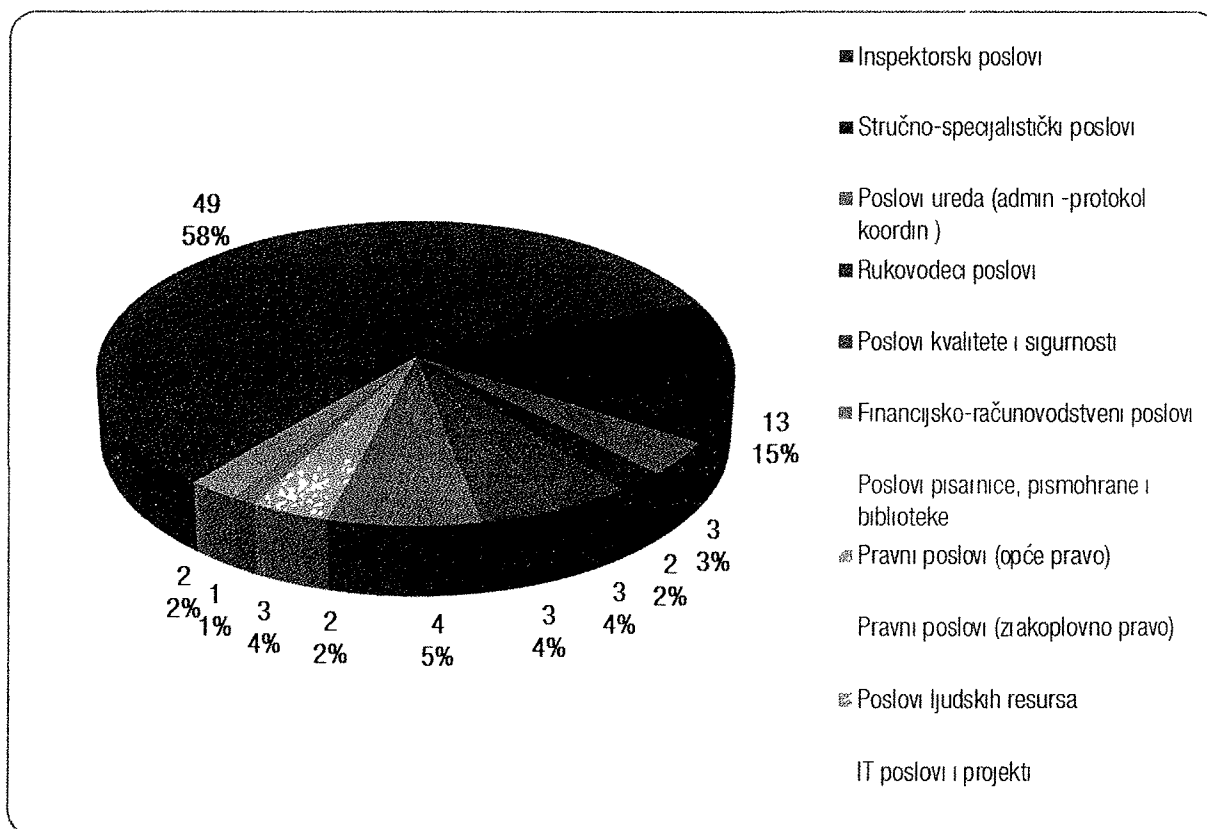
Sukladno odredbama članka 5. stavka 16. Zakona, Agencija je obvezna zaposliti i održavati dovoljan broj stručnog osoblja, u cilju osiguranja obavljanja svih poslova koji proizilaze iz nadležnosti Agencije utvrđenih Zakonom.

Agencija u 2015. godini ne planira nova zapošljavanja, već će se u svom radu osloniti na postojeći broj radnika koji će nakon realizacije Plana zapošljavanja za 2014. godinu iznositi 85 radnika, od čega dva radnika na određeno vrijeme (zamjena za radnice na porodiljnom dopustu). Navedeni broj radnika, je optimalan i realan broj zaposlenih za obavljanje poslova koji su trenutno u nadležnosti Agencije, a u odnosu na veličinu i stupanj razvoja zrakoplovne industrije u Republici Hrvatskoj. Radnici Agencije su priznati kao visoko kvalificirani kadar, i to prema europskim i međunarodnim standardima.

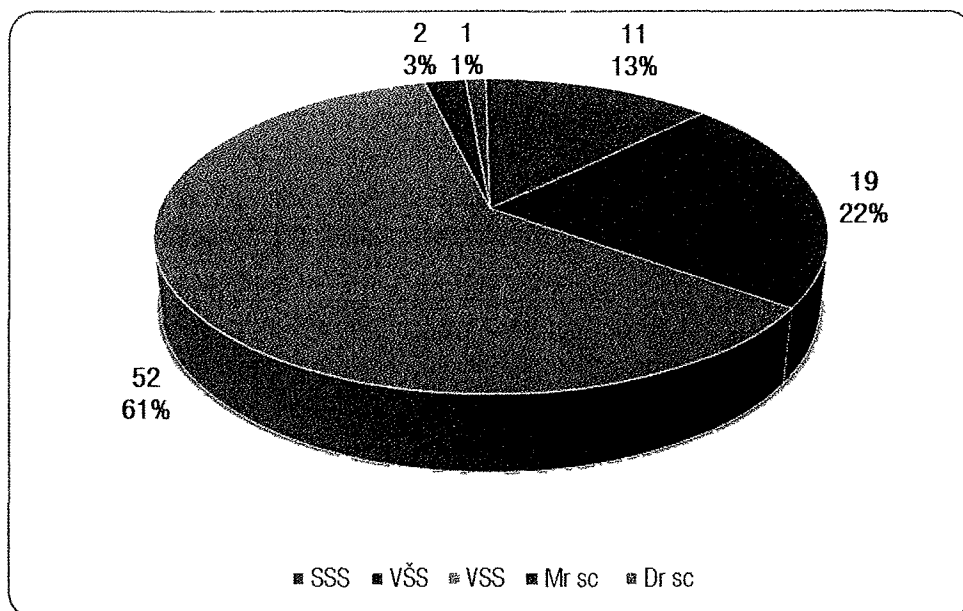
Agencija će i tijekom 2015. godine, za obavljanje poslova za koje nema ekonomskog opravdanja angažirati vanjske stručne suradnike, a što je u skladu s temeljnom odrednicom strategije Agencije.

Planirani broj zaposlenih uz povoljnu starosnu i obrazovnu struktura radnika Agencije su faktori koji u potpunosti omogućavaju uspostavu Agencije kao organizacije koja je u stanju osigurati visoke standarde sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj sukladno međunarodnim standardima i preporučenim praksama.

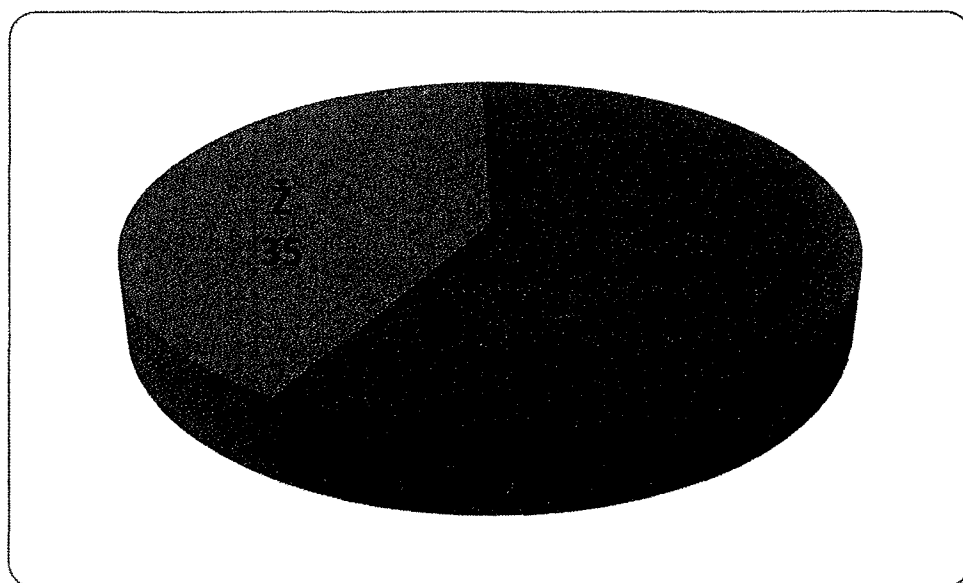
U nastavku slijedi prikaz strukture zaposlenih u Agenciji prema vrsti poslova, obrazovnoj strukturi i spolu za 2015. godinu.

Slika 1.: Struktura zaposlenih prema vrsti poslova

Slika 2.: Struktura zaposlenih prema obrazovnoj strukturi

Slika 3.: Struktura zaposlenih prema spolu

5.2 Financijski resursi

Planirani financijski resursi Agencije detaljno su prikazani i obrazloženi u Financijskom planu Agencije za 2015. godinu.

5.3 Materijalni resursi

U 2015. godini, potrebe za materijalnim resursima Agencije su osigurane planiranjem dostatnih sredstava za nabavu materijalnih resursa manje vrijednosti neophodnih za redovito obavljanje djelatnosti Agencije. Planom

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

nabave za 2015. godinu osigurat će se nabava uredskog materijala i sitnog inventara, nabava uredske, informatičke i komunikacijske opreme i namještaja za radnike, nabava zaštitne opreme te znavljanje radne odjeće za radnike i dopuna kompleta radne odjeće, obnova četiri službena vozila putem operativnog *leasing*-a radi isteka najma te obnova licenci za postojeće računalne programe. Agencija će se, i nadalje, prema postojećim materijalnim resursima kao i pri nabavi novih materijalnih resursa odnositi s pažnjom dobrog gospodara, u cilju smanjenja troškova poslovanja Agencije, sukladno Programu mjera štednje za 2015. godinu. To se, prije svega, odnosi na korištenje mehanizma javnog natječaja i racionalnog korištenja raspoloživih materijalnih resursa.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

6. RAZVOJNI PROJEKTI

Razvojni projekti su značajan instrument za unaprjeđenje rada i razvoj djelatnosti Agencije. Agencija je u proteklom razdoblju, u skladu s temeljnom odrednicom strategije, koristila sve dostupne vanjske (bespovratne ili vrlo povoljne) izvore financiranja za realizaciju pojedinih projekata važnih za rad i razvoj Agencije. Tako je, tijekom 2010. godine, putem IPA 2008 uspješno realiziran projekt pod nazivom: "Pomoć Agenciji za civilno zrakoplovstvo i ostalim nadležnim tijelima za civilno zrakoplovstvo u pripremi ICAO Universal Safety Oversight Audit Programme (ICAO - USOAP) audita". Tijekom 2012. i 2013. godine, Agencija je provodila i uspješno završila dva važna projekta za unaprjeđenje administrativnih i tehničkih kapaciteta. Europska banka za obnovu i razvoj (*European Bank for Reconstruction and Development* - EBRD) donirala je Agenciji bespovratna sredstva za konzultantske usluge koje je Agenciji pružila konzultantska tvrtka „Helios“ u svezi usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s regulativom Jedinstvenog europskog neba - SES II (*Single European Sky*), uspostavu Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE), sigurnosni nadzor udovoljavanja zajedničkim zahtjevima i uspostavu sheme učinkovitosti u skladu sa zahtjevima Europske inicijative. Pored toga, projekt pod nazivom: "Jačanje administrativnih i tehničkih sposobnosti u cilju omogućavanja učinkovitog provođenja aktivnosti Agencije za civilno zrakoplovstvo i poboljšanja administrativnih i tehničkih sposobnosti Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova" je sufinanciran bespovratnim sredstvima EU kroz Instrument za pretpristupnu pomoć – IPA 2009. Projekt se sastojao od: stručne pomoći (*Twinning*) za jačanje administrativnih sposobnosti i nabave opreme (*Supply*) za poboljšanje tehničkih sposobnosti. Twinning komponenta projekta realizirana je u suradnji s twinning partnerima Austro Control GmbH – Republika Austrija (nositelj projekta) i Federal Ministry of Transport, Building and Urban Development – Savezna Republika Njemačka. Supply komponentom projekta nabavljena je računalna i druga oprema te računalni programi potrebni za rad Agencije. Navedeni projekti su u značajnoj mjeri unaprijedili rad i poslovanje, te podigli kvalitetu obavljanja poslova iz nadležnosti Agencije.

Agencija u 2015. godini planira nastaviti s razvojem i unaprjeđenjem svoje djelatnosti provedbom novih razvojnih projekata. Prvi projekt je Projekt EMPIC kojim se u operativnu uporabu uvodi standardni *software* za civilne zrakoplovne vlasti koji će značajno unaprijediti poslovne procese Agencije. Nadalje, tijekom 2015. godine planira se Projekt obnove poslovne zgrade obzirom da je Agencija u 2014. godini kupila poslovnu zgradu u cilju stjecanja vlastitog poslovnog prostora koji bi omogućio daljnji razvoj djelatnosti Agencije uz racionalnije korištenje resursa za tu namjenu. Projekt nabave aviona za posebne namjene intenzivirat će se tijekom 2015. godine u cilju izvršenja svih potrebnih radnji i aktivnosti za realizaciju projekta u narednom razdoblju. U 2015. godini, Agencija će provoditi novi Twinning projekt Gruzija kojim će, u suradnji s partnerom Austro Control GmbH, pružati pomoć civilnim zrakoplovnim vlastima Gruzije u jačanju strukture i sposobnosti usvajanja europske regulative i zahtjeva koji prozlaže iz Sporazuma o europskom zajedničkom zračnom prostoru (ECAA - European Common Aviation Area) između Gruzije i Europske unije te njezinih članica.

6.1 Projekt EMPIC

S implementacijom novog *software*-a EMPIC-EAP nastaviti će se i tijekom 2015. godine. Navedeni *software*, koji je razvijen od strane njemačke firme EMPIC GmbH, predstavlja standardno softversko rješenje koje pomaže civilnim zrakoplovnim vlastima u provedbi regulative koja se odnosi na pravnu stečevinu EU i međunarodne standarde u području civilnog zračnog prometa. Veliki broj civilnih zrakoplovnih vlasti koristi ovaj *software* koji u velikoj mjeri unaprijeđuje procese i organizaciju rada.

Agencija je 2009. godine putem IPA 2009 programa pomoći EU kupila EMPIC *software* koji se sastoji od četiri modula:

Croatica Civil Aviation Agency

- Modul 1: EMPIC-EAP - Central Modules
- Modul 2: EMPIC-EAP - Personnel Licensing
- Modul 3: EMPIC-EAP – Organization Approval and Surveillance
- Modul 4: EMPIC-EAP – Technical areas,

Zbog svoje složenosti, projekt EMPIC se uvodi modularno i fazno. Svaki od modula prolazi kroz faze kako je prikazano na slici. Projekt EMPIC započeo je s prva dva modula: EMPIC-EAP - Central Modules i EMPIC-EAP - Personnel Licensing. Oba modula će u 2015. godini biti u završnoj fazi 5 – Operacionalizacija. Modul EMPIC-EAP – Organization Approval and Surveillance će u 2015. godini biti u fazi 1 – Koncept.

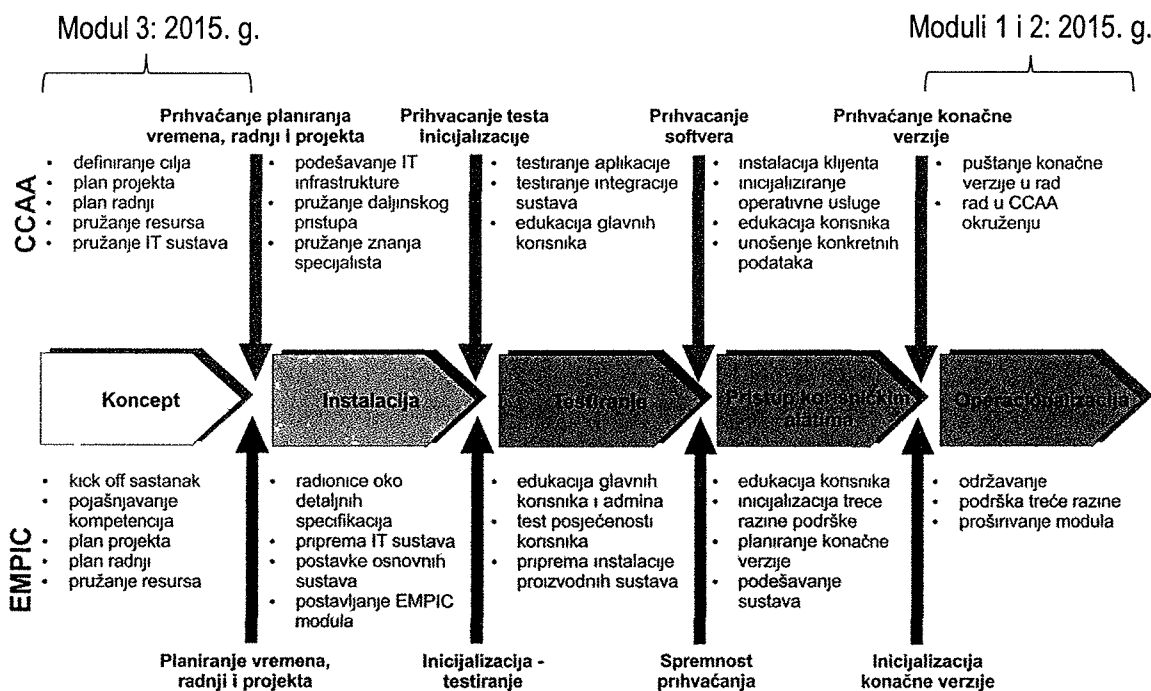
Faza 1 – Koncept

Faza 2 – Instalacija

Faza 3 – Testiranje

Faza 4 – Pristup korisničkim alatima

Faza 5 – Operacionalizacija

Projekt implementacije EMPIC FCL/Medical modula koji obuhvaća module: EMPIC-EAP - Central Modules i EMPIC-EAP - Personnel Licensing će biti završen u 2015. godini jer je odraden veći dio posla vezanog za testiranje *software*-a, unosa sistemskih podataka, unos postojećih podataka o strankama i dozvolama. Projekt obuhvaća sljedeće aktivnosti predviđene Projektnim planom za 2015. godinu:

Aktivnost	Opis rezultata	Početak aktivnosti	Krajnji rok
Faza 2 – Implementacija <i>Licensing/Medical</i> modula(EMPIC-EAP) u EMPIC sustav			
G2.1	Implementiran i funkcionalan podmodul <i>Licensing – Part 66</i> dozvole održavanja zrakoplova.	01.01.2014	31.10.2014

G2.2	Implementiran i funkcionalan podmodul <i>Licensing</i> – ATC dozvole kontrolora zračnog prometa i kontrolora zračnog prometa - student	01.01.2014	30.06.2016
G2.3	Implementiran i funkcionalan podmodul <i>Licensing</i> – Part FCL dozvole pilota zrakoplova	01.02.2014	15.02.2015
G2.4	Implementiran i funkcionalan modul <i>Medical</i>	01.01.2014	15.02.2015
G2.5	Implementiran i funkcionalan <i>Licensing/Medical</i> modul (<i>interface</i>)	Po završetku G2.3 i G2.4	
Faza 3 – Testiranje i zatvaranje projekta			
G3.1	Operativno korištenje <i>Licensing / Medical</i> modula u EMPIC-EAP softveru (prijelaz iz <i>Acceptance</i> u <i>Production</i> okruženje)	31.10.2014	15.02.2015
G3.2	Prestanak korištenja postojećih baza podataka za Part-FCL dozvole pilota zrakoplova, Part-66 dozvole za održavanje zrakoplova i dozvole kontrolora zračnog prometa	Po završetku G2.1, G2.2, G2.3, G2.4, G2.5, a najkasnije do 15.02.2015.	

Dio stvarnih podataka, konkretno za podmodul *Licensing* – Part FCL dozvole pilota zrakoplova, unosit će se i u 2015. godini do datuma definiranog Projektnim planom. Za ovaj podmodul predviđeno je više vremena od ostalih podmodula zbog većeg broja podataka koje je potrebno unijeti za razliku od ostalih podmodula.

Ostali podmoduli će se početi koristiti operativno početkom 2015. godine i to prelaskom u *Production* okruženje. Ovaj prelazak podrazumijeva kopiranje testiranih i filtriranih podataka iz *Acceptance* okruženja u *Production* okruženje te će na taj način početi operativno korištenje novog softvera. Prelaskom u *Production* okruženje, prestat će se koristiti postojeće baze podataka i softver koji se trenutno koristi za izdavanje dozvola.

Početak operativnog korištenja EMPIC Medical modula bit će također u 2015. godini. EMPIC Medical modul u trenutku izrade projekta implementacije bio je kao posebna aplikacija vezana na svoju bazu podataka u koju su se unosili podaci o osobama i certifikatima. Za vrijeme implementacije EMPIC Medical modula promijenjen je koncept softvera i u sklopu ažuriranja softvera EMPIC Medical modul se logički povezao sa EMPIC-EAP aplikacijom. Ideja je da EMPIC-EAP i EMPIC Medical softveri koriste zajedničke podatke o osobama i tom smjeru se nastavilo razvijanje softvera. Ova promjena je bitno utjecala na implementaciju EMPIC Medical modula, ali će u konačnici znatno poboljšati rad u EMPIC softveru kao standardnom softveru.

Podmoduli *Licensing* – Part 66 dozvole održavanja zrakoplova i *Licensing* – Part FCL dozvole pilota zrakoplova kao i modul *Medical* biti će implementirani u skladu sa projektnim planom dok će podmodul *Licensing* – ATC dozvole kontrolora zračnog prometa i kontrolora zračnog prometa – student biti implementiran nakon primjene nove regulative koja stupa na snagu u 2015. godini (maksimalna odgoda primjene do 31. prosinca 2016. godine uz napomenu da do tada i sve dozvole moraju biti zamijenjene). Nova regulativa iziskuje niz promjena u procesu licenciranja kontrolora zračnog prometa i kontrolora zračnog prometa – student te će se u skladu s novom regulativom standardizirati. Potrebno je pričekati da se softver prilagodi novoj regulativi od strane firme koja ga razvija - EMPIC GmbH. Implementacija podmodula *Licensing* – ATC dozvole kontrolora zračnog prometa i kontrolora zračnog prometa – student izdvojiti će se kao zaseban projekt u sklopu uvođenja nove EASA regulative.

Nakon potpune implementacije EMPIC-EAP Central Modules i EMPIC-EAP Personnel Licensing modula početak će planiranje implementacije EMPIC-EAP – Organization Approval and Surveillance modula. Za potrebe

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

implementacije ovog modula izraditi će se novi Projekt implementacije kojim će se definirati svi koraci implementacije kao i za Projekt implementacije EMPIC-EAP FCL/Medical modula.

Firma EMPIC GmbH organizira dva puta godišnje sastanak korisnika gdje se razgovara o problemima s kojima se korisnici susreću prilikom korištenja softvera te se predlažu rješenja za poboljšanje softvera i prilagodbu novoj regulativi. Korisnici EMPIC softvera po implementiranim modulima sudjelovat će i u 2015. godini na sastancima korisnika kako bi bili upućeni u novosti vezane za ažuriranje softvera te kako bi svojim prijedlozima sudjelovali u donošenju odluka vezanih za promjene u softveru.

6.2 Projekt obnove (rekonstrukcije) poslovne zgrade

Agencija je, u cilju realizacije Projekta za nabavu poslovnog prostora iz Godišnjeg programa rada za 2014. godinu, kupila poslovnu zgradu u cilju stjecanja vlastitog poslovnog prostora koji bi omogućio daljnji razvoj djelatnosti Agencije uz racionalnije korištenje resursa za tu namjenu. Agencija je temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju suglasnosti Hrvatskoj agenciji za civilno zrakoplovstvo za sklapanje pravnog posla o kupnji nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske (Klasa: 022-03/14-04/233, Urbroj: 50301-05/18-14-2 od 10. srpnja 2014.) i Odluke Povjerenstva za raspolaganje nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske (Klasa: 024-04/14-03/4, Urbroj: 536-021/01-2014-2 od 10. srpnja 2014.) zaključila Kupoprodajni ugovor (broj: 7505/2014 od 7. listopada 2014.) s Državnim uredom za raspolaganje državnom imovinom o prodaji nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske označenu kao zk.č.br. 5191/8, Krajiška ulica, površine 1.411 m², upisane u zk.ul.br. 5354 k.o. Grad Zagreb. Navedena nekretnina je kupljena u svrhu osiguranja poslovnog prostora za potrebe Agencije, Agencije za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu i Agencije za sigurnost željezničkog prometa.

Nekretnina se sastoji od 1.411 m² građevinskog zemljišta i objekata (javna zgrada tlocrtne površine 1.046 m², pomoćna zgrada tlocrtne površine 72,00 m² te dvorište i okućnica površine 293 m²) sveukupne BGP 5.439,50 m² (NKP 4.351,60 m²), od toga višekatna javna zgrada površine 5.367,50 m², a prizemna pomoćna zgrada 72,00 m², sve na lokaciji Zagreb, Krajiška 20. Objekti su u derutnom stanju – potpuno uništeni završno-obrtnički i instalaterski radovi.

Obzirom na stanje predmetne nekretnine, tijekom 2014. godine planira se izrada projektne dokumentacije za izdavanje građevinske dozvole za obnovu (rekonstrukciju) poslovne zgrade, u skladu s prostornim planovima i propisima iz graditeljstva. Odlukom direktora Agencije osnovano je Povjerenstvo koje je zaduženo za sve operativne i koordinativne aktivnosti koje je Agencija kao investitor dužna provoditi u cilju realizacije projekta. Povjerenstvo je počelo sa svojim radom krajem 2014. godine te je izvršilo pripremu za raspisivanje javnog natječaja za izradu projektne dokumentacije. Pored toga, Povjerenstvo obavlja i poslove vezane uz stupanje Agencije u posjed nekretnine. Financijskim planom za 2015. godinu osigurana su financijska sredstva za izradu projektne dokumentacije. U skladu s predviđenim planom aktivnosti, do kraja 2015. godine potrebno je stvoriti uvjete za raspisivanje javnog natječaja za odabir izvođača radova. Radovi na obnovi poslovne zgrade planiraju se početkom 2016. godine.

6.3 Projekt nabave aviona za posebne namjene

Projekt nabave aviona za posebne namjene najsloženiji je razvojni projekt koji Agencija razmatra i planira od 2011. godine. Složenost Projekta ogleda se u financijskom, organizacijskom, operativnom i regulatornom okviru koji se odnose na uspješnu realizaciju Projekta. Ovaj Projekt podrazumijeva nabavu aviona za posebne namjene (Special Mission Aircraft) opremljenog pratećom FIS opremom za letnu inspekciju navigacijskih sredstava i

provjere letnih procedura, koja ima i mogućnosti za kontrolu i nadzor radiofrekvencijskog spektra - otkrivanje/lociranje smetnji na zrakoplovnim frekvencijama, te operacije potrage i spašavanja (Search and Rescue – SAR) za pronalaženje zrakoplova u nevolji, kao i opremom za prikupljanje prostornih podataka (LiDAR) – primarna namjena. Avion za posebne namjene bi bio opremljen i odgovarajućom medicinskom opremom za hitni medicinski zračni prijevoz (pacijenta i organa za transplantaciju), uz zadržavanje transportnih kapaciteta za potrebe zračnog prijevoza putnika i tereta - sekundarna namjena.

Primarna namjena Projekta u funkciji je povećanja sigurnosti zračnog prometa u Republici Hrvatskoj, dok je sekundarna namjena usmjerena, prije svega, na poboljšanje kvalitete medicinske skrbi na teritoriju Republike Hrvatske. Ovaj Projekt od interesa je za Republiku Hrvatsku jer u nekoliko segmenata doprinosi izgradnji/povećanju sposobnosti nadležnih državnih tijela/institucija/organizacija za obavljanje poslova definiranih u međunarodnim ugovorima i sporazumima kojih je Republika Hrvatska potpisnica, a koje im trenutno nisu na raspolaganju.

Projektom je predviđeno sudjelovanje drugih državnih tijela/institucija/organizacija čije potrebe su srodne generalnoj namjeni, odnosno projektnoj ideji. Agencija je prethodno, tijekom rada na Projektu, uspostavila suradnju u razvoju Projekta s potencijalnim drugim zainteresiranim stranama - korisnicima projekta koji su iskazali svoj interes za Projekt. Temeljem iskazanog interesa, sljedeće zainteresirane strane - korisnici sudjeluju u Projektu:

- Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (HACZ)
- Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. (HKZP)
- Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM)
- Državna uprava za zaštitu i spašavanje (DUZS)
- Državna geodetska uprava (DGU)
- Hrvatski zavod za hitnu medicinu (HZHM)
- Ministarstvo zdravlja - Zavod za transplantaciju i biomedicinu (ZTB)
- Direkcija za korištenje službenih zrakoplova (DKSZ) – stručna služba Vlade Republike Hrvatske (VRH)

U proteklom razdoblju postojale su okolnosti koje su bile od utjecaja na daljnji razvoj Projekta, kako na strani Agencije tako i na strani partnera u Projektu, a vezano uz potrebe donošenja odluka financijske, organizacijske i operativne prirode. U tom smislu, svaki od partnera trebao je vremena za procjenu utjecaja Projekta na buduće poslovne aktivnosti i djelatnost svakog od partnera kako bi se mogla donijeti odluka o sudjelovanju u Projektu. U 2014. godini postignut je načelni konsenzus svih partnera za sudjelovanje u Projektu, temeljem čega se pristupilo izradi Projektnog dokumenta (*Project Charter*). Projektni dokument je službeni radni dokument kojim se određuje opseg Projekta nabave aviona za posebne namjene i odobravaju provedbene aktivnosti za ostvarenje postavljenog cilja od strane zainteresiranih strana – korisnika projekta. Potpisom ovog dokumenta od strane nadležnih osoba, zainteresirane strane – korisnici projekta se opredjeljuju i obvezuju za aktivno sudjelovanje u Projektu na partnerskim osnovama. Ovaj dokument je i informativni/komunikacijski alat namijenjen za podizanje svijesti specifične ili opće javnosti o razlozima za pokretanje Projekta te prikupljanju potpore Projektu, kao i ostvarenja vidljivosti i transparentnosti Projekta.

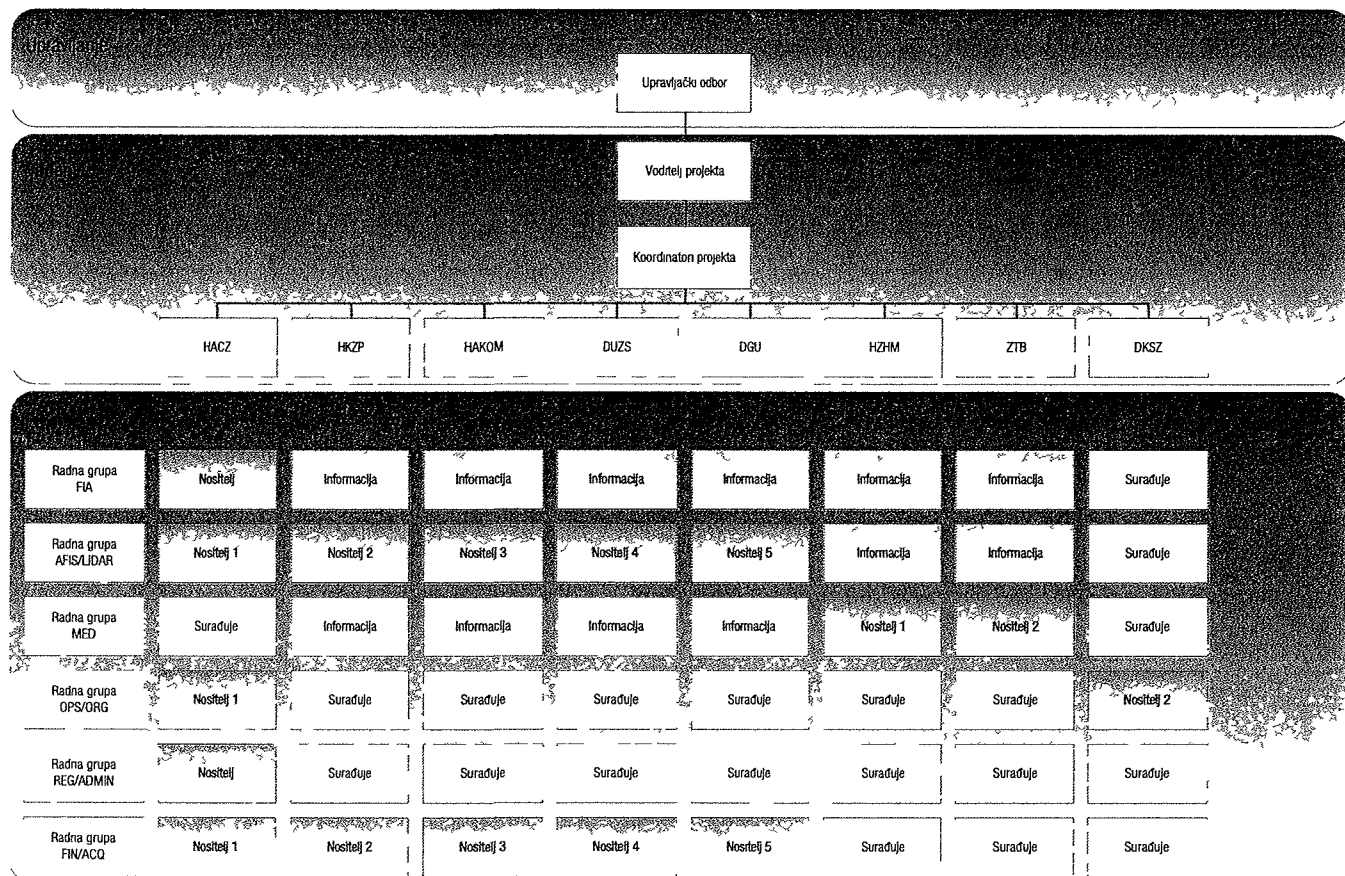
U cilju uspješnog ostvarenja Projekta, Projektnim dokumentom ustrojena je organizacijska struktura za upravljanje, vođenje i provedbu Projekta prema sljedećem:

- Upravljanje projektom – Upravljački odbor
- Vođenje projekta – voditelj/koordinatori projekta
- Provedba projekta – Radne grupe

Upravljanje Projektom u nadležnosti je rukovodećih osoba zainteresiranih strana – partnera projekta koji čine Upravljački odbor kojim predsjedava direktor Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo. Za vođenje Projekta

odgovorni su voditelj projekta i koordinatori projekta koje imenuje Upravljački odbor na prijedlog svojih članova. Voditelja projekta predlaže Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo, a koordinate projekt predlažu sve zainteresirane strane – korisnici projekta. Za provedbu projektnih aktivnosti ustrojavaju se radne grupe koje obavljaju stručne poslove za potrebe Projekta.

Slika 4.: Organizacijska struktura za upravljanje, vođenje i provedbu projekta

Na 1. Inicijalnom radnom sastanku partnera Projekta održanog 10. srpnja 2014. godine razmatrane su temeljne postavke Projekta: ugovorni odnosi, financiranje i operacije. Obzirom na složenost navedenih pitanja i drugih okolnosti od utjecaja na Projekt koje su se pojavile tijekom 2014. godine, procijenjeno je da se daljnje aktivnosti na Projektu intenziviraju u 2015. godini. Pri tome, još uvijek prisutna gospodarska i financijska kriza predstavlja, za sve partnere, važan faktor za donošenje konačne odluke o sudjelovanju u Projektu. Obzirom na navedeno, tijekom 2015. godine u planu je izrada sve potrebne tehničke i druge dokumentacije kojom će se definirati svi projektni, tehnički, operativno-organizacijski, zahtjevi vezani uz nabavu i registraciju i drugi zahtjevi Projekta. Na taj način, sva potrebna dokumentacija za realizaciju Projekta bi bila pripremljena do kraja 2015. godine, čime bi bili stvoreni preduvjeti za pokretanje postupka nabave.

6.4 Twinning projekt Gruzija

Agencija je u lipnju 2014. godine primila poziv od Austro Control GmbH – Republika Austrija za zajedničkim sudjelovanjem u natječaju za Twinning projekt u Gruziji. Nakon procjene potrebnih resursa i uz suglasnost Vijeća Agencije, donesena je odluka kojom je prihvaćen poziv za sudjelovanjem, po prvi puta, u međunarodnom projektu u ulozi pružatelja pomoći. Kao uvjet za sudjelovanje u Twinning projektu, Agencija je zatražila i dobila od

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

Europske komisije (*DG Enlargement*) status nadležnog tijela (*Mandated Body*) u području civilnog zrakoplovstva. U suradnji s Austro Control GmbH pripremljen je zajednički Prijedlog Twinning-a (*Twinning Proposal*) temeljem kojeg je izvršena prijava na natječaj koji je raspisala Delegacija Europske unije u Gruziji. Na natječaj za Twinning projekt u Gruziji prijavile su se i civilne zrakoplovne vlasti Republike Rumunjske. Dana 4. studenog 2014. godine, u Tbilisiju je održan prezentacijsko/seleksijski sastanak za odabir twinning partnera na kojem je sudjelovao direktor Agencije, a na kojem je predstavljen zajednički Prijedlog Twinning-a.

Dana 14. studenog 2014. godine, Delegacija Europske unije u Gruziji je objavila kako je zajednički prijedlog konzorcija Austro Control / Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo, pobijedio na međunarodnom natječaju za implementaciju Twinning projekta "Približavanje pravne regulative civilnih zrakoplovnih vlasti Gruzije".

Međunarodni uspjeh Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo, kao partnera u spomenutom projektu, je priznanje uspješnosti dosadašnjeg rada Agencije i potvrda institucionalnog položaja Agencije u okviru nadležnih tijela za civilno zrakoplovstvo u okviru Europske unije. Agencija je u samo pet godina od svog osnutka izrasla u respektabilnog i poželjnog partnera unutar EU zahvaljujući, prije svega, svojim ljudskim potencijalima i sustavom vrijednosti za koje se zalaže. Sudjelovanje u međunarodnom projektu twinning-a će imati pozitivan učinak na daljnje unaprjeđenje i razvoj djelatnosti Agencije obzirom na iskustva koja će se steći tijekom provedbe projekta.

Cilj projekta u Gruziji je ojačati strukturu i sposobnosti gruzijskih civilnih zrakoplovnih vlasti na održiv način. To će omogućiti gruzijskim civilnim zrakoplovnim vlastima usvajanje one europske regulative koja proizlazi iz multilateralnog Sporazuma o europskom zajedničkom zračnom prostoru (ECAA - European Common Aviation Area) između Gruzije i Europske unije te njezinih članica.

Projekt bi trebao biti realiziran u razdoblju veljača 2015. - listopad 2016. godine, a ukupna planirana vrijednost projekta je 1,23 milijuna EUR. Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo je uz Agenciju za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, jedino tijelo u Republici Hrvatskoj sa mandatom EU da može sudjelovati na natječajima za Twinning projekte.

Od Agencije se očekuje znatan doprinos u Twinning projektu obzirom na sličnost u veličini zrakoplovne industrije i probleme koje treba riješiti kako bi se usvojila pravna stečevina Europske unije, a u svjetlu iskustava koja je Agencija stekla tijekom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Agencija će u suradnji s Austro Control GmbH izvršiti sve potrebne pripreme za provedbu aktivnosti Twinning projekta koje će biti definirane Twinning ugovorom koji mora biti potpisan unutar pet mjeseci od obavijesti o odabiru. U narednom razdoblju, stručnjaci Agencije koji su prijavljeni za sudjelovanje u Twinning projektu će izvršiti pripreme, a kako bi na dostojan način predstavljali Agenciju u provedbi aktivnosti iz svog djelokruga rada.

6.5 Daljnji koraci vezano uz razvojne projekte

Obzirom na planirane aktivnosti Agencije u provedbi ovoga Programa rada, a naročito imajući u vidu složenost navedenih razvojnih projekata, u 2015. godini naročita pažnja će biti posvećena planiranju i osiguranju raspoloživosti ljudskih resursa u cilju ostvarenja postavljenih ciljeva. U tu svrhu osigurana su i dostatna financijska sredstva. Za potrebe izrade projektne dokumentacije za projekt obnove (rekonstrukcije) poslovne zgrade planirana su financijska sredstva u iznosu od 2.000.000. kuna. Nakon stjecanja uvida u potrebna financijska sredstva za obnovu (rekonstrukciju) poslovne zgrade, u planu je izrada Predinvesticijske studije koja bi obuhvatila dva velika razvojna projekta Agencije: Projekt obnove (rekonstrukcije) poslovne zgrade i Projekt nabave aviona za posebne namjene, koja bi imala za cilj donošenje daljnjih odluka vezanih uz provedbu navedenih projekata, a naročito po pitanju iznalaženja najprihvatljivijih načina i izvora financiranja.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

7. ZAKLJUČAK

Aktivnosti Agencije u 2015. godini su usmjerene na ostvarenje ciljeva utvrđenih ovim Programom rada koji proizlaze iz obavljanja poslova iz nadležnosti Agencije, kao i aktivnosti kojima se doprinosi unaprjeđenju, odnosno razvoju djelatnosti Agencije. I u 2015. godini, težišne aktivnosti Agencije će biti usmjerene na unaprjeđenje standarda sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj. U tom smislu, značajan dio resursa Agencije će biti usmjeren na provedbu nadzora, certificiranja i licenciranja zrakoplovnih subjekata.

Kao i prethodnih godina, školovanje i stručno usavršavanje radnika Agencije je i 2015. godini vrlo važna aktivnost Agencije u cilju održavanja potrebne razine stručnosti i inspektorskih ovlaštenja. U 2015. godini, planirani su daljnji koraci za unaprjeđenje Sustava upravljanja kvalitetom, nastavkom provedbe Projekta implementacije upravljanja procesima.

Otklanjanje nalaza iz prethodnih nadzora/inspekcija međunarodnih organizacija je kontinuirana aktivnost Agencije koja se provodi od početka operativnog rada Agencije, pa će tako biti nastavljeno i u 2015. godini u cilju održavanja visokih standarda obavljanja poslova iz nadležnosti Agencije i ispunjenja obaveza koje Republika Hrvatska ima po pitanju sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa. S tim povezano je i kontinuirano unaprjeđenje nacionalne regulative te implementacija nacionalnih i EU propisa. U 2015. godini nastavit će se održavati dobra komunikacija sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima kojima će biti pružana pomoć u implementaciji potrebnih standarda operacija u nacionalnom i europskom okruženju.

U okviru svojih nadležnosti i obaveza, Agencija će provoditi aktivnosti vezane uz inicijativu Europske komisije nazvanu Jedinstveno europsko nebo, uključujući proces implementacije projekata utvrđenih Lokalnim planom implementacije Jedinstvenog europskog neba (LSSIP), uspostavu Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE) i Plan mjerenja učinkovitosti.

Sudjelovanje u radu europskih te drugih međunarodnih organizacija i institucija u području civilnog zrakoplovstva vrlo je važna aktivnost Agencije u 2015. godini obzirom na činjenicu članstva u Europskoj uniji. Na nacionalnoj razini, Agencija će ostvarivati suradnju s brojnim nadležnim državnim tijelima i institucijama, a naročito s resornim Ministarstvom i Agencijom za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu.

Agencija posjeduje potrebnu sposobnost za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti u skladu s međunarodnim standardima i preporučenim praksama u području civilnog zrakoplovstva, a koji omogućavaju ispunjenje preuzetih obaveza koje proizlaze iz odredbi međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska potpisnica. Razvojni projekti Agencije predstavljeni u ovom Programu rada su u funkciji daljnjeg unaprjeđenja rad i razvoja djelatnosti Agencije, te će im u 2015. godini biti posvećena naročita pažnja.

Nakon provedene reorganizacije unutarnjeg ustrojstva, u 2015. godini uslijedit će daljnje usavršavanje internih procesa i procedura u cilju poboljšanja kvalitete rada Agencije.

U potpori provedbe ovog Programa rada planirani su dostatni ljudski, financijski i materijalni resursi.

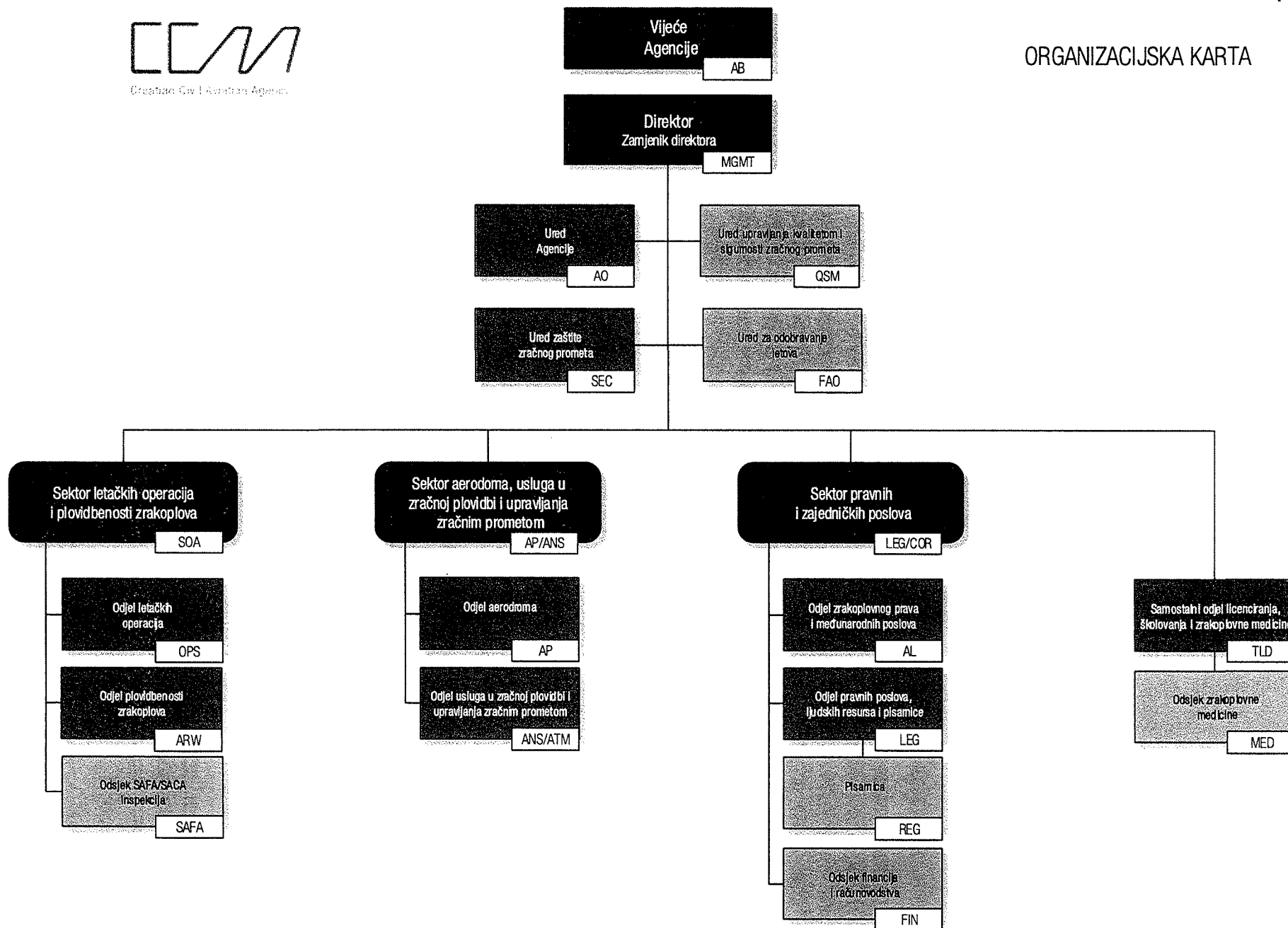
Agencija će u 2015. godini obavljati i mnogobrojne druge redovne poslove iz propisane nadležnosti. Sve aktivnosti planirane ovim Programom rada provodit će se uz primjenu racionalnih mjera štednje i na transparentan način, imajući u vidu obvezu dosljedne primjene zakonskih odredbi, Statuta i internih akata Agencije.

U svom radu, Agencija će voditi računa o interesima Republike Hrvatske u smislu osiguranja implementacije europskih standarda sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa na adekvatnoj razini.

Croatian Civil Aviation Agency

ORGANIZACIJSKA KARTA

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

Prilog 2.

Strateški ciljevi (Strategic Objectives - STO)
i
Ciljevi srednje razine (Medium Level Objectives - MLO)

CRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO

Naziv cilja	Oznaka	Opis cilja
Osiguranje potrebnih resursa za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije	STO 01	Osigurati potrebne ljudske, financijske i materijalne resurse u cilju imanja i razvoja sposobnosti za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije u skladu s međunarodnim standardima i preporučenim praksama.
Održavanje potrebne razine stručnosti	MLO 01	Neprekidno održavati potrebnu razinu stručnosti zrakoplovnih inspektora i ostalog stručnog osoblja Agencije. Specijalistička školovanja i stručna osposobljavanja provoditi neprekidno za stjecanje i održavanje specifičnih znanja i vještina neophodnih za obavljanje poslova koji proizlaze iz dodijeljenih ovlaštenja.
Osiguranje potrebnih financijskih resursa	MLO 02	Uspostaviti stabilan sustav osiguranja dostatnih financijskih sredstva za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije te održavanje likvidnosti korištenjem dostupnih financijskih instrumenata i mjera. Osigurati vođenje odgovornog financijskog poslovanja kojim se osigurava zakonito, namjensko i svrhovito korištenje financijskih sredstava.
Učinkovito upravljanje materijalnim resursima	MLO 03	Osigurati učinkovito upravljanje materijalnim resursima provedbom razvojnih projekata s usmjerenjem na planiranje, nabavu i uporabu sredstava, uređaja i opreme vrhunske tehnologije koja će doprinositi razvoju i unaprjeđenju djelatnosti Agencije.
Provođenje dodijeljenih ovlasti	STO 02	Osigurati nesmetanu provedbu dodijeljenih ovlasti u skladu sa Zakonom o zračnom prometu i Statutom Agencije.
Provođenje programa nadzora, certifikacije i licenciranja	MLO 04	S najvišim prioritetom provoditi program nadzora, certifikacije i licenciranja u cilju osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zahtjevima za obavljanje zračnog prijevoza i drugih djelatnosti u zračnom prometu.
Razvijanje i unaprjeđenje sposobnosti za ekonomsku regulaciju u civilnom zrakoplovstvu	MLO 05	Razvijati i unaprijediti sposobnost za nadzor ekonomske sposobnosti subjekata u civilnom zrakoplovstvu. Razvijati ekonomsku stručnosti i procese transparentnog odobrenja troškova u civilnom zrakoplovstvu, u skladu sa Zakonom o zračnom prometu i/ili EU propisima.
Stalno praćenje stanja sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa	MLO 06	Kontinuirano pratiti operativnu provedbu Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu te implementaciju i funkcioniranje Sustava upravljanja sigurnošću (Safety Management System - SMS) kod zrakoplovnih subjekata koji su obvezni uspostaviti SMS. Kontinuirano nadzirati provedbu Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa i Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa te programa zaštite civilnog zračnog prometa kod zrakoplovnih subjekata koji primjenjuju standarde zaštite Promicati sigurnosnu i zaštitnu kulturu.
Kontinuirano održavanje i unaprjeđenje Sustava upravljanja kvalitetom	STO 03	Kontinuiranim održavanjem i unaprjeđenjem Sustava upravljanja kvalitetom osigurati sukladnost procesa i procedura Agencije s međunarodnim standardima.

Naziv cilja	Oznaka	Opis cilja
Implementiranje ISO 9001 standarda	MLO 07	Sustav upravljanja kvalitetom u potpunosti strukturirati u skladu s ISO 9001 standardom. Osigurati potpunu usklađenost Sustava upravljanja kvalitetom s primjenjivim zahtjevima ISO normi, te s važećim europskim propisima koji definiraju zahtjeve za nadležne zrakoplovne vlasti (Authority Requirements).
Unaprijeđenje upravljanja procesima	MLO 08	Unaprijediti postojeće upravljanje procesima u cilju bolje kontrole nad radnim procesima Agencije, povećanja produktivnosti i transparentnosti rada Agencije, uz istovremeno povećanje kvalitete obavljanja poslova.
Jačanje institucionalnog položaja Agencije	STO 04	Ostvarivati i unaprijediti suradnju s domaćim i inozemnim nadležnim tijelima i institucijama, vezano uz sigurnost i zaštitu civilnog zračnog prometa
Promicanje institucionalnog položaja Agencije	MLO 09	Promicati i održavati jasno definirani funkcijski, organizacijski i financijski položaj/neovisnost Agencije u skladu sa Zakonom o zračnom prometu. Povećati svijest o poziciji Agencije na nacionalnoj i međunarodnoj razini.
Aktivno sudjelovanje u međunarodnim aktivnostima	MLO 10	Aktivno sudjelovati na redovitim sastancima i aktivnostima, prije svega, europskih te drugih međunarodnih organizacija i institucija s područja zračnog prometa, u radu njihovih stručnih tijela i radnih grupa. Ostvarivati suradnju s inozemnim nadležnim tijelima za civilni zračni promet.
Uspostava i provedba pravnog okvira za civilno zrakoplovstvo	STO 05	Nastaviti s izradom opsežnog pravnog okvira kojim se regulira civilno zrakoplovstvo s ciljem osiguranja visoke razine sigurnosti i zaštite civilnog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj. Razvijanje novih i unaprijeđenje postojećih procedura za provedbu pravnog okvira u području civilnog zrakoplovstva.
Usklađivanje podzakonskih propisa i procedura u području civilnog zrakoplovstva s pravnom stečevinom EU-a i standardima iz Čikaške konvencije i provedba obveza koje iz njih proizlaze	MLO 11	Provoditi aktivnosti potrebne za usklađivanje podzakonskih propisa i procedura s pravnom stečevinom EU i standardima iz Čikaške konvencije, iz područja civilnog zrakoplovstva u okviru svojih nadležnosti definiranih Zakonom o zračnom prometu. Udovoljiti obvezama koje proizlaze iz pravne stečevine EU i Čikaške konvencije, u okviru svojih nadležnosti definiranih Zakonom o zračnom prometu. Ukloniti regulatorne nedostatke u onim područjima civilnog zrakoplovstva koja dosad nisu bila adekvatno regulirana.
Razvijanje nacionalnog pravnog okvira za civilno zrakoplovstvo	MLO 12	Provoditi aktivnosti potrebne za uspostavljanje i održavanje sustavnog i opsežnog seta nacionalnih propisa u onim područjima civilnog zrakoplovstva koja nisu regulirana na EU i međunarodnoj razini.

Croatian Civil Aviation Agency

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO

FINANCIJSKI PLAN

ZA 2015. GODINU

Zagreb, siječanj 2015.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

SADRŽAJ

	Stranica
1. UVOD	1
1.1 Plan potrebnih financijskih sredstava za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije u 2015. godini	2
2. PLAN PRIHODA AGENCIJE ZA 2015. GODINU.....	3
2.1 Obrazloženje Plana prihoda Agencije za 2015. godinu	4
3. PLAN RASHODA AGENCIJE ZA 2015. GODINU	7
3.1 Obrazloženje Plana rashoda Agencije za 2015. godinu.....	9
4. INVESTICIJSKI PLAN AGENCIJE ZA 2015. GODINU	13
4.1 Obrazloženje Investicijskog plana Agencije za 2015. godinu.....	13

1. UVOD

Temeljem članka 5. stavka 4. Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14 – u daljnjem tekstu: Zakon) i članka 37. stavka 2. Statuta, Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija ili HACZ), do 31. prosinca svake kalendarske godine, podnosi Vladi Republike Hrvatske godišnji program rada i financijski plan za sljedeću kalendarsku godinu na odobrenje.

Financijski plan Agencije za 2015. godinu (u daljnjem tekstu: Financijski plan) donijelo je Vijeće Agencije, temeljem članka 8. stavka 6. podstavka 3. Zakona i članka 16. točke 4. Statuta Agencije, na 39. sjednici održanoj 19. prosinca 2014. godine.

Agencija je pravna osoba koja na temelju javnih ovlasti samostalno obavlja poslove iz svoje nadležnosti sukladno odredbama Zakona, kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona i Statutom Agencije.

Financijski plan Agencije sastoji se od Plana potrebnih financijskih sredstava za obavljanje djelatnosti Agencije, Plana financiranja djelatnosti Agencije, Plana prihoda Agencije, Plana rashoda Agencije i Investicijskog plana Agencije, te potrebnih obrazloženja za iste.

Financijski plan Agencije podložan je izmjenama i dopunama koje se temelje na kvartalnim izvješćima o realizaciji istog, na način i po postupku propisanom za njegovo donošenje/odobrenje.

Financijski plan Agencije sadrži prikaz prihoda i rashoda koji proizlaze iz prava i obveza koje Agencija ima prema Zakonu u izvršavanju poslova iz svoje nadležnosti te iz ciljeva i aktivnosti utvrđenih Godišnjim programom rada Agencije za 2015. godinu. Planski iznosi na strani prihoda i na strani rashoda u cijelosti odražavaju financijski okvir realizacije Godišnjeg programa rada Agencije za 2015. godinu i okolnosti u kojima Agencija posluje. Još uvijek prisutna gospodarska kriza te sezonski karakter zračnog prometa, u značajnoj mjeri ovisan o turističkim rezultatima, predstavljaju najveće rizike pri određivanju parametara Financijskog plana. Iz tog razloga, pri izradi Financijskog plana, primjenjen je konzervativan pristup korištenjem preciznijih planskih parametara i iskustava stečenih pri izradi Financijskih planova za prethodne godine.

Agencija vodi računovodstvo u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu («Narodne novine» broj 109/07 i 54/13) i Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija («Narodne novine» broj 10/08, 7/09, 158/13, 1/14 i 44/14), te sastavlja propisana temeljna financijska izvješća: račun prihoda i rashoda, bilancu i bilješke uz financijske izvještaje.

Na kraju izvještajnog razdoblja, Agencija utvrđuje rezultat poslovanja koji predstavlja temelj za usklađivanje prihoda u odnosu na rashode, u budućim razdobljima. Usklađivanje se vrši korekcijom baza troškova, odnosno jediničnih cijena naknada kojima se osiguravaju sredstva za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije.

Agencija nije korisnik sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Financijski plan Agencije za 2015. godinu, prema primjenjenoj metodologiji, predstavlja kontinuitet u odnosu na prethodne godine i napravljen je prema ekonomskoj klasifikaciji. Plan prihoda i Plan rashoda uvažavaju računski plan neprofitnih organizacija u skladu s Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija, te na jasan i cjelovit način iskazuju prihode i rashode Agencije u 2015. godini.

Financijski plan Agencije za 2015. godinu temelji se na usklađenju realno ostvarivih prihoda i očekivanih rashoda koji proizlaze iz obavljanja i razvoja djelatnosti Agencije.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

1.1 Plan potrebnih financijskih sredstava za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije u 2015. godini

R.br.	Opis	Plan za 2015.
1.	Planirani ukupni rashodi u 2015. godini	72.258.637
2.	Umanjeni za rashode doprinosa/članarine EUROCONTROL-u	29.274.566
3.	Umanjeni za rashode koji ne utječu na novčani odljev	1.140.497
3.1.	Amortizacija	1.140.497
4.	Uvećani za iznos investicija	2.623.000
Potrebna financijska sredstva		44.466.575

Potrebna financijska sredstva za financiranje obavljanja i razvoja djelatnosti Agencije u 2015. godini sastoje se od planiranih rashoda Agencije koji su umanjeni za iznos planiranih rashoda doprinosa/članarine EUROCONTROL-u i planiranih rashoda koji ne utječu na novčani odljev (amortizacija), a uvećana za planirani iznos investicija Agencije u 2015. godini. U skladu s tim, utvrđena su potrebna financijska sredstva za financiranje djelatnosti Agencije u 2015. godini u iznosu od **44.466.575 kuna**. Agencija će za financiranje obavljanja djelatnosti i razvoja u 2015. godini koristiti prihode koje planira ostvariti u 2015. godini.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

2. PLAN PRIHODA AGENCIJE ZA 2015. GODINU

Razred / Skupina	Pod skupina	Odjeljak / analitički račun	Naziv prihoda	Plan za 2015.
3			Prihodi	75.148.403
31			Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	140.000
	311		Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	140.000
		3111	Prihodi od prodaje roba	35.000
		3112	Prihodi od pružanja usluga	105.000
33			Prihodi po posebnim propisima	43.648.432
	331		Prihodi po posebnim propisima	43.648.432
		3312	Prihodi po posebnim propisima iz ostalih izvora	43.648.432
		33120	Naknade iz djelatnosti HACZ	700.000
		33121	Rutne naknade	10.627.904
		33122	Terminalne naknade	1.433.232
		33123	HACZ naknade	30.887.296
34			Prihodi od imovine	445.000
	341		Prihodi od financijske imovine	445.000
		3413	Kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju	285.000
		3414	Prihodi od zateznih kamata	10.000
		3415	Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	150.000
35			Prihodi od donacija	537.705
	351		Prihodi od donacija iz proračuna	21.783
		3511	Prihodi od donacija iz državnog proračuna	21.783
	352		Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	515.922
		3521	Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	515.922
		35211	Pomoci EU IPA 2009	515.922
36			Ostali prihodi	30.377.266

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

Razred / Skupina	Pod skupina	Odjeljak / analitički račun	Naziv prihoda	Plan za 2015.
	361		Prihodi od naknade štete i refundacija	30.377.266
		3612	Prihodi od refundacija	30.377.266
		36120	Povrat troškova iz rutnih naknada za doprinos/članarinu EUROCONTROL-u	29.274.566
		36121	Ostali prihodi od refundacija	1.102.700

2.1 Obrazloženje Plana prihoda Agencije za 2015. godinu

Plan prihoda Agencije za 2015. godinu temelji se na realnim procjenama ostvarivosti prihoda po pojedinim izvorima. U 2015. godini, Agencija planira ostvariti prihode u iznosu od **75.148.403 kune**. Prihodi Agencije razvrstani su na račune klasificirane u skupine, podskupine, odjeljke i analitičke račune, kako je to prikazano u tablici Plana prihoda Agencije za 2015. godinu. Sukladno odredbama članka 10. stavka 1. Zakona, prihodi Agencije predstavljaju financijska sredstva za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije, a osiguravaju se:

- iz prihoda od djelatnosti Agencije,
- iz dijela naknada iz članka 96. stavka 12. Zakona, za poslove iz nadležnosti Nacionalnoga nadzornog tijela, a koje naknade se utvrđuju u skladu s međunarodnim ugovorima koji obvezuju Republiku Hrvatsku,
- iz naknade koju plaćaju zračni prijevoznici po toni prevezene robe/tereta u civilnom zračnom prometu,
- iz naknade koju plaćaju svi putnici u civilnom zračnom prometu u odlasku,
- iz ostalih izvora u skladu sa zakonom.

Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga (Skupina 31) planiraju se u iznosu od **140.000 kuna**.

Na analitičkom računu 3111 – Prihodi od prodaje roba planirani su prihodi u iznosu od 35.000 kuna temeljem prodaje zaštićenih obrazaca i knjižica evidencije za potrebe zrakoplovnih subjekata.

Na analitičkom računu 3112 - Prihodi od pružanja usluga planirani su prihodi u iznosu od 105.000 kuna. Ta sredstva ostvarit će se obavljanjem usluga nadzora na posebni zahtjev različitih subjekata u zrakoplovstvu i kao refundacija troškova za obavljene usluge školovanja na zahtjev domaćih i inozemnih civilnih zrakoplovnih institucija. Usluge nadzora i usluge školovanja pružit će radnici Agencije temeljem svojih kompetencija i javnih ovlasti utvrđenih Zakonom, a prihodi se na ovom računu planiraju iz razloga što se ostvaruju temeljem posebnih zahtjeva, kao dodatak na redovni plan i program rada koji se financira iz prihoda planiranih iz ostalih izvora.

Prihodi po posebnim propisima (Skupina 33) planiraju se u iznosu od **43.648.432 kuna**.

Na analitičkom računu 33120 - Naknade iz djelatnosti HACZ planirani su prihodi iz djelatnosti Agencije u iznosu od 700.000 kuna temeljem važećih propisa o visini naknada za poslove iz nadležnosti Agencije (plovidbenost zrakoplova i licenciranje zrakoplovnog osoblja) prema Naredbi o visini naknade za izvršeni pregled zrakoplova, zavisno od kategorije, namjene i udovoljavanja posebnim uvjetima («Narodne novine» broj 55/09) i Naredbi o visini naknade za utvrđivanje stručne sposobnosti zrakoplovnog osoblja («Narodne novine» broj 18/03 i 49/09).

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

Na analitičkom računu 33121 – Rutne naknade planirani su prihodi iz rutnih naknada u iznosu od 10.627.904 kune. Prihodi iz rutnih naknada, koje plaćaju korisnici zračnog prostora Republike Hrvatske, planirani su prema prihvatljivim troškovima Agencije za obavljanje poslova iz nadležnosti Nacionalnog nadzornog tijela (National Supervisory Authority – NSA), a utvrđuju se u Konsolidiranoj bazi troškova rutnih naknada za Republiku Hrvatsku za 2015. godinu, dokumentu koji je sastavni dio dokumenta "Final data for the establishment of the cost-bases and unit rates for the year 2015" za sve države članice EUROCONTROL-a, koji je usvojen na 103. sjednici proširenog Odbora za rutne naknade (Enlarged Committee for Route Charges). Prijedlog konsolidiranih baza troškova i jediničnih cijena rutnih naknada za sve države članice EUROCONTROL-a usvojen je 5. prosinca 2014. godine odlukom proširene Komisije (Enlarged Commission) EUROCONTROL-a. Prihodi od rutnih naknada podložni su promjeni ovisno o konačnoj jediničnoj cijeni rutnih naknada koja će biti utvrđena tijekom 2015. godine nakon usvajanja Plana mjerenja učinkovitosti Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE) od strane Europske komisije.

Na analitičkom računu 33122 – Terminalne naknade planirani su prihodi iz terminalnih naknada u ukupnom iznosu od 1.433.232 kune, od čega se iznos od 720.747 kuna odnosi na zonu I obračuna terminalnih naknada: Zagreb/Pleso (LDZA), a iznos od 712.485 kuna odnosi na zonu II obračuna terminalnih naknada: Osijek/Klisa (LDOS), Rijeka/Krk (LDRI), Pula (LDPL), Split/Kaštela (LDSP), Zadar/Zemunik (LDZD), Dubrovnik/Čilipi (LDDU), Brač/Brač (LDSB) i Mali Lošinj (LDLO).

Sustav (rutnih i terminalnih) naknada se provodi u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 391/2013 od 3. svibnja 2013. kojom se utvrđuje zajednički način obračuna naknada za usluge u zračnoj plovidbi (SL L 128, 09.05.2013), EUROCONTROL-ovim Sustavom rutnih naknada te međunarodnim sporazumima o rutnim i terminalnim naknadama koji obvezuju Republiku Hrvatsku. Podzakonski propis koji je donesen na temelju Zakona i u skladu s međunarodnim ugovorima koji obvezuju Republiku Hrvatsku i odgovarajućim EU propisima je Pravilnik o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada («Narodne novine» broj 91/13).

Prihodi od HACZ naknada (analitički račun 33123) planiraju se u iznosu od 30.887.296 kuna, a sastoje se od HACZ robnih naknada, koje plaćaju zračni prijevoznici po toni prevezene robe/tereta u civilnom zračnom prometu u iznosu od 499.977 kuna i HACZ putničkih naknada koju plaćaju svi putnici u civilnom zračnom prometu u odlasku i transferu u iznosu od 30.387.319 kuna. HACZ naknade predstavljaju naknade za rad Agencije koje su utvrđene Naredbom o utvrđivanju visine naknada za rad Agencije za civilno zrakoplovstvo («Narodne novine» broj 40/10). Izračun planiranog prihoda od HACZ naknada temelji se na predviđenom prometu putnika i robe u 2015. godini, a obzirom na ostvareni promet putnika i robe/tereta za prvih 10 mjeseci 2014. godine i zadnja 2 mjeseca 2013. godine. Tako, u 2015. godini, Agencija planira ostvariti prihod od HACZ naknada na osnovu procjene prometa odlazećih putnika u međunarodnom prometu od 2.600.000, odlazećih putnika u domaćem prometu od 300.000 te putnika u transferu i po charge note naplati od 325.000. U 2015. godini planira se ostvariti promet prijevoza robe/tereta zračnim putem od 3.280.000 kg. Ti se prihodi planiraju ostvariti po važećim jediničnim cijenama HACZ naknada iz Naredbe o utvrđivanju visine naknada za rad Agencije za civilno zrakoplovstvo, i to za HACZ putničke naknade u visini od 1,37 EUR-a po putniku u međunarodnom odlasku, i 0,68 EUR-a po putniku u domaćem odlasku i transferu. Jedinična cijena HACZ robne naknade iznosi 0,02 EUR-a za kg prevezene robe/tereta.

Prihodi od imovine (Skupina 34) planiraju se u iznosu od 445.000 kuna.

Na računu 3413 – Kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju, Agencija planira temeljem oročavanja slobodnih financijskih sredstava ostvariti prihode od 285.000 kuna.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

Prihodi od zateznih kamata u visini od 10.000 kuna planirani su na računu 3414 – Prihodi od zateznih kamata, temeljem zakašnjelih plaćanja rutnih naknada od strane zračnih prijevoznika. Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika planirani su u visini od 150.000 kuna na računu 3415 – Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika.

Prihodi od donacija (Skupina 35) planiraju se u iznosu od **537.705 kuna**.

Prihodi od donacija sastoje se od prihoda od donacija iz državnog proračuna na računu 3511 u iznosu od 21.783 kune, i odnose se na iznos obračunate amortizacije na osnovna sredstva (namještaj i računalna oprema) preuzeta od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture temeljem Sporazuma s Agencijom.

Na analitičkom računu 35211 planirani su prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija temeljem obračunate amortizacije računalne i druge opreme i računalnih programa iz projekta IPA 2009/Supply u iznosu od 515.922 kune.

Ostali prihodi (Skupina 36) planiraju se u iznosu od **30.377.266 kuna**.

Na analitičkom računu 36120 – Povrat troškova iz rutnih naknada za doprinos/članarinu EUROCONTROL-u, Agencija planira ostvariti prihod u iznosu od 29.274.566 kuna temeljem refundacije troškova za podmirenje obveze doprinosa/članarine Europskoj organizaciji za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL, koju Agencija plaća u ime Republike Hrvatske. Preostali iznos od 1.102.700 kuna planira se kao ostali prihodi od refundacija temeljem povrata troškova sudjelovanja u Twinning projektu Gruzija te radu međunarodnih organizacija i institucija.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

3. PLAN RASHODA AGENCIJE ZA 2015. GODINU

Razred / Skupina	Pod skupina	Odjeljak / analitički račun	Naziv rashoda	Plan za 2015.
4			Rashodi	72.258.637
41			Rashodi za radnike	25.013.712
	411		Plaće	20.546.446
		4111	Plaće za redovan rad	19.980.346
		4112	Plaće u naravi	315.000
		4113	Plaće za prekovremeni rad	251.100
	412		Ostali rashodi za radnike	911.551
		4121	Ostali rashodi za radnike	911.551
	413		Doprinosi na plaće	3.555.715
		4131	Doprinosi za zdravstveno osiguranje	3.184.699
		4132	Doprinosi za zapošljavanje	371.016
42			Materijalni rashodi	45.397.228
	421		Naknade troškova radnicima	6.626.500
		4211	Službena putovanja	3.807.858
		4212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život	485.000
		4213	Stručno usavršavanje radnika	2.333.642
	422		Naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično	365.004
		4221	Naknade za obavljanje aktivnosti	250.004
		4222	Naknade troškova službenih putovanja	75.000
		4223	Naknade ostalih troškova	30.000
		4224	Ostale naknade	10.000
	424		Naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa	809.340
		4241	Naknade za obavljanje aktivnosti	677.585

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

Razred / Skupina	Pod skupina	Odjeljak / analitički račun	Naziv rashoda	Plan za 2015.
		4242	Naknade troškova službenih putovanja	131.756
	425		Rashodi za usluge	6.566.650
		4251	Usluge telefona, pošte i prijevoza	265.000
		4252	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	461.000
		4253	Usluge promidžbe i informiranja	175.000
		4254	Komunalne usluge	186.000
		4255	Zakupnine i najamnine	2.570.000
		4256	Zdravstvene i veterinarske usluge	137.000
		4257	Intelektualne i osobne usluge	750.900
		4258	Računalne usluge	802.000
		4259	Ostale usluge	1.219.750
	426		Rashodi za materijal i energiju	1.222.868
		4261	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	810.321
		4262	Materijal i sirovine	34.778
		4263	Energija	330.769
		4264	Sitni inventar i auto gume	47.000
	429		Ostali nespomenuti materijalni rashodi	29.806.866
		4291	Premije osiguranja	216.300
		4292	Reprezentacija	265.000
		4293	Članarine *	29.280.566
		4294	Kotizacije	10.000
		4295	Ostali nespomenuti materijalni rashodi	35.000
43			Rashodi amortizacije	1.140.497

* Članarina Europskoj organizaciji za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL, u iznosu od 29 274 566 kuna, koju Agencija podmiruje u ime Republike Hrvatske temeljem pristupa Međunarodnoj konvenciji o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe - EUROCONTROL

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

Razred / Skupina	Pod skupina	Odjeljak / analitički račun	Naziv rashoda	Plan za 2015.
	431		Amortizacija	1.140.497
		4311	Amortizacija	1.140.497
44			Financijski rashodi	263.000
	443		Ostali financijski rashodi	263.000
		4431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	157.000
		4432	Negativne tečajne razlike i valutna klauzula	100.000
		4433	Zatezne kamate	6.000
45			Donacije	69.200
	451		Tekuće donacije	69.200
		4511	Tekuće donacije	50.000
		4512	Stipendije	19.200
46			Ostali rashodi	375.000
	461		Kazne, penali i naknade štete	165.000
		4613	Naknade štete radnicima	55.000
		4614	Ugovorne kazne i ostale naknade šteta	30.000
		4615	Naknade za sudske troškove	80.000
	462		Ostali nespomenuti rashodi	210.000
		4621	Neotpisana vrijednost i drugi rashodi otuđene i rashodovane dugotrajne imovine	30.000
		4622	Otpisana potraživanja	60.000
		4623	Rashodi za ostala porezna davanja	120.000

3.1 Obrazloženje Plana rashoda Agencije za 2015. godinu

Rashodi Agencije za 2015. godinu planirani su na osnovi realno očekivanih rashoda u 2015. godini, u skladu s Godišnjim programom rada Agencije za 2015. godinu i potreba za njegovu realizaciju. Plan rashoda Agencije za 2015. godinu iznosi **72.258.637 kuna**. Najveća pojedinačna rashodovna stavka, planirana na računu 4293 -

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

Članarine, je materijalni rashod u svezi podmirenja doprinosa/članarine Europskoj organizaciji za sigurnost zračne plovidbe - EUROCONTROL, u iznosu od 29.274.566 kuna. Agencija podmiruje obvezu doprinosa/članarine u ime Republike Hrvatske koja je potpisom multilateralnog ugovora stupila u članstvo EUROCONTROL-a. Iznos doprinosa/članarine EUROCONTROL u se nadoknađuje prema Konsolidiranoj bazi troškova za Republiku Hrvatsku u 100% iznosu kroz obračun troškova rutnih naknada, u skladu s EUROCONTROL-ovim Sustavom naplate rutnih naknada i Pravilnikom o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada («Narodne novine» broj 91/13). Ostatak od 6.000 kuna odnosi se na članarine u Republici Hrvatskoj.

Rashodi za radnike (Skupina 41) planiraju se u iznosu od 25.013.712 kuna

U okviru rashoda za radnike, najveću pojedinačnu rashodovnu stavku predstavljaju rashodi za plaće za redovan rad radnika (odjeljak 4111) u iznosu od 19.980.346 kuna. Planirani broj zaposlenih radnika u Agenciji za 2015. godinu je 85.

Za plaće u naravi (odjeljak 4112) planiran je iznos od 315.000 kuna, a rashodi za plaće za prekovremeni rad (odjeljak 4113) planirani su u iznosu od 251.100 kuna, a njihova isplata odvijat će se sukladno obavljenim aktivnostima i realiziranom Godišnjem programu rada Agencije za 2015. godinu. Stvarne isplate plaća će se usklađivati s realnim izvorima i ostvarenim prihodima Agencije.

Sredstva za ostale rashode za radnike (odjeljak 4121) planirana su u iznosu od 911.551 kunu temeljem pripadajućih prava radnika utvrđenih Pravilnikom o placama i materijalnim pravima radnika.

Doprinosi na plaće (podskupina 413) planirani su u iznosu od 3.555.715 kuna.

Materijalni rashodi (Skupina 42) planiraju su u iznosu od 45.397.228 kuna

Materijalni rashodi u okviru Podskupine 421 - Naknade troškova radnicima, u iznosu od 6.626.500 kuna planirani su za službena putovanja na odjeljku 4211 (3.807.858 kuna), naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život na odjeljku 4212 (485.000 kuna), te stručno usavršavanje radnika na odjeljku 4213 (2.333.642 kune).

Sredstva za službena putovanja planirana su za obavljanje poslova iz osnovne djelatnosti Agencije i sudjelovanja radnika Agencije u Twinning projektu Gruzija te radu međunarodnih organizacija i institucija, naročito iz obaveza koje proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji. Iz ovih sredstava financirat će se dnevnice, smještaj i prijevoz radnika Agencije za realizaciju planova nadzora iz Godišnjeg programa rada za 2015. godinu (primarno nadzora različitih subjekata u zrakoplovstvu).

Stručno usavršavanje radnika Agencije stalna je obveza i prioritet, pa tako i u 2015. godini. Godišnjim programom rada Agencije za 2015. godinu, planirana su školovanja inspektora, održavanje licenci pilota, zrakoplovno-tehničkog i ostalog stručnog osoblja. Specijalistička školovanja za radnike Agencije su financijski zahtjevnija i u najvećem broju slučajeva se održavaju u inozemstvu. Stvarni rashodi za školovanje će ovisiti o prioritetima i ostvarenim prihodima Agencije. Agencija će zbog važnosti ljudskih resursa uložiti maksimalni napor s ciljem podizanja kompetentnosti na svim razinama.

Za naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično (podskupina 422) planirana su sredstva u iznosu od 365.004 kune.

Naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa (Podskupina 424), u iznosu od 809.304 kune, namijenjene su za angažiranje stalnih i povremenih vanjskih suradnika za obavljanje dijela poslova vezanih uz otklanjanje nalaza utvrđenih nadzorima međunarodnih organizacija i institucija, provođenje ispita, izradu nedostajuće regulative, te obavljanje nadzora sigurnosti u svrhu osiguranja primjene sigurnosnih standarda i obavljanje inspeksijskih

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

poslova Agencija ostvaruje suradnju s vanjskim suradnicima u područjima gdje postoji nedostatak odgovarajućeg stručnog osoblja zaposlenog u Agenciji. Suradnja s ovim stručnjacima je neophodna, ali i troškovno manje zahtjevna od modela njihovog stalnog zaposlenja u Agenciji.

Rashodi za usluge (Podskupina 425) planirani su u iznosu od 6 566 650 kuna. Planirani rashod za zakupnine i najamnine u svezi poslovnog prostora Agencije je najveća pojedinačna stavka u rashodima za usluge i iznosi 2 520 000 kuna. Agencija nema vlastiti poslovni prostor, te isti mora osiguravati po komercijalnim uvjetima. Odgovarajući poslovni prostor je, pored osiguranja primjerenog radnog prostora za rad radnika Agencije, vrlo važan jer se u njemu svakodnevno pruža niz usluga velikom broju korisnika.

Usluge telefona, pošte i prijevoza (odjeljak 4251) planirane su iznosu od 265 000 kuna i obuhvaćaju sredstva za fiksnu telefoniju, mobilnu telefoniju, internet, usluge pošte, te za usluge prijevoza.

Usluge tekućeg i investicijskog održavanja (odjeljak 4252) iznose 461 000 kuna i odnose se na usluge tekućeg održavanja pokretnih stvari (informatičke opreme, web stranice, održavanje vozila, te ostalo tekuće održavanje) i nekretnina (poslovna zgrada u Krajiškoj).

Sredstva za usluge promidžbe i informiranja (odjeljak 4253) planirana su u iznosu od 175 000 kuna. Stavka obuhvaća sredstva za aktivnosti promidžbe i informiranja u tuzemstvu. Najveći dio tih sredstava se odnosi na troškove izrade brošura (info listova) iz područja zrakoplovstva namijenjenih zrakoplovnim subjektima u Republici Hrvatskoj.

Planska stavka na odjeljku komunalnih usluga (odjeljak 4254) iznosi 186 000 kuna. Na toj stavci planirana su sredstva za potrebe opskrbe pitkom vodom, za održavanje čistoće, te za ostale komunalne usluge.

Na odjeljku zakupnina i najamnina (odjeljak 4255) planirano je 2 570 000 kuna. Pored zakupa poslovnog prostora u iznosu od 2 520 000 kuna, Agencija na ovom odjeljku planira i sredstva za najam prijevoznih sredstava u iznosu od 50 000 kuna.

Na odjeljku zdravstvenih i veterinarskih usluga (odjeljak 4256) Agencija za sistematske preglede radnika planira 130 000 kuna, a za preglede ocjene zdravstvene sposobnosti radnika planira 7 000 kuna.

Na odjeljku intelektualnih i osobnih usluga (odjeljak 4257) Agencija planira rashode u iznosu od 750 900 kuna, od čega se iznos od 21 150 kuna odnosi na usluge student servisa, iznos od 30 000 kuna na usluge prevođenja i iznos od 200 000 na usluge inozemnih stručnjaka (za provedbu nadzora i angažiranje za edukativne aktivnosti). Pored rashoda za intelektualne usluge, planirana su i sredstva za osobne usluge u iznosu od 499 750 kuna, i to usluge zaštite na radu i zaštite od požara, usluge špeditera te za ostale osobne usluge (provedba testiranja radnika u poznavanju stranih jezika i poznavanju rada na računalu, testiranje zadovoljstva korisnika i radnika).

Za računalne usluge (odjeljak 4258) Agencija planira rashode u iznosu od 802 000 kuna, i to za održavanje računalnih programa koje Agencija koristi u svom poslovanju (ICROS/eGop, IPIS, Arhinet, Matrica, aplikacija za digitalni potpis, EMPIC, Casra CAT, LMS Lirex i ostali manji računalni programi). Od navedenog iznosa, najveći dio u iznosu od 383 000 kuna odnosi se na održavanje novog računalnog programa EMPIC – standardnog računalnog programa za civilne zrakoplovne vlasti, koji je nabavljen putem programa pretprijetne pomoći EU – IPA 2009.

Za ostale usluge (odjeljak 4259) Agencija planira rashode u iznosu od 1 219 750 kuna. Sredstva se planiraju za leasing prijevoznih sredstava i ostalih pokretnih stvari, čišćenje poslovnog prostora, grafičke usluge, fotokopiranje i drugo umnožavanje, odjetničke, računovodstvene revizijske i druge usluge poslovnog savjetovanja, tehnički pregled i registraciju vozila, kratkotrajnu uporabu prava (softverske licence) i ostale usluge. U okviru ovog odjeljka najveća pojedinačna stavka je stavka za odjetničke, računovodstvene, revizijske i druge usluge poslovnog

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

savjetovanja u iznosu od 335.000 kuna. Ova sredstva namijenjena su prvenstveno za financiranje usluga revizije financijskog poslovanja Agencije i za usluge obavljanja nadzora financijskog poslovanja zrakoplovnih subjekata u skladu s nadležnostima Agencije (220.000 kuna). Za kvalitetno obavljanje financijskih nadzora zrakoplovnih subjekata Agencija planira ostvariti suradnju s nekom od revizorskih tvrtki, u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi. Stavka za kratkotrajnu uporabu prava planira se u iznosu od 228.000 kuna, a odnosi se na licencije za standardne računalne programe koje Agencija koristi u svom radu.

Rashodi za materijal i energiju (podskupina 426) u iznosu od 1.222.868 kuna odnose se na nabavu potrebnog uredskog materijala (240.000 kuna), rezervnih dijelova (65.000 kuna), materijala za održavanje (30.000 kuna), materijala za promidžbu (70.000 kuna), materijala za zaštitu na radu (288.750 kuna), literature, časopisa, publikacija i glasila (96.571 kuna), ostalih materijalnih rashoda (20.000 kuna), te materijala odnosno posebnih zaštićenih obrazaca (34.778 kuna). Trošak energenata uključuje planirane troškove električne energije (130.000 kuna), kao i planirane troškove goriva službenih automobila za 2015. godinu (200.769 kuna).

Ostali nespomenuti materijalni rashodi (podskupina 429) čine najveći rashod jedne podskupine zato što obuhvaćaju rashode za podmirenje doprinosa/članarine EUROCONTROL-u u iznosu od 29.274.566 kuna koju Agencija plaća u ime Republike Hrvatske i koja joj se refundira kroz prihode od rutnih naknada. Plaćanje doprinosa/članarine obavlja se temeljem primljenih računa EUROCONTROL-a za svaki kvartal poslovne godine. Ostali planirani rashodi podskupine odnose se na premije osiguranja (216.300 kuna), reprezentaciju (265.000 kuna), kotizacije (10.000 kuna), te ostale nespomenute materijalne rashode (35.000 kuna).

Rashodi amortizacije (Skupina 43) planiraju se u iznosu od **1.140.497 kuna**, a sastoje se od amortizacije osnovnih sredstava nabavljenih i planiranih za nabavu u 2015. godini iz prihoda Agencije, amortizacije osnovnih sredstava preuzetih Sporazumom od MMPI, te amortizacije donirane računalne opreme i računalnih programa iz sredstava projekta IPA 2009. Amortizacija računalne opreme i računalnih programa iz projekta IPA 2009 (EU sredstva), te amortizacija opreme preuzete od MMPI ujedno je i prihod Agencije za 2015. godinu.

Financijski rashodi (Skupina 44) planiraju se u iznosu od **263.000 kuna**, od čega se iznos od 157.000 kuna odnosi na bankarske usluge i usluge platnog prometa, iznos od 100.000 kuna na negativne tečajne razlike i iznos od 6.000 kuna na zatezne kamate.

Donacije (Skupina 45) planiraju se u iznosu od **69.200 kuna**, od čega se iznos od 50.000 kuna odnosi na tekuće donacije, a iznos od 19.200 kuna na stipendije (dijete preminulog radnika Agencije).

Ostali rashodi (Skupina 46) planiraju se u iznosu od **375.000 kuna**, od čega se iznos od 165.000 kuna odnosi na kazne, penale i naknade štete temeljem sudskih sporova pokrenutih protiv Agencije. Iznos od 210.000 kuna odnosi se na ostale nespomenute rashode (neotpisana vrijednost i drugi rashodi otuđene i rashodovane dugotrajne imovine, otpisana potraživanja te rashode za ostala porezna davanja).

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

4. INVESTICIJSKI PLAN AGENCIJE ZA 2015. GODINU

R.br.	Opis	Plan za 2015.
I.	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ	322.000
1.	Računala i računalna oprema	150.000
2.	Uredski namještaj	86.000
3.	Ostala uredska oprema	86.000
II.	KOMUNIKACIJSKA OPREMA	64.000
1.	Komunikacijski uređaji	4.000
2.	Pokretni komunikacijski uređaji	60.000
III.	UREĐAJI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE	10.000
IV.	ULAGANJA U RAČUNALNE PROGRAME	32.000
V.	RAZVOJNI PROJEKTI I STUDIJE	2.195.000
1.	Izrada projektne dokumentacije za izdavanje građevinske dozvole	2.000.000
2.	Predinvesticijske studije za razvojne projekte u pripremi (Projekt obnove poslovne zgrade i Projekt nabave aviona za posebne namjene)	195.000
Ukupno		2.623.000

4.1 Obrazloženje Investicijskog plana Agencije za 2015. godinu

Investicijski plan Agencije za 2015. godinu iznosi **2.623.000 kuna**. Agencija će za investicije koristiti vlastita sredstva iz viška prihoda 2015. godine.

U okviru stavke I. planirana su sredstva za nabavu računala i računalne opreme (8 PC, 12 LCD monitora, 6 prijenosnih računala te 2 laser crno bijela printera - OPS/PLOV), uredskog namještaja i ostale uredske opreme za radnike i ostale potrebe Agencije, sve u ukupnom iznosu od 322.000 kuna.

Komunikacijska oprema u okviru stavke II. obuhvaća nabavu za znavljanje stolnih telefona za radnike i mobilnih telefona izvan ugovora s operatorom mobilne telefonije te ostalu komunikacijsku opremu potrebnu za rad na terenu, u ukupnom iznosu od 64.000 kuna.

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
FINANCIJSKI PLAN ZA 2015. GODINU

U okviru stavke III. planirana je nabava mjernog instrumenta za radioaktivnost i monitora radio stanica za zrakoplovne frekvencije u ukupnom iznosu od 10.000 kuna.

Stavkom IV. planira se nadogradnja računalnog programa ICROSS/eGoP za uredsko poslovanje te novih funkcionalnosti na postojeće računalne programe u ukupnom iznosu od 32.000 kuna.

Na stavci V. planirana su sredstva za razvojne projekte u pripremi sukladno Godišnjem programu rada Agencije za 2015. godinu i s tim povezane studije. Iznos od 2.000.000 kuna planira se za izradu projektne dokumentacije za izdavanje građevinske dozvole u okviru Projekta obnove poslovne zgrade.

S tim u vezi, planirana su sredstva u iznosu od 195.000 kuna za izradu Predinvesticijskih studija za razvojne projekte u pripremi (Projekt obnove poslovne zgrade i Projekt nabave aviona za posebne namjene) kojima bi se utvrdila potrebna financijska sredstva i izvori financiranja navedenih razvojnih projekata.